

LUKU 8 OSA III VELJEKSET KOSKENKORVA 1943-49

**Juha Keskinen, hevostmies rintamalta kirjoittaa
17.1.1943**

Teksti oli lähes yhteen pötköön, ilman välimerkkejä, mutta isoja kirjaimia oli runsaasti mm. Hevoset sana oli aina suurella samoin moni muu.

"Terve täältä korpimailta Liinalta ja ajurilta teille sinne siviiliin Hevosenne voi erelleen hyvin ja on hyvässä kunnossa ja on hyvä syömään se on ollut mun ajettavana 9 kuukautta ja on vakituisesti nyt mun ajettavana olen ollut sillä komennuksella 8 kuukautta romun ja sotasaaliin ajossa karjalan puolella koko viime kesänkin siellä oli toisin paikoin metissä hyviä heinäpaikkoja joissa syöttelin aina silloin kun lakattiin ajamasta lihoo väliin kovasti ja oli hyvässä kunnossa olin minä väliin maanviljelystyöskään Liinan kanssa siviilillä kyllä minä teidän hevosesta hyvän huolen koitan pitää ei tarvitse pelätä jotta se huonon hoiron saa kyllä tämä sota homma rupees kestämaan oikein liika kauan kyllä täältä jo lähtis siviiliinkin eikä tierä vieläkään lopusta mitään kyllä siviilissäkin tarvitaas hommissa kovasti ei tässäkään sen suurempaa toimintaa ole ollut kun silloinkaan kun sinäkin olit täällä eikä hyökkäyksiä tehty ryssän puolelta ja paree olis kun ei tulisi tämän kummempaa toimintaa nuo sapuskat pakkaa käymään heikoksi ei tahro jaksaa tehrä paljon mitään rasvan puoltakin saa niin vähän hyvähän se on kun eres näinkin paljon vielä saa no niin lopetan täällä kertaa Hei vain voikaa hyvin Juha Keskinen Kpk 2 7121."

Toinen kirje Juha Keskiseltä 13/4 1943

"Terve sitten taas pitkästä aikaa täältä korsu elämästä sinne ja tuhannet kiitokset paketistanne teille, kyllä se on väliin sopivaa kun saa paketin tänne eipä tuo ruokakaan oo niin kehuttavaa aina täällä mutta meneehän se nyt kun ei parempaa

saa Hevosenne on erelleen terve ja hyvässä kunnossa, mutta se on nyt komennuksella toistaiseksi hiilenpoltto leirillä jollain toisella miehellä ajettavana tässä likipaikalla sillä ajellaan pääasiallisesti halkoja miiluihin siellä ei tierä kuinka kauan se siellä sitten pitää olla kyllä se mulle vielä tuoraan kun komennus loppuu. Kyllä tämä sota rupees kestämaan oikein liika kauan aina tämä on vain samanlaista asema sota kyllä tämä jo joutais loppua meiränkin kohralta, että mekin jo päästäas täältä pois siviili hommiin ei tierä koska tästä tulee loppu tästä korpi elämästä sieläkin siviilissä tulee taas työ kiireet pian kun kesäkin on niin lähellä taas ja kovasti on jo kauniita ilmoja täälläkin vettä vain satelee nytkin tiet on nyt taas kaikkein huonommillansa kyllä on täälläkin tiet taas huonoja tuo eeteepen reisu on hevosille

vähän raskaita kun on niin pitkä matkakin verettävänä kuormaa huonolla tiellä Siellä taitaa pian jo ruveta pelto töihin on jo vissiin rourat mennyt kaikki täälläpäin on lunta mettis vielä toisin paikoon palio täällä on kovat työ taas käynnissä tehrään kaikenmoisia rakennuksia asevelitaloja ja kyllä täällä töitä järjestetään kaiken moisia taas Sotatoiminta on yleensä vai hyvin hiliaista yö pommituksia lentokoneella se ryssä on tehnyt monena yönä täs meiränkin patterin yllä täs yhtenäkin yönä meinas meirän korsu tulla täysi osuma kymmenen metrin päähän tuli ilma pommi se pommitikin sinä yönäkin moneen jaksoon mutta ei se saanut mitään vaurioita aikaan silti ei se oo nyt meirän patteria enää pommitellut olis kyllä hyvä kun ei tämän kummempaa sotatoimintaa tulisi pysyys vain näin rauhalisena tilanne. ei muuta sitten taas, kun Hei vain ja voikaa hyvin."

**Maunon Sotilaspassin liite ker-
too; saapunut ylimäär. harjoituksiin
8.2.1943 ja vapautettu samana päivänä
no 350/järj 3/18 sal/ 2.12.43.**

Perjantaina 13/4 1943.
Terve sitten taas pitkästä aikaa täältä korsu elämästä sinne ja tuhannet kiitokset paketistanne teille kyllä se on väliin sopivaa kun saa paketin tänne eipä tuo ruokakaan oo niin kehuttavaa aina täällä mutta meneehän se nyt kun ei parempaa saa Hevosenne on erelleen terve ja hyvässä kunnossa mutta se on komennuksella nyt toisella miehellä ajettavana tässä likipaikalla sillä ajellaan pääasiallisesti halkoja miiluihin siellä ei tierä kuinka kauan se siellä sitten pitää olla kyllä se mulle vielä tuoraan kun komennus loppuu kyllä tämä sota rupees kestämaan oikein liika kauan aina tämä on vain samanlaista asema sota kyllä tämä jo joutais loppua meiränkin kohralta että mekin jo päästäas täältä pois siviili hommiin ei tierä koska tästä tulee loppu tästä korpi elämästä sieläkin siviilissä tulee taas työ kiireet pian kun kesäkin on niin lähellä taas ja kovasti on jo kauniita ilmoja täälläkin vettä vain satelee nytkin tiet on nyt taas kaikkein huonommillansa kyllä on täälläkin tiet taas huonoja tuo eeteepen reisu on hevosille vähän raskaita kun on niin pitkä matkakin verettävänä kuormaa huonolla tiellä Siellä taitaa pian jo ruveta pelto töihin on jo vissiin rourat mennyt kaikki täälläpäin on lunta mettis vielä toisin paikoon palio täällä on kovat työ taas käynnissä tehrään kaikenmoisia rakennuksia asevelitaloja ja kyllä täällä töitä järjestetään kaiken moisia taas Sotatoiminta on yleensä vai hyvin hiliaista yö pommituksia lentokoneella se ryssä on tehnyt monena yönä täs meiränkin patterin yllä täs yhtenäkin yönä meinas meirän korsu tulla täysi osuma kymmenen metrin päähän tuli ilma pommi se pommitikin sinä yönäkin moneen jaksoon mutta ei se saanut mitään vaurioita aikaan silti ei se oo nyt meirän patteria enää pommitellut olis kyllä hyvä kun ei tämän kummempaa sotatoimintaa tulisi pysyys vain näin rauhalisena tilanne. ei muuta sitten taas, kun Hei vain ja voikaa hyvin."

Mauno sai aseenkantoluvan: no 17/43 Haulikko väljyys 16 Theatc.Frares no 5162–4 ostettu Koskenkorvan osuuskaupasta. Helmikuu 1 pv 1943 S.G. Koskimies.

Tapaturmavakuutusilmoituksen tiedot vuoden 1942 työntekijöistä annettu 21.1. 1943

Nimike	kpl	työpäiviä	luontais.	rahana	yhteensä mk/pv
Mylly myllärit	4	470		24.140 mk	24.140 51
Aikuinen renki	1	310	2.790	9.300	12.090 39
renki poika	2	570	5.130	8.700	13.830 24
karjakko	1	335	3.015	6.500	9.515 28
päivämies	1	124	1.116	4.280	5.396 43
päivänaisia	3	160	1.440	4.800	6.240 39
harjoittelijat	2	640	5.760	5.000	10.760 17
palkkasumma rahana			57.831 mk	yhteensä 81.971 mk	keskim. 31 mk/pv (7 nykyeuroa) vakuutusmaksu 946 mk.

Veljekset investoivat vielä myllyyn 17.2.43 Sähkömoottori 19.700 ja sekajauhokivi 3.560 mk.

Kauppakirja 29/3 1943, jolla Mauno ja Paavo myyvät myllyn:

Ostajana on myllynomistaja Pekka Oksalampi, jolle myydään Mylly niminen tila 3:118, jolla sijaitsee mylly- ja asuntorakennuksia. Laitteineen, koneineen, koski- ja vesioikeuksineen ja patolaitteineen, jotka ovat yhteiset ostajan omistaman Västilän myllyn kanssa.

Kauppahinta 400.000 mk.

Kauppahinta maksetaan siten, että ostaja ottaa vastatakseen maakiinteistöpankin lainan 251.171,35 mk 1.4.1943 lukien, johon asti myyjät maksavat koron. Tällöin ostaja ottaa omaisuuden haltuunsa.

Loppukauppahinta 148.628,65 mk maksetaan heti käteisellä.

"Aika sekainen historia on myös tuossa Korvan myllyssä. Omistajia olleet ainakin Hermann Koskenkorva (Latva-Koskenkorva), Samuel ja Susanna Birling, Gustav ja Ida Grönlund, lisäksi Hannuksela ja Mikko Kuhna, erilaisilla osuuksilla, ennen kuin tuli Juho Kuhnalle.

Sitten joutui Pekka Oksalampi vielä ostamaan ns. Lotta-kahvilan -45 lakkautetun järjestön selvitysmiehiltä 200 000 mk:lla. Oli yhtä sekoilua koko Pukarankosken omistus, josta viimeinen näytös käytiin 90-luvulla. Eiköhän se nyt ole rauhoittunut.(Pekka Koskenkorva kirjoitti)



Myynti vaikutti siltä, että veljekset olivat kyllästyneet myllynpitoon, tosin ihmetystä herättää satsaukset myllyyn aivan viime hetkellä.

Oksalampi lopettaa heti vehnän jauhatuksen ja myy koneet, mutta muu toiminta jatkuu vielä. Arvo Koskela siirtyi mylläriksi Kauppilan myllyyn Ilmajoelle, josta löytyy veljestenkin jauhatusmaksuja. Myöhemmin Arvo tuli hoitamaan Koskenkorvan Osuuskaupan viljavarastoa, jossa oli myös rehunjauhatusta mm. viinatehtaan tarpeisiin.

Ei löytynyt tietoa oliko muita ostajia ja oliko hinta kohdallaan, kun vertaa sitä aikaisempiin tietoihin Västilän myllystä varsinkin, kun Koskenkorvan myllyä oli remontoitu ja kunnostettu loppuun saakka.

Myös juuri rakennettu uusi myllyasunto (kustannukset 40.000 mk) sisältyy kauppaan ja palaneen talon alakertaan tehty asunto/lottakahvio.

Todennäköisesti myllyjen välillä oli todella kova kilpailu mihin viittaa jauhatustaksojen pysyminen alhaalla, joten saattoi hyvinkin olla aikalailla ostajan markkinat, kun vaihtoehtona ei ollut jatkaa itse toimintaa.

Myllyn kanssa ei koettu konkurssia viereisen leipätehtaan tapaan ja Mylly pelasti tiukimpaan aikaan talon lopulliselta tuholta ja sodan aikana se tuotti hyvin.

Myllystä jää komea tarina - ostettiin kultarahoilla ja poistuttiin hallitusti oman leipälajin, maa- ja karjatalouden, pariin.

Muistikirjoissa katkos, seuraava alkaa 8/4–43

Ostettu 27.4. -43 mökki Irene Saarakkalalta 4.000 mk.

Aatto kirjoittaa Helsingistä 4.4.43

Äiti hyvä!

”Suurkiitokset ensiksikin niistä kahdesta maukassisältöisestä paketista, jotka olen saanut! On tietenkin suurenmoinen asia näin kaupunkilaiselle saada silloin tällöin täydennystä yksitoikkoiseen ruokavalioonsa. Oikein hauskaa, että niin usein muistatte minua.”

Eletään vanhaan malliin ja silloin tällöin hälytykset ja pommitukset muistuttaa sodasta.

”Ainoastaan yksi pommitus nyt keväällä oli seurauksiltaan ikävänlainen. Pari taloa tuhoutui osittain (sortui) ja muutamia paloi ja joitakin kuoleman tapauksia sattui, useita kymmeniä haavoittui.”

”Minäkin olin tässä lähellä elokuvissa, mutta pääsin sentään lähtemään kotiin jo siinä 23 maissa. Viimeisintä pommituksesta en enää tiennytkään mitään, sillä väsytti niin kovasti, että menin kesken nukkumaan.”

Aatto arveli, että Suomi kestää vielä muutamia vuosia, mutta toivoo, että sota jo ensi vuonna loppuisi meidän kohdaltamme.

Aikainen kevät herätti toiveita elintarviketilanteen helpottumisesta.

”Sirkka tuntuu olevan kovasti huolissaan paikan saannista, koska voi joutua muuten maataloustöihin. Pyysi minuakin paikkaa hommaamaan. Onhan niitä kotonakin töitä.

Aatto”

Lainojen ylimääräiseen lyhennykseen liittyen Suomiyhdistiöt lähettää Maunolle kirjeen 20.8.1943:

Viitaten t.k. 17:nä päivättyyn kirjeeseen (nopea vastaus!!) ilmoitamme, että velkakirjan ehtojen mukaan on lainanne irtisanomaton 15 vuotta lainan nostamisesta kesäk. 3:stä 1930, joten kysymykseenne koron alentamisesta on ennakoinen. Pyydämme teitä palaamaan asiaan 3 päivänä kesäkuuta 1945 jälkeen. Tässä yhteydessä huomautamme kuitenkin, ettemme irtisanomisen varassa olevissa lainoissa ole alentaneet korkoa kuin 5,75 %:iin, koska me uusista sijoituksistamme saamme tämän koron.

Lisäksi ilmoitamme, että lainanne on jo kuoletuslaina. Esim. viime huhtikuun koronmaksun yhteydessä maksoitte korkoa mk

15.061,82 ja lyhennystä 2.585,68. Korko lasketaan aina kulloinkin jäljelle jääneelle pääomalle, mutta vuotuismaksu lasketaan alkuperäisestä lainamäärästä. Vuotuismaksun ja koron ero käytetään lainan lyhentämiseen.

Ohessa lähetämme todistuksen, josta käy ilmi, että olemme vapauttaneet tilat RN: 3:118 ja 3:119 kiinnityksistämme. (Mylly ja Jaakonmaa)

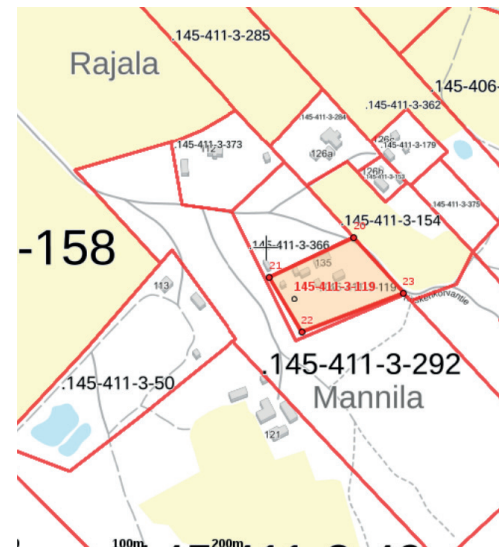
Vahvistetaan uudestaan 1941 tehty vuokrasopimus 8.4.1943, jossa oli vuokrattu Lotta-Svärd järjestön itäisen piirin Ilmajoen paikallisosaston Koskenkorvan kyläosastolle sillan pielessä oleva alue, jolla sijaitsee ns. Lotta-kahvila ja joka on maastossa erotettuna.

Vuokra-aika oli 50 v ja sopimusta ei saa siirtää kolmannelle ilman vuokranantajan lupaa ja vuokraoikeus voidaan kiinnittää Koskenkorvan tilaan 3:58. Vuokran määrä on 150 mk vuodessa 1.7 mennessä maksettava.

Tämän sopimus tehtiin siis kadonneen sopimuksen tilalle.

Tämän asiakirjan jälkeen tuntuu todella oudolta, että Pekka Oksalampi joutui lunastamaan Lottakahvilan 200.000 mk hinnalla. Myllyn hinta asuntoineen (2 kpl) oli 400.000 mk, jolloin voisi ajatella, että myllystä ei sitten paljon maksettukaan?

Omistus taisi olla epäselvä eli se, että rakennus oli vain vuokratontilla ja valvontakomission valta ja röyhkeys oli jotain aivan käsittämätöntä, niin tässä kuin monessa muusakin asiassa heti sodan jälkeen.



Maanmittari Eino Hulden lohko 14.4 1943 kantatilasta tilat Koskenkorvanmylly 3:118 ja Jaakonmaa 3:119, tieto merkitty maarekisteriin oli 16.7.1943.

Jaakonmaa tila lohottiin Maunolle ja Paavolle ja vuoden kuluttua se myytiin Helvi ja Paavo Taipaleelle.

[illegible]

Aatto kirjoittaa Helsingistä 9.5.43

Suoman arpavoitot olivat kirjeen mukana HOK:n ostokortteja, joiden pitäisi käydä kaikissa osuuskaupoissa.

Helluntaipyhänä meillä on ristiäiset, niin että tervetuloa, jos viitsitte sieltä lähteä. Aatto lupasi tulla Sirkan kanssa kummiksi.

Olisikohan Suomalla vielä ylimääräisiä porkkanoita ja punajuuria? Olis hyvä, jos saisi pienen määrän, kun omat on jo syöty. Terveisiä sinne kaikille, kuulemiin Mauri. (Lähettäjä Mauri Koskenkorva Vehmainen L. Lehtinen)



Maunolle myönnetään Suojeluskunnan ansiomitali no 8638, 4.6.1943 Etelä-Pohjanmaan itäinen suojeluskuntapiiri.

Kesäkuussa 10 pv laaditaan irtaimiston erikoisluettelo palovakuutushakemukseen:

Kirjat, taulut, radio 13.000.-, rattaat, reet, aisat kakkulat ja silat ym. 32.000

ja myllykoneisto 8.000.- Muu irtaimisto 10.000 mk Yhteensä 108.000 mk.

Palovakuutus kirjassa: Asuinrakennus Syrjälässä 60.000 mk Hietikossa 60.000 mk, Niemelässä 60.000 mk ja ulkorakennus 5.000 mk. Asuinrakennus Mattilassa 20.000 mk.

Päätilan rakennukset: Asuinrakennus 125.000.-, Puutarhatalo 90.000.-, 2 asuinrakennusta 2 liiteriä 30.000.-, Sauna, käymälä 2 puoria ym. 30.000 mk, Navetta 40.000 mk, lato 20.000 mk, Talli ja sikala 40.000 mk, Latoja ja halkovaja 15.000 mk, vilja-aitta 15.000 mk, konesuoja ja kellarikatos 5.000 mk, kuivausräikkä 25.000.-, 2 majatupaa ja navettaa 8.000.-, latoja alajoella ja porrasnevalle 7.500.- 4 latoa kotolarvassa 10.000 mk paja 5.000 mk.

Erittelyssä vielä päärakennus: Huone- ja talouskalut 20.000.-, pito- ja sänkyvaatteet 30.000 mk, kulta- ja hopeaesineet 5.000.-

Aurat, äkeet jyrät harat 7.000.-. Heinähangot ja seipäät 4.500 mk. Moottori 15.000.- ja traktori 15.000.- puimakone 20.000.-, olkilietso 8.000.-, lannan levittäjä, kylvökoneet, leikkuukone 21.000.- hevosharava ja perunannostokone 6.500.-, viskuri, lajitte-
lija, sirkkeli 5.000 mk



, kirjat ja soittokoneet 13.000, ruokatavarat 1.000 mk.

Puutarhatalo: huone- ja talouskalut 5.000.- pito- ja sänkyvaatteet 10.000 mk.

Tämän perusteella jäi mietittävää: Entisten torppien asuntoja, joita oli ostettu takaisin taloon oli siis vieläkin useita: Syrjälässä (Saarakkala), Hietikossa, Niemelässä ja Mattilassa eli taloja Santavuorentien varrella? Myllytuvat vanha ja uusi oli jo myyty.

Päätilan asuinrakennus ja puutarhatalo selvä, mutta mitä olivat 2 muuta asuinrakennusta, joiden arvo oli liitteenä 30.000 mk? Toinen näistä ns. Paavon talo? Sitten oli vielä 2 majatupaa ja navettaa 8.000 mk, mitä nämä olivat? Saarakkalan talo oli juuri ostettu 4.000 markalla ja toinen oli Heinosen talo hiekkakuopan vuokramaalla?

Myös navetan alhainen arvo ihmetyttää, joskin talli ja sikala olivat samalla arvolla.

Muistikirja 8/4–24/6 1943 2,5 kk

Muistikirja on epätarkempi ja tapahtumia on vähemmän kuin normaalisti. Merkintöjä talouteen ja eri henkilöille on vähemmän ja summat aikaisempaan nähden tosi suuria kuten emännälle 1.500 ja 1.000 mk. Miten tämä 13 hlö talous hoidettiin, jää epävarmaksi. 2.5 kk aikana Mauno ja Paavo vain yksi merkintä 500 mk?

Talous 1.250, emäntä 2.500, Mauno 500, Paavo 500, Aino 1.000, Suoma 450 mk yhteensä 6.200 eli 2.480 mk/kk (470 €/kk). (Aino Saarakkala huollettava, töissä oleva lapsi)

Eläinlääkärikuluja on reippaasti 1.200 mk, kirjoja hankittiin 665 mk, Piirtolan häälahja 195 mk ja taas uusi herätyskello hinta 170 mk.

Mauno saa virkapostikortin Piikkiön karanteenileiriltä 13.7. 1943

Leiripäällikkö Salminen ilmoittaa, että teille lähetetään leiriltä Anna Ikonen perheineen. He lähtevät Piikkiön asemalta 16.7. klo 7,03 ja ovat Koskenkorvan asemalla samana päivänä klo 22.10, jota junaa tulee olla vastaanottomassa.

Ilmari kirjoittaa lisalmesta Maunolle 28/7–43 Alkon paperille koneella

”Veli hyvä. Eipä ole tullut kirjoiteltua sinnekään pitkiin aikoihin. En tiedä minkälaista se on, kun ei tahdo tulla ajalliseksi.”

Mitään ihmeitä ei ollut tapahtunut. Kesälomaa ei saatu, kun ei ollut laittaa ketään tilalle. Myymälän kaikki työntekijät ovat naisia ja Ilmari kaipasi miestä mukaan, mutta ei mistään saa.



Liikkeessä on ollut kiireistä, mutta hiljeni heinäkuuksi, kun maalaiset ei ehdi kaupunkiin.

Kale oli saanut keväällä työmääräyksen lisälmen Sahoille töihin. Ensin kuukausi uittotöissä: ”Tulivat lauttain kanssa alas Vieremän reittiä, matka n. 50 km. Rasittavaa siksi, että joutui paljon valvomaan. Sitten urakatöissä halonlastauksessa ja nyt viimeksi Sahoilla erottelulla. Päivät alkoi aamusta ja 5 km työmatka ja päivät venyi ilta 8-9, jolloin vasta pääsi kotiin.”

Ruokahuoltokin oli huonoa, kun korttiannoksista ei paljon eväitä tehdä.

”Tienasihän Kale kyllä melkoisesti, mutta mitäpä sillä, jos terveys menisi.”

Kale oli siirtymässä maataloustöihin, mutta piti lomaa ja oli rengasmatkalla omin varoin ja juuri nyt Helsingissä Aaton työnä. Ja sitten Tampereen ja Vehmaisten kautta Teille.

”Jos tarvitset työvoimaa niin Kale jäisi mielellään sinne töihin loppukesäksi. Palkkaa ei tarvi maksaa, kunhan ruokansa tienaa se on pääasia.”

”Sinähän voisit häntä sopivalla tavalla ohjata, jos on oppinut jatkilta joitain sopimattomia tapoja, tuskin kumminkaan tupakanpolttoa kummempaa.”

Eeva-Liisa oli uimakoulussa ja aikoi vallan maisteriksi. Seinäjoen paikan ratkeamista odoteltiin ensivuoteen ja hyvissä toiveissa.

”Hyvä täti” saa kirjeen Helsingistä 19/8–43

Maija ja Esko olivat olleet luultavasti Koskenkorvalla vierailulla ja olivat saaneet ystävällisen ja runsaan hoidon, josta monisaisesti kiitti. Maija ja Esko olivat ensi visiitillä.

Paavolle oli unohtunut maksaa jauhot ja Maija lupasi maksaa ne Aatolle, kun vain kuulee mikä olisi summa. Maijan luvattu vierailu toteutui ja sulho oli mukana. Nyt hän oli töissä keittiöllä (aikaisemmin mainittiin pankki), kun puhui paluusta ”laitte-

lemaan ruokaa ja jonottamaan silakkaa, mikä suinkaan ei ole niitä miellyttävimpiä asioita maailmassa.”

Samaan visiittiin liittyen Maija ja Esko lähettävät kiitoskortin Maunolle 18.8. ”Parhaimmat onnittelut nimipäiväsi johdosta, jossa olemme tietysti hengessä mukana ja sydämelliset kiitokset siitä suurenmoisesta vieraanvaraisuudesta, joka tuli osaksemme. Täällä on nyt aurinkoista ja toivottavasti teillä siellä myös ,että saadaan viljat talteen. Monin terveisin.”

Kyseessä on Elinan veljen Salomonin kolmannen vaimon ”kihlatun” Hanna Pirilän kanssa saatu tytär Maija Annikki ja puolison Esko Kustavi Kailan vierailu. Maija oli Hanna ja Kustaa Keron kasvattilapsi.

Syyskuussa ilmoitus ”karjakko saa paikan” Maaseudussa ja Ilkassa.

Karjakoissa oli vaihtuvuus keskimäärin 1.5 vuoden välein, nyt Elina Kuitunen lähtee ja Saima Mustamaa saa paikan ja on vuoteen 1944 alkuun saakka, jolloin vaihtoja on useampi.

15.9.43 erääntyä sotavakuutusmaksun maksu vuoden 1941 sotavahinkojen korvaamiseksi. Maksu on 0.45 % palovakuutusmaksusta: Mylly 652 mk ja tila 741 mk.

Vaasa lehdessä 9.10 oli juttu ”Koskenkorvan komeella kylillä”:

”Pitkälle ei tartte asemalta kävellä, kun vasemmalla rupiaa näkymähän upeene piippuunensa perunapolttimo elikkä rehelliseltä nimeltään viinatehras. Tuskin tarvittoo päätänsä huiskauttaa, senkun vähä silmiänsä kääntää niin niihin osuu Sihroon Arvon isännöömä Koskenkorvan Saha, komiantuhti laitos sekin jo päältäkin päin. Näiren välistä tapaa silmä Koskenkorvan taloon komeeta rakennuksia.

Kosken vieres on Lottakahvila kuin alppimaja ja alhaalla jauhaa kaksi myllyä senkun kerkiää jauhoja ihmisille. Ja teitä menöö sinne tänne, siltoja on, jos jonkin näköösiä, perätysten ja vieretysten ja vissihin vielä päälletystekin!”

Elämästä Koskenkorvalla sotavuonna voit lukea enemmän kirjasta Koskenkorvan Mms 100-vuoden matka, jossa tuo lehtijuttu on kokonaisuudessaan.

Tästä jutusta ja osuuskaupan historiikista saamme tiedon, että Koskenkorvan mylly oli vielä toiminnassa, mutta ei jauha enää vehnää. Tosin siinä on myös maininta Lottakahvilasta, joka on kuin Alppimaja ja sen yläosahan on jo tässä vaiheessa palanut, joten kyseessä voi olla myös toimittajan muistikuvaa aikaisemmilta vuosilta?

ILMAJOEN MAAMISSSEURALIIITON			
Kilpailun tarkastuspöytäkirja			
Pöytäkirja: Koskenkorva		tila Peruna	
Peltopinta-ala 83,0 (18,0) ha.			
Arvostelussa huomioon otetut kohdat		Korkein mahdollinen pistemäärä	Saavutettu pistemäärä
9 (10) 4,0	Pinta-ala 2,95 ha. = 3,78 %	20	18
7 (10) 3,5	Ojitus (Miesmaiden laatu)	10	5
10 (10) 3,5	Muokaus	10	7
8 (10) 4,0	Lannoitus	10	8
	Kytöseläminen ja kylvätyt 1927-1928+1929	10	7
	Kasvien hoito- ja sadonkorjuu	10	7
	Sidon suuruus 410 + 210 + 210 + 400 = 1230 - 2100	20	20
	Sidon laatu (Nokisuus, lakoutuminen, y. m.)	10	9
		Pisteitä yht.	100
			81
Huomautuksia:			
Kilpailun tarkastettu: Ilmajoen, 1943 kunn 15 pöytä 10 18.			
Kero Ranta Maaseudun edustaja		Jalonen Peltola Maaseudun edustaja	

Sota-ajasta huolimatta tilalla riittää intoa perunakilpailuun ja öljykasvien koetointintaan.

Elokuussa paikalliskoe-tarkastaja lähettää kirjeen, jossa kehoitetaan ottamaan 1 kg näyte öljykasvien siemenistä, jotka tulee ensin huolella kuivata.

Kirjeen takaa löytyy merkintöjä: Kuitupellava leikkuupäivä 29.8, korjuupäivä 17.9 puin-tipäivä 10.10 korjuuolot melko hyvät ja kuivat. Sato 7 kg, näyte on riihikuiva. Kasvoi hietamaalla 100 kg y-lantaa ja 150 kg kalkkisalpietaria/ ha.

Valkosinappi: leikkuu pv 7.9, korjuu 25.9, puitu 10.10. Kauniit ilmat sato 12 kg, riihikuivaa, hietamulta 100 kg y-lannos ja 50 kg salpietari/ ha.

Unikko: leikkuu 18.9, korjuu 1.19 puitu 30.10 sato 6.1 kg, kuoret 2.8 kg. Riihikuivaa. Sade kiusasi jonkin verran. Hiesumaa 100 kg y-lannos 50 kg salpietaria.

Rapsi: kirput söivät taimenena koko ruudun.

Samainen paikalliskoetointisto järjesti perunakokeita tilalla, kun aloitin tilan viljelyn, tulokset jäivät vaatimattomiksi, niistä oli tosi paljon vaivaa! Johtaja Helvi Marjanen oli löytänyt tietoja tilan mukana olost ja arveli, ettei pojasta polvi pahene, kun olin ollut töissä myös kasvinjalostuslaitoksella Jokioisissa, mutta tältä osin niin kuitenkin kävi ja sen lisäksi, että tulokset jäivät kirjaamatta, pahenivat eri perunalajikkeet mehukellarissa.

Aatto kirjoittaa Helsingistä 17.10.1943

H.V. Vielä palattiin Maija Kailan perunoihin, joita ei ole löydetty, mutta pääasia oli rahantarve.

”Olen tosin ennestäänkin sinulle velkaa, mutta uskaltaisin vielä pyytää 1.000 mk , kun näin syksyllä on noita maksuja muutenkin tavallista enemmän ja vielä kaupanpäälle kunnanverojakin menee 4.700 mk ja valtionveroja lähes 3.000 mk, ei millään tahdo saada tuloja piisaamaan, kun elämä muutenkin on kallista.

Tietysti on tullut elettyä yli varojensa, mutta siihen kurimukseen täällä pääkaupungissa helposti joutuu ennen kuin tottuu etukäteen ottamaan huomioon myöhemminkin ilmaantuvat rahareiät. Voisitko tosiaan vielä tämän kerran vipata. Koetan ruveta elämään säästäväisemmin, jotta voin ne vippini mahdollisimman pian maksaa pois.”

Sitten arvellaan syystyöt saadun tehdyksi ja jos ilmoja piisaa niin kynnötkin saataisiin valmiiksi.

”Oletteko saaneet uutta väkeä inkeriläisten tilalle?”

Tästä asiasta on yksi kirje, jossa vastataan Maunon kyselyyn inkeriläisistä, joita on Kauhajoen leirillä – oliko meillä heitä töissä ja kuinka paljon?

Elämä jatkui vakaana, vähän hälytyksiä, mutta kansa ei käy enää niin ravintoloissa ja elokuvissa kuin ennen. ”Verot alkavat vaikuttaa”

Sitten kysellään kessujen kuivumisesta, joka olikin Aaton lempiaihe.

Aatto oli kuivannut omiaan vintillä, mutta tuonut niitä nippu kerrallaan yksion keittiön kattoon kuivumaan. Kun aina välistä kiehuttaa vettä hellalla saa sopivasti lisää kosteutta niin kypsyminen paranee.

”Kyllä teidänkin täytyy saunassa kypsyttää ja kuivata lopujen lopuksi, sillä näin kylmänä aikana ne eivät enää ulkona pysy eivätkä kuivu.”

”Hajusta huomaat hyvin koska käymistä eli hiostumista ta-

pahtuu. Tupakkaan tulee sellainen miellyttävän imelä haju. Olen todennut viikon hiostumisajan riittävän, mutta voisihan olla mahdollista, että parissa kolmessa viikossa tulisi vielä parempaa. Kokeilemalla tuon saa selville.

Hienoksi saa tupakan mukavasti kuivaamalla rutikuivaksi ja sitten käsien välissä hienontamalla. Parempaa jälkeä tietenkin tulisi Kannoston myllyllä, mutta eipä taida tulla valmiiksi. Pyysin Arvoa hakemaan Kannostolta värkit ja tekemään, mutta eipä taida hankkakaan ehtiä.

Minulla alkaa olla kohta kessut lopussa, niin että viitsisitkö lähettää jonkun 10-20 kg. Vintillä on täällä kyllä hyvä kuivata. No niin pistäkääpä myllyt pyörimään! Aatto.

Marraskuun maito- ja eläintilitys:

Lehmäluku 23, poikunut 4 ummessa 2 tuotanto 5.860, oma ruokakunta 13 hlö 390 l, vasikat 6 kpl 375 l, meijeriin 4.864 l ja kupongeilla 231 l.

Eläimet: hevosia 5, sonni, lehmiä 23, nuorikarja 16, lampaita yi 1 v 5, alle 1 v 4, sikoja yli 6 kk 5, nuoria ja porsaita 6. Kaksi hiehoa poikunut, myyty 1 sonni (nuorikarja) siitä todistukset, myyty 2 karitsaa, joista ostotodistukset, nuorikarja lisääntynyt 4 vasikkaa, porsaita syntyi 15, joista myyty 11, 2 ostotodistusta, yli 6 kk sikoihin siirtynyt 2 porsasta. Villaa luovutettu 5,15 kg todistuksia 2 kpl.

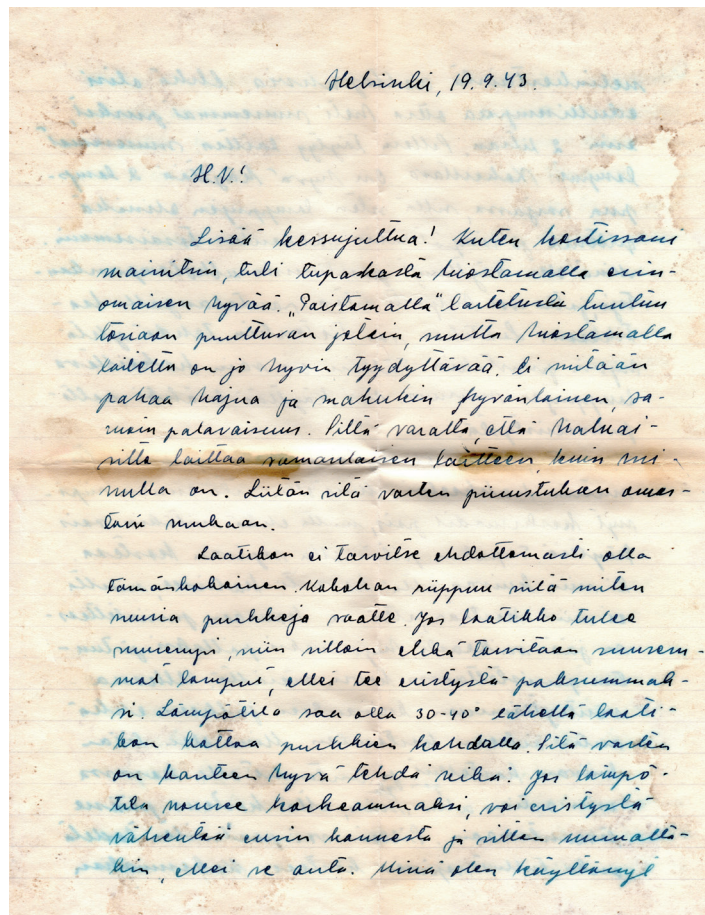
Muistikirjasta 22/ 10-18/12 1943

Vihkonen on edelleen hieman harkkova eikä menoja eritellä enää niin tarkasti. Talouteen siirrettiin vain 770 mk ja henkilöt saivat selvästi nyt summat nimikkeellä palkkaa:

Mauno 1.500, Paavo 1.500 (lisäksi vaatteiden teko 400 mk) Emäntä 2.000, Aino 2.300 ja Suoma 2.000 mk yhteensä kuitenkin selvästi aikaisempaa enemmän 10.070 eli 5.035 mk / kk (950 €/kk), joka on selvästi suurimpia menoja tähän saakka.

Kun maitotilityksissä kerrotaan 13 hlö taloudesta jää edelleen arveluksi, miten menot maksettiin. Yksi vaihtoehto on osuuskaupan vastakirja, jonka kautta menot maksettiin, vaikka nyt puuttui merkinnät osuuskaupan velan lyhennyksestä.

Lisäksi eläinlääkärimenot ovat kohtuulliset 780 mk, mutta naisten pyörää korjattiin peräti kaksi kertaa yhteensä 423 mk edestä!



Talon tuleva emäntä Kaarina Rinnemaa on 22 Sotasairaalassa Joensuussa, jonne isä Eemil kirjoittaa pitkän opastavan kirjeen.

Kirjoitettiin, kun puhelimessa ei viitsi kaikkea jutella. Kirje oli postitettu Lahdesta, mutta aluksi kerrottiin lasten hoitamisesta ja viennistä Seinäjoelle ja Vaasan junaan ja ostosreissusta, jossa ei saatu yhtään munaa, vain kahviketta, ryyniä ja korppujau-

peukalon jauhuja ja hinta 7 mk. kg. —
Oletko yrittänyt säästää? Tunnustaitais-
ottaa asia vakavalla kannalla. Sirkka Kouki
osti turkin itselleen. K-ään Siskallakin kuu-
plevan turkki. Ei sitä saa mitään vaatekap-
letta, joka maksoo se lammun tuhannen, ellei ole
jotakin tuhansia varastossa? Sitä kyllä joutuu
kun panee säästöön, eikä osta mitään mitään
lutekee. Menemään saa vaikka 10 tuhatta kuussa
siihen ei tarvita taitoa. Vähästäkin voi säästää
kieltäytymällä mieliteoista. Harkitse nyt asiaa.
Ei ole tullut koistisia eikä Vepsäläisiä
rouvaa. Mitähän ne meinaa — Olipitko sinä mi-
tarvinnut? Vaikka paremmin te taidatte saada ruoka-
huin ne tässä. Tuumi nyt se paltto asia. Kyllä
shetän, jos sen siksi katrot. Kääteli sen osaisi sanoa
käsikö siitä lyhyen pyöräily-takin. Ei sekään
saa olla hartiaistte pieni. Oletko huomannut mitään
ra laatikoita, johon tavarasi pakkaat? Oletko saanut
laukasi? Mitä maksoivat ja paljonko niitä on? Kirje
nyt taas kaikista. Mä haastaa paperia, kun tiedä
että siitä on puutot. Kirjota reunasta reunaan, niin
se näyttää järkevältä. Ei ainoastaan minulle, vaan
kaikille. Kaikessa pitää säästää, että kansamme voi
nousta ja elää. Taivaallinen Isä varjeltoon sinua
sortumasta syntiin ja antakoon siunauksensa
elämällesi. Ymmärrätkö Sinä, että Jumalan pitää
saada johtaa ihmisen elämän kulkua, että se menee
oikeata raitetta, viedäkseen onneen.

hoja ja valkeita vähän. Diakonissa pani pussiin vähän tomaattia. Kivistöstä oli ostettu 200 kg perunaa, jonka mukaan luvattiin panna sikuriinia.

3/10 oli vielä perunat ja juurekset maassa ja hermostunut



olo. Kyseltiin onko tyttö kerännyt marjoja, kun niitä on nyt viljalti. Porkkanoiden ympärysmitta oli 26 ja punajuurien 40 cm! Torilla oli ollut vain peukalon paksuisia ja maksanut 7 mk/kg.

Sitten isä opettaa tyttärelle säästäväisyyttä, kun sisar Sointu ja Sirkka Kouki olivat säästäneet itselleen turkin. Rahaa kyllä joutaa, kun vain laittaa säästöön. Vähästäkin voi säästää, kun vain tinkii mieliteoista.

Kyseltiin mitä tarvittaisiin ja suunniteltiin talvitakin muokkaamista lyhyeksi pyöräilytakiksi. Varmistellaan, että on laatikoita, jonne laittaa tavarat (joku muutto edessä?) ja kehoitettiin kirjoittamaan paperin reunasta reunaan ei vain isälle vaan kaikille sillä kaikessa pitää säästää "että kansamme voisi nousta ja elää. Taivaallinen Isä varjeltoon Sinua sortumasta syntiin ja antakoon siunauksensa elämällesi. Ymmärrätkö Sinä, että Jumalan pitää saada johtaa ihmisen elämän kulkua, että se menee oikeata raitetta viedäkseen onneen."

Kirjoitti asemapäällikkö tutuin vertauksin ja niin vain täältä johdettiin elämän kulkua Ilmajolle ja Koskenkorvan taloon. Kaarina oli Ilmajolla jo koulussa ja pääsi ylioppilaaksi 1935, mutta silloin raiteet eivät vielä kohdanneet.

Vero kantoaika 1/11 – 20/11 1943 vero tulosta 2.697 mk ja omaisuudesta 2.092 mk ja lisävero puolustuslaitoksen perushankintoihin 957 mk. Lisäveroa vielä tulosta 598 mk. Ja vielä ylimääräistä metsäveroa 3.600 mk.

Paavo valtuuttaa 4.12.1943 myllynomistaja Pekka Oksalammen lunastamaan Osakeyhtiö Maakiinteistöpankin hallussa olevan Ilmajoen pitäjän Kokkolan kylässä sijaitsevan Koskenkorvan tilan Rn:o 3:129 kiinnitetyn velkakirjan.

Kirje Kaukolta (?) Keuruulta 29.12.1943 Maunolle
Tiedustelusi johdosta ilmoitan, että näitä inkeriläisleirejä on jokaisen maanviljelysseuran alueella. Esim. Etelä-Pohjanmaan leiri on Kauhajoella, josta teidän olisi saatava tarvitsemanne henkilöt. Minä en ole täällä missään tekemisessä tämän leirin kanssa, mutta tiedusteltuani heiltä kuulin, että tältä leiriltä lähetetään vain Keski-Suomen alueelle. Jos haluatte saada hyvän perheen, niin maksaa vaivan käydä Kauhajoella valitsemassa. Niin täälläkin on tehty ja nyt on tästä ensimmäisestä joukosta kaikki parhaat valittu. Tänne tulee kuitenkin heti uudet, kun nämä vanhat vain saadaan kaikki pois. Kyllä niitä riittää, sillä enemmän puolet ovat vielä tulossa. Valinta leirillä, jossa ei heillä teetetä työtä on kyllä vaikea, mutta jos yhdet eivät miellytä niin valitsee uudet.

Monet terveiset ja hyvää uutta vuotta; Kauko

Jo 1941-42 suunniteltiin inkeriläisten siirtoja saksalaisten miehittämiltä alueilta, mutta vasta tammikuussa 1943 Suomessa vihdoinkin hyväksyttiin suunnitelma 40 000 inkeriläisen siirrosta Suomeen, mutta tässä vaiheessa Saksa alkoi jarrutella, ja suostui vain noin neljäsosaan suunnitellusta. Lopulta 8.000 vapaaehtoista, työkykyistä inkeriläistä perheineen kuljetettiin Viron kokoomaleireiltä Hankoon. Syksyyn 1943 asti inkeriläisten siirrot jatkuivat suhteellisen pienimuotoisina. Suomessa toivottiin, että siirtoväki olisi koostunut työikäisistä ja -kykyisistä henkilöistä, kun taas Saksa tarjosi siirrettäväksi pääasiassa lapsiperheitä sekä huonokuntoisia ihmisiä. Molempien maiden intressit Inkerinmaan siviiliväestön väestönsiirtoon liittyen olivatkin ensisijaisesti työvoimapoliittiset.

Kaiken kaikkiaan Suomeen siirrettiin 29.3.1943 ja 17.6.1944 välisenä aikana Inkerinmaalta Viron kautta Suomeen 61 163 henkilöä. Enimmäkseen he olivat inkerinsuomalaisia, mutta siirtoväen joukossa oli myös inkeroisia, vatjalaisia sekä Viron suomalaista väestöä.

Viimeinen vaihe tässä alkoi 1990-luvun alussa, kun Mauno Koivisto avasi pandoran lippaan ja inkeriläisiä muutti Suomeen 2016 mennessä 30-35.000 henkeä ilman normaaleja maahanmuuttoperusteita.

Lainanhoitoja:

Mauno maksaa pois 8.1. Alavuden Säästöpankkista 25.4.40 otetun 6.000 mk lainan, jolla juuri rintamalta palattua maksettiin varmaankin osuuskaupan laskuja.

Ilmajoen Säästöpankin kiinnitys 15.000 mk kuoletetaan 17.2. kun velka korkoineen on tullut kokonaan maksetuksi. Lainasta oli maksettu pelkkää korkoa vuodesta 1937

Lyhennetään maakiinteistöpankin velkaa 22.2. 50.000 mk:lla. (ennen Myllyn myyntiä)

Vuosilaskelma 23.2 pääoma 256.745,65 korko 7.376,95 ja lyhennys 5.574,30.

Maksettu Suomi-yhtiölle 3.4. lainan korkoa 15.061,82 mk ja lyhennystä 2.585,68 mk, lainan pääoma tämän jälkeen 499.475,06 mk

Lisäksi maksettiin 27.4 43 150.000 mk, josta korkoa 647,20 joten tämän jälkeen pääoma oli 350.122,26 mk. Tähän rahat myllyn kaupasta.

Maksetaan ylimääräinen 50.000 mk lyhennys Suomi yhtiöön 27.4.

SOTA ON SIIRTYMÄSSÄ uuteen vaiheeseen.

Berliini 4. 12. (STB) Sota siirtyy parhaillaan uuteen vaiheeseen, kirjoittaa Bongartz Das Reich-lehdessä. Ensimmäisen vaiheen määräisivät Saksan ja Japanin suuret hyökkäysliikkeet. Vuonna 1942 syntyi toinen vaihe, jolle liittoutuneitten hyökkäystoiminnan alkaminen eri rintamilla oli luonteenomaista. Nyt on kypsymässä uusi tilanne. Liittoutuneiden täytyy ryhtyä hyökkäämään saksalaisten miehityksessä olevia vastaan, jotka rintavarustuksena

kaikkialla ympäröivät sydän-Saksaa. Tässä tilanteessa on Saksan sotavoimain tehtävänä vihollisen rynnistyksen torjuminen samalla kun suunnataan lujia iskuja vihollisen heikkoihin kohtiin. Näin jatkuu taistelu kunnes tulee hetki, jolloin vastustaja on kuluttanut hyökkäyksissä voimansa loppuun ja sen täytyy asettua puolustuskannalle. Uudet sotavälineet ja taktilliset menetelmät voivat niu ratkaisevasti määrätä taistelujen kulun, että se vaikuttaa sodan lopputulokseen.

Työntekijöitä ja palkkoja 1943:

Arvi Viinamäki töissä myllyssä 3 pv á 75 mk ja talossa 2 pv á 50 mk = 325.

Eero Koskenkorvalta perunoita 27.4 630 kg á 1,80 = 1.134 mk.

Aili Koski 5,5 pv töissä á 40 mk = 220 ja samalle kehruutöistä 200 .-

Tehty 3.5 urakka 18.000 mk 2 huoneen talon rakentamisesta Sakari Siltakorven ja Jaakko Kujalan kanssa, käsiraha 1.000 mk.

Rakennushanke etenee, urakasta maksetaan 2.000 mk. (3.000/18.000) Työväen rakennukseen 21.5. ostettu 3 rullaa pahvia 78,50 ja muuta 165 mk. Ja Urakasta lisää 2.000 mk (5.000 /18.000). 29.5 lisää urakkahintaa 1.000 mk (6.000 / 18.000)

Rakennusurakkaan maksua 2.000 mk (8.000 /18.000) 19/6 urakkaan lisää 1.500 mk (9.500/18.000). Työväen rakennuksen maali ja yms. tarpeita 744 mk.

Kun palaneen myllytuvan tilalle tehty rakennus on jo myyty, niin mikä oli tämä rakennus? Se jää epäselväksi.

Tolmunen halon hakkuuta 40 m³ á 30 mk = 1.200 – sakko vaillinaisesta pinosta 20 mk.

Jussi Mattila hakannut ahkerasti halkoja 158,5 m³ á 30 = 4.755 mk, josta valtaosa etuottona ja lisäksi porsas 600 mk ja vehnää 240 mk.

Jussi Mattila töissä porrasnevalle 5 pv á 60 mk= 300.-

22.10 kerrotaan Irene ja Hilja Saarakkala 8 pv perunamaalla á 75 mk = 600 ja 11 pv muissa töissä á 60 mk = 660 mk Kuitataan 5.5 kg vehnäjauhoja 50 kg vehnää ja 50 kg ohraa ja rahassa maksetaan 560 mk.

Kalle Jokiaho luonut laskua Larvassa 232 syltä á 2,55 = 600 mk.

A. Mannila hakkasi halkoja 5 m³ á 30 mk.

13.11 kirjattiin Viljo Perämäen työt: 14,5 pv á 75 mk, 25 lyhettä olkia á 10, 30 lyhettä olkia á 7 mk = 1.547,50 mk Laitumen vuokra 1.800, jäi vielä osa maksamatta.

Palkkakirjasta 1943

Esko Mattila 6 kk 500 mk/kk 1.5.43 3.000 mk. Kesäkausi 6x 825 mk 4.950 mk, kirjataan 3.700 mk.

Kalle Mikkonen 147 pv á 60 mk 8.820 mk. Kirjataan 8.035 mk.

Arvi Viinamäki 117 pv á 60 mk 7.020 mk hevosesta kesän aikana 3.000 mk kirjataan 6.030 mk hevosesta 3.000 mk. Lisää 13 pv 800 mk

Pentti Mannila 19.1 töihin 500 mk/kk 2.8 kk 1.400 mk 1.5.-43.

Toukokuusta 650 mk/kk maksettiin 825 x 6 = 4.950 mk, kirjattu 3.550 mk.

Harjoittelijat Saara Kananoja 10 kk á 350 mk 3.500 mk kirjataan 2.500 mk, Irja Hautamäki 12 kk á 350 mk 4.200 mk kirjataan 3.178 mk.

Karjakko Elina Kuitunen 5 kk á 900 mk 4.500 mk + lisäpäivät 150 mk, kirjattu 4.660 mk.

Saima Mustamaa 5.4.43 töihin palkka 1.000 mk/kk, kouluun annettu 750 mk, kirjattu 30.10-43 6.100 mk, ja 30.4. -44 6.620 mk.

Tilitykset kansanhuollolle 1943:

Kansanhuollon tilitys tammikuusta on samanlainen kuin joulukuun:

Tuotanto 2.974 kg meijeriin 2.341 kg. syntynyt 29 porsasta, joita myyty 26 (400 mk/kpl) lihan käyttö saman 35 kg ja lihaa jää helmikuulle 43 kg.

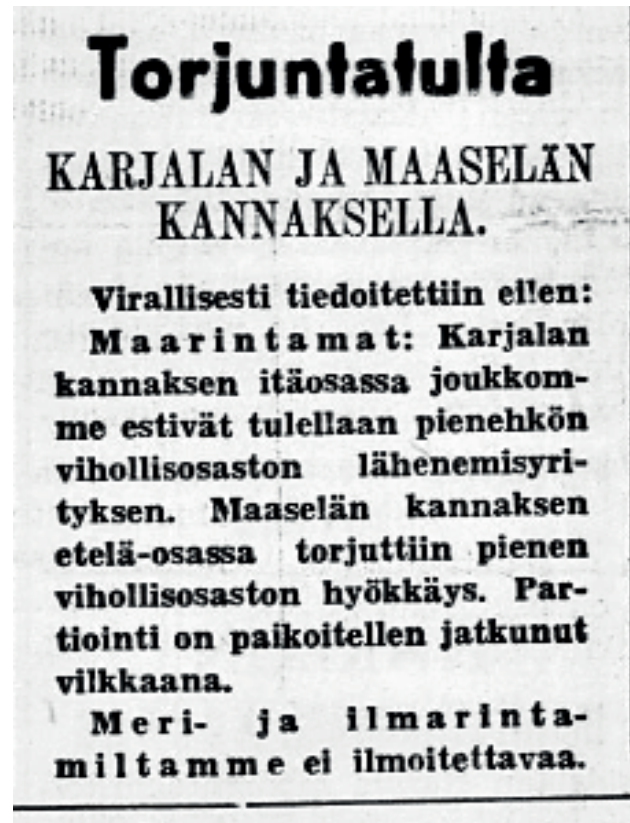
Tilitetty viljaa, siemenvehnää

3.257 kg ja ruista 1.138 kg. Kupongit on.

Kansanhuollon ilmoitus helmikuulta:

Maidon tuotanto 2623, meijeriin 2024 edelleen 14 h talous käyttö 0.6 l/pv 235 litraa, vasikat 152 l. Kuponkeja vastaan 212 l. Eläimet ennallaan Lihan käyttö 14 x 2.5 kg = 35 kg, jää ensikuulle 8 kg. Koululle ruista 408 kg ja vehnää 28 kg kuponkeja vastaan.

Ilmoitettiin kevään kylvömäärät kevätvehnä 1.350, ruis 1.200,



ohra 1.400 kg.

Maito- ja eläintilitys huhtikuulta 1943: Lehmäluku 19 poikineita 2 ummessa 8. Tuotanto 1.873 kg, omakäyttö 13 hlö x 0.6 = 234, vasikat 192 l, meijeriin 1.515, kuponkeja vastaan 190 kpl x 0.6 = 114, 90 kpl x 0.2 = 18 yhteensä 132 litraa.

Eläimet kuun lopussa hevosia 4, sonni 1, lehmä 19, nuortakarjaa 11, syntynyt 2 kpl, myyty 4 kpl hiehoja Karjalaan ostolupa mukana, lampaita yli 1 v 6, karitsoja synt. 10, sikoja yli 6 kk 3 porsaita 3 kpl.

Kansanhuollolle tilitetty perunaa 2.189 kg, korven koulu ostanut 110 kg ruisjauhoja.

Ilmoitettu kansanhuoltoon Korven koulun jauhatuksia kupongeilla rukiita 193 kg, jauhoja tuli 189,5 kg.

Toukokuun maito- ja eläintilitys: Lehmä 19, poikunut 6 ummessa 2. Tuotanto 3.586 ltr. omakäyttö 13 hlö á 0,7 282, vasikat 6 kpl 310 l, meijeriin 2.850, kuponkeja 155 kpl á 0.7 108,5 ja 118 kpl á 0.3 35,5 = 144 litraa tinkimaitoa.

Eläimet kuun lopussa: Hevosia 3, sonni ja 19 lehmää, 14 nuorta karjaa, lampaita yli 1 v 6 kartisoja 10, sikoja yli 3 kk 3, porsaita 3 kpl. Kuun aikana myyty 1 hevonen (Matti) Karjalaan, myyty 16 porsasta, 2 kuollut, syntynyt 2 emakolle 18 kpl, myyty 1 vasikka. Porsaiden ja vasikan ostoluvat 8 kpl. Teurastettu itselle 2 vasikkaa lihaa 31 kg.

Lokakuun maito- ja eläintilitys: Lehmien luku 21 poikunut 4 ummessa 6. Tuotanto 4.775 kg, oma käyttö 13 hlö 403 l, vasikat 5 kpl 278 l, kupongeilla 62 kpl á 0.2 12,4 l, 149 kpl á 0.3 44,7 ja 300 kpl á 0,7 210 l = 277 l tinkimaitoa, meijeriin 3.717.

Eläimet kuun lopussa: hevosia 5, sonni, 21 lehmää, 2 hiehoa poikunut, nuori karja

Komeaa tilastoa.

Tukholma 29. 12. (LP)
Berliinistä saatujen tietojen mukaan ovat Saksan ilmavoimat tämän vuoden kaluessa ampuneet itärintamalla alas yli 15.000 neuvostovenäläistä lentokonetta. Länsi-Saksan yläpuolella ovat Saksan ilmavoimat pudottaneet 5.700 lentokonetta ja Välimeren alueella 2.700 konetta. Samaan aikaan ovat ilmavoimat upottaneet Atlantilla 4,5 milj. br. rekisteritonnin, Välimerellä yli 3 milj. br. rekisteritonnin ja itärintaman vesistöissä 70.000 br. rekisteritonnin. Yhteensä ovat saksalaiset sodan aikana upottaneet 35 milj. br. rekisteritonnin vihollisen laivoja.

Laatokan jutuissa oli selvää kenen puolella sodassa oltiin. Muualta oli kovasti uutisia ja Suomen rintama oli rauhallinen.

15, syntynyt 4 vasikkaa, 1 vasikka teurastettu itselle lihapaino 16 kg, lampaita yli 1 v 5 alle 1 v 6 kpl. Ostettu 1 pässi, ja myyty 4 karitsaa. 5 kpl osto- ja myyntilupaa, sikoja yli 6 kk 3, porsaita synt. 21 jotka myyty ostoluvala 12 lupaa mukana, lupa Jaakko Rannolle, luvan yhteydessä meni sikoja 2 kpl.

Hintatietoja 1943:

Metsänsopimus 20.2. 200-300 motin havuhaloista G.A Serlachius oy kanssa 133 mk/motti + 24 mk lisää pinoamisesta ja laanin puhdistuksesta. Käsiraha 5.000 mk. Ja toinen puolipuhasta kuusi paperikuista 75-120 m3 162 mk / motti.

3 rullaa piikkilankaa 1.510,50 mk. 100 kg Helmi ohransiementä 732 mk.

Myyty 145 kg ohraa. 7 kg apilaa á 150 mk = 1.050 mk.

Tuomari Talvitie on hakenut luvan 20.4.43 myllynkauppaan lasku 1.423 mk kummaltakin osapuolelta.

Ostettu kalisuolaa 5.200 mk.

Myyty Matti hevonen 35.000 mk 7.5, josta kuluja 400 mk. Jussi Mattila 50 kg timantti siemenvehnää 4,75 mk/kg, Arvo Koskela 112 timantti vehnää peitattu. Sakari Siltakorpi 60 kg timantti vehnää siemeneksi 4,75 mk/kg, Kalle Mikkonen timantti vehnää 31 kg siemeneksi. Kaikki tutut työmiehet ja naapurit kylvävät sotakesänä -43 vehnää ruokapulan edetessä.

Lantun ja turnipsin siementä 243 mk, bensa 15 l á 18 mk 270 mk (nykyrahassa 3,84 €).

Ostetaan 14.5. sähkömoottori 15.000 mk ja samaan johtoa 285 mk.

Omaisuuksien luovutusvero 27.5. 2.730 mk. Myyty Hyminan vasikka Fredrik Koivulahdelle, saadaan astuttaa 4 emakkoa sitä vastaan. Myyty porsas 750 mk.

Myyty Hietikolle porsaita 10.000 mk. (11-14 kpl?)

7.6. V. Rehula tapiseeraa puutarhatalolla 510 mk, ta-

petti maksoi 97 mk.

Ostettu hevonen Polle ikä 12 v, salvia, 36.000 mk.

Myyty ruista 15.6 960 kg á 4 mk = 3.840 mk.

Ostetaan elonleikkuukone 20.7 11.931 mk. Ostetaan Leikko silppuri-lietso 16.10. 8.440 mk.

Konstaapeli Huikku haastanut 28.10, kulut 50 mk.

Myyty ruista 4.525 kg á 5.10 mk = 23.077,50 mk.

Myyty Hietikolle 10 porsasta á 650 mk = 6.500 mk. Myyty 2 karitsaa 920 ja 1.100 mk ja vielä yksi 1.100.-

E. Sairolle 2 auran korjaus 245 mk. J.E. Aura maksoi vuokraa 500 mk.

Ylimääräinen varallisuusvero 16.100 mk ja metsävero 3.600 mk.

Myyty lammas 1.100.- Ostettu 1.080 kg auringonkukkaa 7.344 mk. (Näiden jauhamista varten ostettiin aikaisemmin laitteita)

Ostettiin 11.11 Ilmajoen saha- ja mylly Oy 270 kg pölyjä á 2 mk = 540 / Rauha Kauppila.

Kalle Jokiaholle 25 luudasta 200 mk, luutatilit selvät 14.11 asti. (luutia menee kaiken aikaan melko paljon, mutta navetan ja tallin lattia kuluttaa luutia ja harjaajia on!)

Vaihdettu 17.11 Polle hevonen Valo nimiseen, joka on 6 v salvia, tehtiin väliä 12.000 mk. Myyty Seinäjokiselle Juho Uja-selle Leevi sonni 11.000 mk.

Myyty kolme vasikkaa 900, 1.000 ja 2.000 mk.

Kunnan verot talo 2.055 mk, mylly 670 mk.

Kunnalta alakoulun vuokraa elo – joulukuulta 2.000 mk.

Ostettu rehuja 2.203 mk, myyty vasikka 1.600 mk ja 3.000 mk.

Jyllinkoskelta sähkötarpeita 840 mk.

Myyty 1.12. 1.255 kg perunaa á 1,70 = 2.133,50 ja vasikka 1.000 mk. Viety kansanhuoltoon rukiin luovutuslippu 4.570 kg per 2/12 N:o 309757

Osuuskauppa maksaa perunoista 14.12 10.792 kg á 1,62 mk 17.489 mk. Vehnästä 1/12 2.723 kg 5,40 mk 14.976,50 mk.

Veljekset jauhattaa Ilmajoen Saha- ja Mylly Oy: 150 kg vehnää á 60 p, 65 kg ohraa á 17 p ja kauraa ryyneiksi 80 kg á 25 p.

Kotitarvemyllyn käytöstä ilmoittaa jauhatukset: Kauraa lokakuu 540 kg, marraskuu 575 kg ja joulukuu 605 kg.

Karjan rehuihin 887 mk.

Metsäpalovakuutusmaksu 3.460 mk. Suojeluskunta maksanut vuokraa hevosesta ja ajoneuvosta 1.564 mk.

Mallasohraa myyty 1.12. 6.777 kg á 5,05 mk = 34.223,85.

Myyty 18.12. Lehmä Ayrshire yhdistyksen kautta hinta 15.500 mk, josta välityspalkkio 775 mk.

28.12. Jyllinkosken voimamittari 1.300 mk, astutettu 4 sikaa F. Koivuluomalla 1.250 mk. Työväen rakennukseen maalaus V. Rehula 865 mk. Myyty Karjalaan hieho Nonna 7.000 mk. Tapettia Karjakon ja harjoittelijan huoneisiin 181 ja tapiseeraus 250 mk.

Maitomäärät ja hinnat 1943 alkuvuosi litraa/penniä: Tammi-kuu 2.341 / 259, Helmikuu 2.024 /270, maaliskuu 1.820/ 274, huhtikuu 1.511 / 261, toukokuu 2.807/ 236 penniä/litra..

Hinta nousi loppuvuodesta voimakkaasti elokuussa 400, lokakuussa 446, marraskuu 440 ja joulukuu samoin 440 penniä/litra. Vuoden alusta nousua 70 % ja vuoden 1941 alusta 260 %.

Maitotili elokuu:

Laatuluokka I 5.120,8 kg maitoa rasva% 3,85. Yht. 20.438 mk. Vähennetään voi 12,6 kg á 71 mk, Kurri maitoa 333,3 litraa ja, liuosta 840 mk jäännös tili 14.476 mk.

Maitotili lokakuu 1943:

Laatuluokka I 3.717 kg rasva-% 4.4, hinta 446,0 penniä (keskirasva 4.1 keskihinta 425,0) voita otettiin 12.6 kg á 70 mk ja kurria 2.230 litraa á 1,30 käteen saatiin 12.744,15 mk.

Muistikirjassa oli ehkä kaavailuja lehmien hinnoista: Liekki 12.000, Manteli 8.000, Neilikka 6.500, Nelli 5.500, Nonna 7.000, Mikka 5.000, Nupukka 5.500, Leevi 12.000 mk yhteensä 61.500 mk, meinattiinko näitä myydä Mikka lehmän kohdalla on kirjoitettu ”tämä”.

Meijeritili 23/11 -43 määrä 4864 kg. I lk, rasva 4.2 hinta 440,5 p/kg = 21.426. Otettu voita 11,3 kg 70 mk/kg, kurria 2.432 litraa 1,63 mk/l rahassa maksetaan 17.480,50 mk.

Maitotili joulukuu 1943

Laatuluokka I 4.888 kg rasva-% 4,1 hinta 440,5 penniä (keskirasva 3.95 keskihinta 430.0) voita 10.5 kg á 70 mk, kurri 2.932 ltr = 3811,50 mk käteen tulee 16.985 mk.

Jos edelleen vertailun säilyttämiseksi lasketaan Suomi-yhtiöiden ja maakiinteistöpankin puolivuosisierään kuluvat tuotteet. Toinen laina on tosin tullut jo kokonaan pois ja toistakin lyhennetty huomattavasti Myllyn myynnin yhteydessä. Näin saadaan esille hintamuutosten vaikutus tilan lainanhoitokykyyn.

1943 tarvittiin 30.000 mk lainan hoitoon: 6.800 litraa maitoa, voita 430 kg, mallasohraa, ruista tai vehnää n. 6.000 kg, perunaa 17.000 kg.

**Taulukko selvittää miten tuotteiden hinnannousu helpotti lainojen hoitoa
ja pelasti tilan talouden.**

TUOTE	VUOSI / HINTA MK (VERTAILU NYKY EUROON) / LAINAN HOITOON MYYTÄVÄ KG /L /KPL							
	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943
MAITO	1,00 (0.40) 31.000 L	1.10 (0.42) 28.000 L	1.10 (0.41) 28.000 L	1.10 (0.40) 28.000 L	1.40 (0.43) 22.000 L	2.10 (0.54) 15.000 L	1,90 (0.42) 16.300 L	4.40 (0.85) 6.800 L
VOI	16 (6,37) 1.940 KG	17 (6.42) 1.830 KG	25 (9.21) 1.250 KG	27 (9.78) 1.450 KG	33 (10.04) 940 KG	37 (9.52) 840 KG	56 (12.25) 550 KG	70 (13.54) 440 KG
OHRA	2.20 (0,88) 14.000 KG		1,35 (0.50) 23.000 KG	1,85 (0.67) 16.700 KG		3,55 (1.24) 8.700 KG	3.35 (0.73) 9.300 KG	4,50 (0.87) 6.900 KG
RUIS	2.80 (1.12) 11.000 KG	2.20 (0.83) 14.000 KG	2.10 (0.77) 14.800 KG	2.50 (0.91) 12,400 KG	2.80 (0.85) 11.000 KG		3,50 (0.77) 8.800 KG	5.00 (0.97) 6,200
PERUNA			0.82 (0.30) 38.000 KG	0.53 (0.19) 58.500 KG			1,50 (0.33) 20.000 KG	1.70 (0,33) 18.000 KG
SIANLIHA	8.80 (3.51) 3.500 KG	11,10 (4.21) 2.800 KG	13.10 (4.83) 2.380 KG	14.20 (5.14) 2.380 KG	16.30 (4.96) 1.900 KG	23.80 (6.13) 1.300 KG	25.50 (5.58) 1.215 KG	30 (5.80) 1.030 KG
PORASAS	100 (40) 310 KPL	125 (47) 248 KPL	160 (58) 193 KPL	165 (59) 187 KPL	150 (45) 206 KPL	500 (152) 62 KPL	550 (141) 56 KPL	525 (101) 60 KPL
OHRA JAUHO	2,40 (0.96) 12.900 KG	2.40 (0.91) 12.900 KG	2,47 (0.91) 12.550 KG	2,60 (1.21) 11.923 KG	3,35 (1.02) 9.250 KG	3,35 (0.86) 9.250 KG	3,90 (0,87) 7.950 KG	4,80 (0.93) 6.450 KG

Edellisellä sivulla on yhteenveto näistä vuosittaisista myyntimääristä.

Taulukkoon on kerätty hintatietoja Maunon muistikirjasta ja kuiteista. Osa hinnoista on yksittäisiä ja etenkin sianlihan kohdalla on laatueroja, jotka vaikuttavat hintaan. Porsaan hinta vuosina 41-43 hyppää voimakkaasti ja osaa selittää se, että ne myytiin suurempina. Tarkimpia hintoja ovat rukiin ja maidon sekä voin hinnat, niistä on pitkät aikasarjat.

Suluissa on tuotteen hinta nykyeuroissa, joka kertoo miten tuotteen hinta säilyttää arvonsa.

Maidon hinta on suhteellisesti samalla tasolla aina vuoteen 1943 saakka, jolloin tapahtuu selvä tasokorotus, joka johtuu rehujen ja työvoimakustannusten noususta. Tilanne oli aivan sama kuin se oli vuonna 2022, kun suhteellisesti hyvin samalla tasolla pysynyt maidon (kuin myös muidenkin maataloustuotteiden) hinnan on pakko nousta tasolle, joka mahdollistaa kannattavan toiminnan.

Voin kohdalla hinta kohosi useammassa portaassa.

Ohran osalla on hintapiikki 1941, joka saattaa olla virhe, tai kyseessä oli siemenohran hinta, kun muuten ohran hinta on säilyttänyt koko jakson hinnan täysin samalla tasolla, eli hinta on noussut vain inflaation verran. Tämä ehkä sen vuoksi, että ohran tuotannossa on vain vähän ostopanoksia, kun käytetään vähän lannoitteita ja omaa siementä.

Sama tilanne on rukiin kohdalla, vaikka vaihtelua on enemmän, jossa saattaa vähän näkyä laatuerot ja myös vuosittainen satovaihtelu on vaikuttanut hintaan ohraa enemmän.

Sama tilanne on perunalla, jossa näkyy merkillinen notkahdus 1939, jolloin satomäärä saattoi olla niin suuri, että hinta romahti. Samaan aikaan todetaan, että perunasta on ylituotantoa ja Koskenkorvalle päätetään rakentaa perunaa käyttävä viinätehdas.

Sianlihan hinta on samoin kohonnut vain inflaation verran, vaikka niukka saatavuus olisi kyllä hinnan hinannut pilviin ilman elintarvikesäätelyä, joka siis muidenkin osalta piti hintakehityksen kurissa.

Tästä säätelystä on varmasti paras todiste ohrajauhon hinnan kehitys, jota vakaampaa tuotetta ei listalta löydy.

Taulukossa olevat litra, kg ja kpl luvut kertovan sen määrän mitä lainan hoitoon per 6 kk tarvittiin, jos hoitoerä olisi maksettu yksin tällä tuotteella. Luvuista näkyy selvästi, miten inflaatio alkaa hoitaa lainoja, vaikka suhteellisesti tuotteiden hinta nousee vain inflaation verran. Kun korko ja lyhennys pysyy samana ja

tuotteen hinta nousee, helpottuu lainojen hoito ja tämä kehitys pelastaa Koskenkorvan tilan.

Tilanteen paraneminen tästä jatkuu vielä vuosia ja parantunut rahoitus johtaa maatalouden koneellistumiseen hyvin nopeasti, joka olikin välttämätön pakko, kun työvoiman hinta nousee vielä tuotteita nopeammin, josta myöhemmin lisää.

KOSKENKORVAN OSUUSMEIJERI

Jäsen N:o 2 M. Koskenkorva

Tilitys 3- kuu 1944

Saapa:

Laatuluokka I	3429 kg. maitoa..		
Rasvapit. 4.1 %	Kuljetuspalkkio		
Hinta 434.5 pen.			
Keskirasva 3.65 %			
Keskihinta 403.0 pen.	Yht. mk	15116	25
Vähennyksiä:			
Voita 10.5 kg. à	735 -		
Etumaksua			
K. m. 2084 l	2713 -		
15 ..	20 -	3468	-
Jäännös tilipäivänä mk		11648	25

Mahdollisesti sattuvat erehdykset pyydetään heti ilmoittamaan.

Maunon pohdintoja: Maitotilityskorttia tuotava, Porrasnevan peräjatko ja larvassa Kuivasalon vainio yht. 5,95 ha muutaminen niityksi. Auringonkukkajauhoja kysyttävä. Valjaslupa. Leipäkortin vaihto tammik. Kelpaako jalostusyhdistyk. todistus, myös nahan luovuttamiseen. Paljonko lihanluov. myydystä pitoeläimistä?



Oiva Jääskeläinen Pellervo seurasta kirjoittaa 27.1.1944
Ensin pyydetään anteeksi jotain hätäilyä, joka on loukannut Maunoa ja toivotaan, ettei kränää jäisi. (Oiva ja Mauno ovat asetovereita vapaussodasta ja toimineet paljon maatalouden neuvontatyössä Oivan ollessa Ilmajoella)

Kirje käsittelee neuvojen palkkoja ja niiden korotuksia. Rahoja tulee maanviljelysseurasta ja kulkulaitosministeriöstä, joita nostettiin sotainflaation johdosta varsin tuntuvasti, että saadaan neuvot pysymään töissä. Naisneuvojen palkat nousseet 10 % ” se ei ole paljon, mutta voihan senkin mainita.”

Räätäli Alfred Palmunen laskuttaa housujen teosta 275 mk. Oli saanut fuorikangasta, josta laittoi fuorin. Nauhaa lahkeen suuhun ei ollut ja kehotti käyttämään vanhaa henkseliä ja vyöhön voi ottaa soljen vanhasta palttoon vyöstä. Ja ostokort-

teja tarvitsis 10 pistettä.

Muistikirjassa merkintä inkeriläisistä, joille ostettiin jotain.

6.3. Aili Kytölä Porista hakee karjakon paikkaa, palkkatoive 1.300 mk/kk, mukana suosituksia Kokemäen alueella toimineelta tilalta. Töihin tulee Saima Mustamaa 1.000 mk/kk 5.4.

Muistikirjassa 21/12-43-1/3 -44 vähä yli 2 kk

Yksityispuolen menojen kirjauksia vähän, annettu henkilöille suurempia summia. Muistikirjassa etenkin halonhakkuun ”räk-ninkiä” ja muita laskelmia.

Talous 1.250, emäntä 900, Mauno 1.000, Paavo 1.000, Suoma 1.250, Aino 1.900 mk, yhteensä 7.300 mk eli 3.300/kk (590 €/kk) Kaikki summat kasvaa ja inflaatio on n. 7 %.

Suutari Talvitie korjaa kenkiä 330 mk, kansanavulle annetaan 600 mk, joulukirjat 760.- ja naisten joululahjat 300 mk. Eläinlääkärinkin kertapalkkio oli 700 mk!

Kirje Onerva Pättiniemeltä Mäntästä 9/4 1944

Onerva oli lomalla Hämeessä pääsiäisen vietossa ja arvelee: ”Voin aivan nähdä hämmästyksenne saadessanne kirjeeni. Koska minulla nyt sattuu olemaan ”tikusta” asiaakin katsoin tämän tavan parhaimmaksi sen suorittamiseksi. Niin Hilikka Mattilan kautta olen saanut mitä parhaita ”ohrajauhoja” ja olen ollut hyvin hämmästy-

nyt.”

Lahjasta kiitetään vuolaasti ja kerrotaan, että niistä saadaan pakettin täydennystä veljen pakettiin Syvärille rintamalle. Sitten tulee hyvin jännittävä osuus:

”Tässä yhteydessä haluan palata myöskin erääseen vanhaan asiaan, jonka varmasti heti muistatte. Tarkoitin sitä kirjettä, jonka kauan kauan sitten olen saanut ja johon en ole vielä tähän päivään mennessä saanut vastatuksi.

Silloin aluksi minua kohtasi äitini menetys, joka riisti tasapainoni pitkäksi aikaa. Uskon, että sen ymmärsitte aikoinaan. Myöhemmin on asia



jäänyt, koska en ole kehdannut siihen palata. Tarkoitukseni ei ole ollut tällä loukata Teitä ja hartaasti toivon, että ette ajattele kovasti nurjaa minusta. Tosin olen ollut hyvin epäkohtelias, mutta en ole sille mahtanut mitään.

Toivottavasti voin joskus "sovinnon" merkiksi tarjota hyvät pullakahvit. Pulla on luonnollisesti valmistettu niistä hyvistä "ohrajauhoista" joista vielä kerran kiitos.

Kotimaakuntaan terveisiä Onerva Pättiniemi"

Taustaksi: ohrajauhot lainausmerkeissä tarkoitti vehnäjauhoja, joita ei sodan aikaan saanut noin vain lähetellä. Voisi ajatella kirjettä hyvin viattomaksi kirjeeksi, mutta sain muuta kautta tietää, että Maanviljelyseuran henkilökuntaan kuuluvaa Onervaa ja isääni Maunoa oltiin kovasti jo naittamassa yhteen ja tuossa kirjeestä ilmenee miksi Maunon "kosintakirjeeseen" ei koskaan vastattu. Mahtoivatko ne sovintokahvitkaan onnistua. Niin on pienestä kiinni kohtalon kiemurat.

Kuva Onervasta naisten johtokunnassa oli edellä.

Muistikirjassa on lista kaikista lehmätiloista 2/6 1944 kahden tarkkailuyhdistyksen alueelta. Tiloja mainittiin kaikkiaan 94 ja niillä lehmiä 464 eli 5 lehmää/ tila. Koskenkorvan tilalla oli 20, J.V Talvitiellä 15 ja muilla alle 10.

Aatto astuu uudestaan palvelukseen 15.6.44 Täyden.Pataljoona 14 tehtävä Khr. joukkueen johtaja. (aikaisemmat tehtävät olivat adjutantti ja toimistoupseeri erikoistehtävä Kaasusota.)

Aatto kirjoittaa 19.6. 1944 Helsinki

"Täällä ollaan vielä eikä ole vielääkään varmuutta lähdestä." Aatto lähetti ostokortit kotiin turvaan ja kehoitti Maunoa ostamaan talvipukuun kangasta, jos löytyy. Aatto palauttaa joitain vaatteita, mutta kertoo että muita tavaroita eivät ota rautateille nyt vastaan.

Aatto kirjoittaa 26.6.44 postikortin Keravalta

Äiti hyvä! Kiitos kirjeestä, joka tulikin aika lyhyessä ajassa, nim. eilen. Housut voisi lähettää siviilipostissa osoitteella Agronomi AK Keravan nuorisovankila, jouduimme juuri sellaiseen majapaikkaan. Olen juuri matkalla sinne, joten en ehdi enempää.

Kauppakirja 8.7.1944 Mauno ja Paavo myyvät Jaakon-maa 3:119 tilan Helvi (ja rintamalla olevalle Paavo) Taipaleelle 30.000 mk kauppahinnalla. Kantatilan kiinnitykset kuoletettu tämän tilan osalta 9.3.1944. Heti maksettiin 25.000 mk.

Astutettu 4 sikaa I Hannukselassa á 300 mk = 1.200 mk. Aura maksoi sähköä 75 kwh 112,50 mk, jauhoista 42, vuokraa 145 ja hevonen 50 = 349,50 mk.

Juha Mattila hakannut Heininevan takaa 100 m3 á 34 mk = 3.400 mk. Muistivihossa oli kymmeniä sivuja halkomittauksia ja kaikkiaan hakattiin reippaasti yli 1.000 m3.

Muistikirjoista puuttuu taas pätkä ja seuraava on 27/5-10.7 -44 2 kk

Merkintöjä edelleen harvanlaisesti eikä maitotilityksiä enää ole.

Talous 1.330, emäntä 2.000, Suoma 500, Mauno 1.000, Paavo 1.500 ja Aino 200 mk. yhteensä 6.530 mk eli 3.265 mk/kk (580 €/kk) Aino Saarakkala, joka on ollut töissä ja nyt merkintä: Aino Saarakkala häälahja 1.500 mk ja matkat häihin 221 + 240 mk.

Aatto Saarakkala (kasvatti ja Ainin veli) saa lakin ym. vaatetta 250 mk, Maunolle teetetään pusero 130 ja Paavolle puku 400



Paavo ruislaihossa, ajankohtaa ei tiedossa

mk. Ostettiin 6 omenapuuta á 80 mk (joista yksi on edelleen jäljellä) ja lahjoitettu rintamamiehille 100 mk.

Aatto kirjoittaa Helsinki 15.7.44

H.V: Kävin kotona, sain pienen komennuksen ja ehdin pistäytyä boksissa ja sieltä löytyi tämä. Lähetän sen sinulle, etkös jättänyt rahaa sitä varten.

Sain komennuksen hakemaan kalustoa. Sainkin asian järjestykseen. Hain Kailan Eskonkin lafkasta kaikenlaista tarviketta ja lupasi lisää järjestää. Ovat muuttaneet uuteen asuntoon, jossa on tilaa kovasti. Täti hääää siellä emäntänä, Maija on tyttösen kanssa maalla. Korohoroukseeriksi taidan jäädä, mutta en luultavasti aivan heti joudu rintamalle.

Sain äidiltä paketin, josta suurkiitokset. En ehdi enempää Terveiset kaikille Aatto.

Ilmari kirjoittaa 17.7.1944 lisalmesta kortin

Kiitettiin lomasta ja kerrottiin sen olleen hauska ja virkistävä.

"Käskykorttia ei vielä ole tullut mutta odotellaan joka päivä Jv:n miehiä -02 syntyneitäkin ovat jo ottaneet täältäkin."

Kaisu oli tullut kotiin ja elo meni normaalia raiteita. Hellettä piisaa ja Ilmari arvelee kiireiden alkaneen heinän teon osalta ja toivoo että maan antimet korvaa kaiken.

Aatto kirjoittaa Helsingistä 7.8.1944

H.V. Aatto kiittää kirjeestä ja kessusta, mutta lisää pitää jostain löytyä, kun varastot ehtyy.

Heinätoita tehtiin ja Aatto oli ollut auttamassa kaikkia, jotka ovat pyytäneet, työvoimapula on ankara. Ruis valmistuu 1–2 viikon sisällä.

Ruoka oli hyvin yksipuolista, kun perunat olivat loppuneet jo aikoja sitten. Liika happo oli taas alkanut kiusata Aatto.

Elämä on hyvin varuskuntatyylistä, koulutusta pääosin ja joi-takin lähtöjä. "Kai sitä lähtö kuitenkin joskus tulee. Arvelit kyllä samoin kuin minäkin siinä, että tämä vakanssi taitaa jäädä pysyväksi minulle. Kyllähän tämä mielenkiintoinen homma onkin näin rauhanomaisessa harjoituksessa ja olen jo siihen aika tavalla perehtynyt, mutta on sitten eri asia mihin hermot kestävät vitjassa, se on sitten sen ajan murhe, ehkä rauha ehtii tulla jo sitä ennen.

Helsingissä oli huhuja rauhasta, mutta "En minä ainakaan sellaiseen usko, en ainakaan meidän ja ryssän väliseen erikois-



Aaton kunniamerkit: VR 4 1940, Mm 39–40 1941, Lapin risti 1941, VR 4 15.3.41

rauhaan. Mitä sitten on saksan ja ryssän laita, se on asia erikseen."

"Ajattelin tulla toimeen päivärahoilla, mutta ei se sentään ajan pitkään käy päinsä näin varuskuntapaikassa. Viitsitkö lähettää minulle 500 mk. Aatto "

Tämän kirjeen jälkeen Aatto siirretään Jv. KK 27 (mikä?) 17.8/ Ylimäär. upseeri ja heti perään 22.8. VKK 1 (?) Joukkueen johtajaksi. Se ehtikö Aatto viimeiseen taisteluun Kannakselle jäi epävarmaksi. Kantakortti merkitsee nämä vakinaiseksi palveluksi.

Aatto kotiutetaan lopullisesti 17.10. 1944, palvelusaika 4 kk 3 pv

Välirauhan ankarat ehdot

saatettiin eilen kokonaisuudessaan julkisuuteen.

Fascistiset järjestöt lakkautetaan, poliittiset vangit vapautetaan.

Välirauhansopimus toiselta puolen Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton ja Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan sekä toiselta puolen Suomen välillä on nyttemmin saatettu julkisuuteen.

Koska Suomen hallitus on hyväksynyt Neuvostohallituksen ennakkoehdon suhteiden katkaisemisesta Saksaan ja saksalaisten sotajoukkojen poistamisesta Suomesta ja ottaen huomioon, että tulevan rauhansopimuksen solmimista helpoitetaan sisällyttämällä välirauhansopimukseen eräitä tämän rauhansopimuksen ehtoja SNT:n hallitus ja Hänen Majesteettinsa hallitus Isossa Britanniassa ja Pohjois-Irlannissa, jotka toimivat kaikkien Suomen kanssa sotatilassa olevien yhdistyneiden kansakuntien nimessä toiselta ja Suomen hallitus toiselta puolen ovat päättäneet solmia tämän välirauhan sopimuksen, jonka täytäntöönpanoa valvoo Neuvostoliiton ylin sodanjohto, joka myöskin toimii sotatilassa Suomen kanssa olevien yhdistyneiden kansakuntien puolesta ja joka järempänä nimitetään «liittoutuneiden (Neuvostoliiton ylimmäksi sotilasjohtoksi».

Valvontakomissio

laajoin valtuuksin asetetaan

Välirauhan sopimuksen liitteisiin sisältyvistä erinäisistä artikkeleista selittävistä täydentävistä määräyksistä, jotka lsa on lähinnä teknillistä laatua, määrittämään seuraavaa:

Liite 3. artiklaan. Sopimuksen 3. artiklan mukaisesti liittoutuneiden (Neuvostoliiton) ylin sotilasjohto osoittaa Suomen sotilasjohtolle, mikä lentokentät on välttämätöntä asettaa liittoutuneiden (Neuvostoliiton) ylimmän sotilasjohtoon käytettäväksi ja mikä laitteet on jätettävä näille lentokentille samoin kuin vahvistaa näiden lentokenttien käyttöohjeet. Suomen hallitus turvaa Neuvostoliitolle rautateiden, vesien, maa- ja ilmateiden käytön, mikä on välttämätöntä henkilö- ja tavaraliikennettä varten Neuvostoliitosta mainittujen lentokenttien sijoitusalueille.

Siihen saakka, kunnes sota Saksaan vastaan on loppunut, on liittoutuneiden sota- ja kauppalaivoilla oikeus käyttää Suomen aluevesiä,

kin rajapylvälle N:o 94, missä aikaisemmin Venäjän, Norjan ja Suomen raja, yhtyivät. Edelleen raja, linja kulkee yleensä koillisuuntaan vanhaa venäläis-norjalaista valtakunnanrajaa pitkin Varangervuonoon saakka. Venäläis-suomalainen sekakomitea merkitsee paikan päällä rajaviivan.

Liite 8. artiklaan. SNT:n Suomalta vuokraaman Porkkalan niemimaan alueen rajan lähtökohtana on piste, jonka ko'ordinaatit ovat leveys 59° 50' pohjoista, pituus 24° 07' itäistä. Tästä pisteestä raja, linja kulkee pohjoiseen pituusastetta 24° 07' pitkin pisteeseen, jonka ko'ordinaatit ovat leveys 60° 06,2' pohjoista, pituus 24° 07' itäistä. Edelleen raja kulkee mutkitellen pohjois-suuntaan ko'ordinaateilla leveys 60° 08,1' pohjoista, pituus 24° 07,6' itäistä. Siitä rajaviiva kulkee mutkitellen yleensä itä-koillisuuntaan pisteeseen ko'ordinaateilla leveys 60° 10,1' pohjoista, pituus 24° 01,1' itäistä edelleen Espoon lahtea pitkin ja sen jälkeen Smä-

Maunon ja Paavon yksikkö 7. KTR / 10 on ollut sodan viimeiset hetket aivan tapahtumien keskipisteessä, kun joukot ovat perääntyneet ylivoimaisen vihollisen edessä. Viimeisistä hetkistä kertoo Martti Ulkuniemi kirjassaan "Tykistö taistelussa" seuraavasti:

"Syyskuun 4 pv kello 7 astui voimaan aselepo, joka jälleen kerran koski vain Suomalaisia, vihollinen lopetti sotatoimet vasta aamulla 5.9.

Tilanne oli sekava ja joukot pidettiin taisteluvalmiina. 15.9 Suomen neuvottelija halvaantuu Moskovassa ja vasta 19.9 tulee tieto, että eduskunta on hyväksynyt rauhanehdot. Heti tämän jälkeen irrotetaan tulenjohtajat etulinjasta ja puretaan viestiyhteydet. Klo 17 patteristo lähtee marssimaan Saimaan kanavan laitaa Moskovon rauhan rajalle, jossa vartiomies kertoo välirauhan solmimisesta ja myös aivan musertavista ehdoista. Mutta katketa ei saa vaikka taitutaan.

Osasto jää puolustamaan uutta rajaa ja se pääsee kotiin Ilmajoelle vasta 18.11. jolloin oli kulunut tasan kolme vuotta ja viisi kuukautta siitä, kun se perustettiin.

Heimomme kotiseudun hinnalla

lunastettiin eilen Moskovassa isänmaan vapaus.

Ruotsin sanomalehdistö

erittäin myötätuntoinen Suomea kohtaan.

Laatokka lehden lainaukset päättyvät näihin 20.9 ja 21.9 .1944 julkaistuihin otsikoihin. Viimeisten taistelujen kulusta lehdessä oli varsin vähän uutisia, enemmän muualta. Oli kuin hiljaisuutta tappion edessä.

Palkkakirjasta 1944:

Esko Mattila talvikausi 750 mk/kk 5 kk 3.750 mk + lisätyöt 4.425, kirjataan 4.495 mk. Kesäkausi palkkaa 5 ¾ kk á 250 mk 7.260 mk kirjataan 30.11-44 5.000 mk

Pentti Mannila talvikausi 750 mk/kk 6 kk 4.500 mk lisät 200 mk 4.700 mk kirjataan 4.150 mk. Kesäkausi 1.250 mk/kk x 6 kk 7.500 mk kirjataan 31.10 -44 4.450 mk.

Harjoittelija Lempi Alanko 600 mk/kk, 200 mk kuussa jätetään koululle. 4.800 mk, Elmi Mallila palkka 4.800 mk.

Kalle Mikkonen talvikausi 137 pv á 60 mk 8.220 mk, lisäpalkka helmikuun puolivälistä á 3.50 mk/ pv 210 mk. 8.530 mk kirjataan 30.4. 7.090 mk. Kesäkausi 70 mk/pv 148 pv 10.360 mk, kirjataan 6.470 mk. Kesäheinäkuun ennakkovero 90 mk, koko vuosi 2 kk pätkissä sama summa.

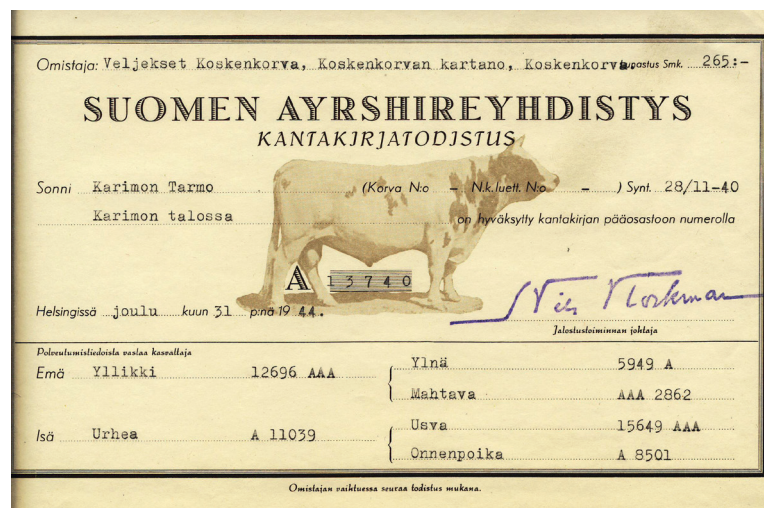
Antti Pukonen 51 työp. á 63 mk 3.213 mk kirjattu 2.042, otti erilaisia tuotteita kor-teilla ja mm kessua 0.5 kg ja maitoa 163 lit-raa. (Antti ja Liidia Pukonen Inkerin maalta)

Karjakko Elsa Levy palkka 6 kk á 1.500 mk 7.11. asti ja marras -huhtikuu -45 1.500 mk ja touko-elokuu 4 kk 2.500 mk yhteensä palkat 19.000 mk, josta kirjataan 31.10. 12.150 mk. (pal-kasta vähennetty luontaisedun arvo)

Tilitykset kansanhuollolle 1944:

Joulukuun maito- ja eläintilitys: Lehmien luku 22, ummessa 2, tuo-tanto 5734 kg. Oma käyttö 13 hlö 403 l, vasikoille 3 kpl 210 l, kupon-geilla M2 310 kpl á 0.6 = 186, M 4 62 kpl á 0.2 = 12,4 l, yhteensä tinkimaito 233 l, meijeriin 4.888 kg.

Eläimet kuun lopussa: Hevosia 5, sonni, lehmä 22, nuorikarja 11, lampaita yli 1 v 5 alle 1 v 4, sikoja



yli 6 kk 7 porsaita 3.

Myyty pitoeläimiksi 1 lehmä ja 5 vasikkaa, joista jalostusyh. todistukset lihanluovutuk-seen. 3 nuorta sikaa siirtyi vanhempaan ryh-mään, teurastettu itselle 1 sika, josta lihaa 78 kg, varattu vuotia omaan k. 3 vasikan ja 1 lampaan, joista tekolupa on. Kotitarvemyl-lyssä jauhettu 605 kg kauraa eläimille.

29.2. ruokinnassa: Hevosia (myös nuoret ja varsat) 6, lehmät 20, sonnit 1, sonneja ja hiehoja 1-2 v 4, sonni ja lehmä vasikat 6, härkiä 6-8 kk 2, lampaita väh. 1 v 5, alle 1 v 4, sikoja väh. 6 kk 5, nuoria sikoja 2-6 kk 3 kpl.

Hintatietoja 1944:

Aura maksaa edelleen vuokraa 500 mk/kk (mistä, puutarhatalo, Paavon talo?) luuta-pari maksaa nyt 10 mk. Metsäveroa menee 4.1. 3.600 mk.

Valomittari työväen asuntoon 650 mk. Si-lander maksanut maidosta 502 mk. Sangon teosta Sauli Rajalalle á 40 mk. Työväen ra-kennuksen sähkötyöt 300 mk. (Olisiko myl-lytupa).

Kumipyörien korjaus Arvi Rajala 1.405 mk.

Matka Tampereelle 21-22.1 vaih-tamaan vuota valmiiseen, kulut ja vaihto 705 mk.

Kotitarvemyllyn käyttö tammikuus-sa 575 ja helmikuussa 560 kg kau-raa.

1/3 myyty halkoja 92.2 m3 havua á 137 mk ja 23 m3 koivua á 147 mk = 16.012 mk.

Aura maksaa edelleen vuokraa 500 mk/kk.

Toukokuussa kotitarvemyllyllä 1.310 kg kauraa karjalle. Toukokuus-sa meijeriin 3.192 kg.

200 ltr petrolia á 14.40 = 2.880 mk (2,56 €/ litra). Eläinlääkäri ja labrat

485 + autokyyti 350 mk.

Kirjataan: jauhausmaksuja 20.6 140 mk ja sahausmaksuja Juho Antilalle 215 mk. 40 luutaa á 6 .- = 240 mk.

Moottoriöljy 10,5 kg 430 mk ja 2 ltr bensaa 39 mk (3,50 euroa/ litra)

Alkuvuodesta 1944 on säilynyt nippu kuitteja, jotka kertovat rahaliikenteestä ja toiminnan laajuudesta paljon. Tässä muutamia poimintoja:

Laitettu tilille osuuskauppaan 22.6. 2.616,05 ja 1.000 mk sekä 17.6 5.000 mk. 23.5 laitettiin tilille 5.000 mk.

Perunan ostokuitti 22.6 440 kg á 2 mk. 31.12.43 oli myyty 11.170 kg perunaa á 1,96 ja 25.1.44 10.761 kg á 1,83 yhteensä näistä rahaa 41.585,80 mk (perunasta tuli rahakasvi)

Jouluksi tuli Inkeri Kuhnalle 6 kg pellavan rohdinta 78 mk hintaan Tampellalta Tampereelta.

Osuuskaupan kuitista 3.1. ilmenee ostot: Kangasta 240,60, Yksi luokka 123.-, Rehusuolaa ym. 324.-, Keltamultaa 6.50.-, Remmiä 96 mk, titanvalkoista 40,50, hevosnauloja 48 mk = 878,60. Ostot kertoo varsin tavanomaisesta, jopa maalataan jotain, vaikka on sota-aika?

Osuuskaupan lasku 21.2: 10 säkkiä auringonkukkarouhetta 2.700 mk, 1.378 kg kalisuolaa á 2,45 = 3.376,10 mk, 641 kg kalisuolaa 1.570,45 mk, 22 säkkiä salpietaria á 150 = 3.300 mk, 640 kg suolaa á 1.75 mk = 1.120 mk kaikki yhteensä 12.066,50 mk Sota-ajan vuoksi valtiolle piti ilmoittaa, että tästä summasta nautakarjaan meni 2.700 mk, kasvinviljelyyn 8.246,50 mk ja ruokatalouteen 1.120 mk.

Sähkölasku Jyllinkoskelta 1.1 -15.5. Veljekset Koskenkorva kaksi mittauspistettä perusmaksu 774 + 68 ja kulutus 733 +48 kWh á 1,50 = 2.013,50 ja erikseen lasku M. Koskenkorva perusmaksu 45 mk ja kulutus 5 kWh á 1,50 = 52,50 kaikki maksettiin kuitenkin samalla laskulla.

21.2 Valtion viljavarasto osti suurimokauraa 4.250 kg á 4,20 = 17.850 mk.

Aapo Särkelä Kemijärveltä osti lehmän Hyvä ja hänelle piti palauttaa takaisin vedinvian takia 3.500 mk.

Tammikuun meijeritili: Laatuluokka I 4.635 kg rasva-% 4,05, hinta 429,0 (keskirasva 3.75 ja keskihinta 408,0) voita 9.8 kg = 686 kurria 2781 l 3.615 mk, joten käteen tulee 15.583,25.

Helmikuun meijeritili Laatuluokka I 3.855 kg, rasva-% 4.05 hinta 425,5 penniä (keskirasva 3.75 keskihinta 404,50) Otettu voita 9.8 kg á 70 mk = 686, Maaseudun Tulevaisuus lehti 75 mk ja kurria 2.323 litraa 3.007 mk , käteen maksetaan 12.635 mk.

Maaliskuun maitotilitys Laatuluokka I 3.479 kg maitoa, rasvapit. 4,1 % hinta 434,5 p (keskirasva 3.65 keskihinta 430.0) Tili yhteensä 15.116,25 mk voita 10.5 kg á 73,5 mk. Kurri maitoa 2.087 l 2.713 mk ja 15 l 20.- vähennykset 3.468 mk maksetaan 11.648,25 mk

Meijeritili toukokuulta: Laatuluokka- I, 3.192 kg, rasva-% 4.0 hinta 405,0 (Keskirasva 3.5 ,keskihinta 370 penniä) Otettu voita 10.5 kg á 70 mk = 735 mk Kurria 1915 litraa 2.289,50 mk vakuutusmaksu 134,50 maksetaan rahana 9.568,50 josta vielä vähennetään tarkastusyhdistyksen maksu 410 mk.

Kesäkuu 4.584 kg / 404 p, heinäkuu 6.308 / 414, elokuu 4.671/ 417, syyskuu 3.145/ 473, lokakuu 3.231/ 443, marraskuu 4.258/ 458, joulukuu 4.516/ 453.

Puolustusvoimat ottotodistus 25.1. 154 kg luokka B. itikka tilitti kilohinta 15,75, nahat takaisin ja elimistä 1 mk/lihakilo = 2.579,50 mk. (lehmien määrä väheni alkuvuodesta kolmella lehmällä) Toinen ottotodistus luovutusheinää 2.587 kg á 1,30 = 3.363,10 (tämän on Jaakko Ranto toimittanut)

Osuusteurastamo Itikka r.l tilitys 6.3. lehmä 145 kg kilohinta 15,75 vuotaa 21 kg hinta 21,50 elimistä lihakilolta 1 mk = 2.880,23. Lampaan nahkoja 6 kpl 465 mk.

Toinen tilitys 26.4 lehmä 171 kg á 16.50 vuotaa 26 kg á 21,50 ja elimistä 1 mk = 3.551,50

Tilitys Itikalta 11/2 1 sika 97 kg ja toinen 107 kg á 26 mk ja tuotantopalkkio 14 mk elimistö 0,5 mk /lihakilo koko tilitys 8.262 mk.

Suomen Ayrshire yhdistys tilittää vasikasta Nupukka 4.000 mk.

Vakuutusmaksu v 1944 1.076.500 mk:n ja 1.090.250 osoitussummalta 2 mk/osoitussumman tuhannelta 2.180 mk ja myöhästymismaksu 378 = 2.558. Ilmajoen ja Seinäjoen palovakuutusyhdistykselle / Yrjö Haapala.

Eläinvakuutusyhdistykselle maksettu vakuutusmaksu 14.6. 1.904 mk.

Verot 16.100 mk, joista toinen erä maksetaan 29.6. 8.050 mk Koskenkorvan Osuuskassaan.

7.2. tilattu Valtion viljavarastolta rukiin pölyä 2.369 kg á 1,25 mk = 2.961,25, maksettu 16.3.

Rahtina tulee 5.4.110 kg painoinen vihneenkatkoja Hankkijalta Malmilta. Sekä 8.4 valtionviljavarastolta 42 säkkiä jäteviljaa rahti 87 mk.

Suojeluskuntapiiriesikunta maksaa ajoneuvokorvausta + rautakanki ja kuormaköysi 2.597 mk. Puolustusvoimat maksaa

**Sirkka ja Aslak tapaavat vappuna 1945 Helsingissä. Alla on kuva siitä väkimäärästä, joka vappuna kokoontui juhli-
maan rauhaa ja itsenäisyyden säilymistä. Kukin voi miettiä millainen sattuma tapaaminen oli, kun siitä Aslak kertoi
vielä: "Menimme tanssimaan congatanssia eduskuntatalon rappusille ja siinähän otetaan kiinni letkajenkan tapaan
kiinni edellä olevan vyötäröltä ja kuinka ollakaan siinä sattui olemaan tyttö Pohjanmaalta - ja siinä se oli!"**



hevosen vuokraa 1.380 mk.

Puhelinlasku: perusmaksu 450 mk, puhelut 185 mk = 635 mk.

Kunnanvero 1389 äyriä +a 6 mk 8 334 mk talo ja mylly 78 ääntä ja 468 mk. Kirkolle 0,5 mk/ ääni .

Petroli 16.40 mk/l. (2.98 euroa)

Hintatietoja 1944: Ruis 4.90 mk/kg, peruna 1,50, ohra 5.15, vehnä 6.15, heinä 1,50, olki 0.60. Lehmä 15.75 mk/kg, pikkuvasikka 9,50, härkä 34, sika 26 mk tuotantopalkkio 14 mk.

1.7. kirjataan ostolistaa Teräkseltä: Niittokoneen teriä ja niittejä, hankoja 3-piikkisiä, nupia, reikäkauha emalia, lehtiharava, vuokia plakkia, kahvikuppeja tavallisia tusina ja hinnaksi tuli 352 mk. Ja lisäksi muita niittokoneen osia 241 mk.

Mauri siirretään 19.1.1945 yksikköön Le.V:lle lekomekaanikon toimipaikalle. Mauri ylennettiin kersantiksi 6.3 ja ylikersantiksi 4.6.

Atte kirjoittaa Suolahdesta 3/2 1945

"Käännyn puoleesi tiedustelulla voisitko lähiaikoina toimittaa meille perunoita (n 4 hl). Hankkisin siinä tapauksessa kuljetusluvan. Perunat kyllä saisit tulemaan rahtivapaasti lämminvauussa. Meillä on kova perunapula eikä meilläpäin enää ole ½ hl enempää kellarissa. Kun muukin ruokatavara on kovin tiukoilla, niin on äärimmäisen vaikea tulla toimeen perunoilla. Olisin kiitollinen, jos voisit ilmoittaa ensi tilassa hankintamahdollisuudesta. Nyt terveiset kaikille". (kuka oli Atte?)

Kaisu kirjoittaa Suomalle lisalmesta 16/2 1945

Suoma hyvä!

Kiitetään paketista ja pahoitellaan, kun ei tullut kirjoitettua. Kaisu ja Kalevi olivat sairastelleet ja koulustakin oli oltu poissa useampi viikko.

"Siitä meidän Seinäjoelle muutosta ei sitten tullut mitään, se Isotalon Antti otti sen paikan, vaikka on vuosikautia jokaiselle sanonut, ettei sitä ota, narrasi kuin onneton meitä ja muita. Harmitti aika lailla, kun mies on niin kierä! Muuten olisi Ilmari sen saanut.

Antti Isotalosta Alkon johtajana olen kuullut seuraavat tarinat: Lapin sota oli alkamassa ja nuoria sotilaita vietiin Seinäjoen ohi kohti Lappia. Kun juna oli tulossa, komensi Antti kaikki käymään varmuuden vuoksi vessassa ja niistämään nenän ja nostamaan housut ja meni itse ovensuuhun kirjoittamaan lisäviinalaput niitä tarvitseville, ettei heiltä kulu aikaa johtajan

huoneessa käyntiin. Palvelun piti olla nopeaa - Suomen sankaria pitää palvella reippaasti ja kunnioittaen.

Toinen tarina oli Antista, joka normaalisti istui huoneessaan tuolissa taakse nojaten ja sikaria poltellen ja kun tuli lähtö johonkin edustustilaisuuteen tuli myymälästä tyttönen ja harjasi tuhkat Antin takin rinnoista ja muistutti, että kauppalanjohtaja odottaa jo.

Arvelen Ilmarin johtajatoiminnan olleen hieman erilaista kuten myöhemmästä jutusta huomaatte.

No Erkkilät ovat kait jo siellä tiilitehtaalla, niitä onnistui kovasti. Kävivät täällä uudenvuoden aikana ja me kävimme siellä joku viikko sitten."

Muuten elämä meni raiteillaan ja ahdastakin oli, kun vieraina oli koulutytty. Suoma pyydettiin pääsiäiseksi käymään, kun silloin jo on niin lämmin, että on tilaa nukkua. Kaisu ja Ilmari menisivät Ouluun, kun Suoma olisi paikalla, mutta vain pariksi päiväksi. "Eeva-Liisa on Ilmari Hannikaisen pianokonsertissa ja Kalevi jossain kylässä." Kaisu lopettaa ja Ilmari kirjoittaa lopuksi oman kiitoksensa paketista ja toteaa apeana:

"Niin se nyt kävi, että meistä taisi lopullisesti tulla savolaisia. Vuosien unelmat meni mönkään. Tuntuu katkeralta, että näin kävi, ja kun toiveet olivat niin lupaavat. Ei mahda mitään täytyä vain tyytyä kohtaloonsa."

Suoma toivottiin kylään, kun kukaan muu ei sieltä kumminkaan kerkiä eikä ennen ensikesää ehditä Koskenkorvalle. (Erkki Erkkilä, joka tuli töihin tiilitehtaalte, on pikkuserkku?)

Sirkka on tavannut Aslakin vappuna Helsingissä ja kutsunut käymään ja jonkun toverin kanssa käydään ensin suunnistuskisoissa Tampereella sitten tullaan Seinäjoella, jonne toivottiin Sirkkaa saapumaan 10.5.

Sirkka ja Aslak suunnittelevat melontaretkeä Heinolan seudulle etsimään mökin paikkaa kesäkuun lopussa. Juna-ai-katauluja selataan ja Riihimäelle sovitellaan tapaamista. Pyörä pitää olla ja reppu. Sirkka aikoi ensin mennä Vehmaisiin katsomaan Maurin perhettä, mutta tämä osa matkasta muuttui. Aslak antaa ohjeita mitä Sirkan tulisi ottaa, joista tärkein on huopa (vain yksi). Retken ajankohta 15-20.7

Valtion omistamalla vuokra-alueella olevat rakennukset ja vuokraoikeus siirretään 30.6. 1945 Pauli ja Sanni Heinoselle 25.000 mk hinnalla.

Mauno ja Paavo myyvät tontin Ilmarille 30.7.1945 40.000 mk:lla.

Tontti oli alatie varressa ja sen kuvauksesta ilmenee, että vieressä asui suutari Mikko Harju, jonka palveluja käytettiin paljon ja joka myös osti mm. heinää, joten hän saattoi pitää lehmää. Tontille rakentaa Ilmarin sijaan myöhemmin Tauno Tolmonen, joka poistuu talon henkikirjasta lokakuussa 1947.

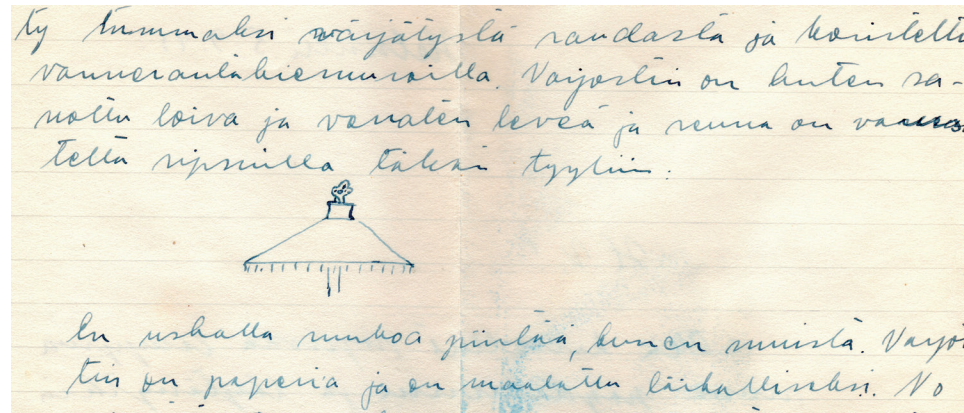
Se on kyllä lohkottu 28.10.1948 Ilmari Koskenkorvalle ja sitä koskevaa kirjeenvaihtoa on vuoden 1947 kohdalla. Ilmari myy sen takaisin Maunolle ja Paavolle Puutarhatalon kauppaan liityen.

Muistan hyvin, kun Tauno tuli tontin vieressä olevalle välivainion pellolle, kun sitä ensi kerran kylvin ja sanoi ajatelleensa vuosien varrella mah- taako Maunon poika tähän koskaan tulla töihin. Hänellä oli tapana pyytää ohraa tai kauraa muutaman kourallisen herneitten tukiviljaksi puutarhaan- sa, kuten oli tehnyt jo isän aikana, ja eräänä vuonna, kun kylvin peltoon hernettä, oli Taunon ilme hämmästynyt, että onko nyt koko tontin ympäris- tö hernettä. Nykyään tilalla asuu Rinta-Piirron perhe.

Aslak vierailee Sirkan luona 30.8 ja menee suoraan Ku- rikan Tipulaan, ei selvinnyt käytiinkö lainkaan Koskenkorvalla. Sirkka asuintovereineen järjestee juhlia. "Matti tuo snapsit ja Aslak tuo "fortista", paljon ei tarvitse, kun tytöille riittää se, että astutaan korkin päälle ja "olemme finis" mutta poikia varten jo- tain." Sirkka kirjoittaa.

Muistikirjassa yhä enemmän merkintöjä liittyen karjalaisten asuttamiseen ja muihin niihin liittyviin tehtäviin. 5.8 merkitään: Karonen Ilmari synt. 1/1-08. Vaimo Auli os. Sappinen 31/1-13. Lapsia 2 alle 15 v. Räisälä, Humalainen. 1 hevonen, 1 lehmä, 1 lammas, heinämaata tarvitaan, asuu Ilmajoella Varikontiellä.

Juho Häyhän laskelmaa: 2 kk vuokra 200 mk, edellinen lasku 2.158 mk, vehnän siementä 6 mk/kg 1.266 mk, ohran sie- mentä 5 mk/kg 720 mk, kauran siementä 4.50 mk = 900 mk pe-



runa 3 mk/kg 315 mk, heinää 11.857 kg á 1.30. Häyhän hevonen talon töissä. (asui Hietikon torpalla?)

Aatto kirjoittaa 5/9-45 Helsingistä

Kirje käsitti pelkästään lam- pun hankintaa, josta Aatto oli saanut toimeksiannon. Pöy- tälamppujen ongelmaksi to- dettiin, että varjostin on liian suppea eikä valaise koko pöytää. Tavallinen konttori-

lamppu valaisee hyvin, mutta on ruma. Eikä niitä ole saatavis- sakaan.

Sitten Aatto esittää yhden välimuodon, mutta valittelee ettei kuvasta asia ehkä selviä.

Hinta-arvio oli 1.600-1.700 mk. "Lausuppa mielipiteesi. Joka tapauksessa tämä tyyppi on aistikas, mutta kuten sanottu eri- koinen. Muutenpa tänne ei erikoisempaa kuulukaan. Entiseen tyyliin eletään. Mottimääräys oli tullut tällä välin. 3 mottia yksiön ja 4 kaksion omistajille. Lappuja saa ostaa, joten eipä taida tulla mottimettään lähdettyä. Hyviä voimisia! Aatto

Äitini sisar Sointu Rinnemaa näki tämän velvollisuuden toisin ja hän hakkasi halkoja monin kerroin oman velvoitteen ja sai useita tunnustus- merkkejä "pieniä kirveitä" ja joukossa oli myös kultainen, joka kertoi 16 motin hakkaamisesta.

Ilmari kirjoittaa 13/9 1945

H.V. Ilmari lähettää terveiset lisalmelta ja kertoo että kesä ja lo- mat ovat menneet. Kiitetään viimeisestä ja Kalen (Kalevin) puo- lesta myös. "Kale tuli sieltä kotiin iloisella mielellä ja tulijaisia jos minkä verran. Kale sanoi, että jos huolisitte tulisi sinne jouluksi."

Koulussa molemmat jumppaavat, Eeva-Liisa suoritti ehtonsa ja istuu nyt viidennellä/ ikä 14 v ja Kale kuudennella, mutta " oli kotiin tullessa kyllä sitä mieltä, ettei kouluun enää mene."

Ilmari toivoi, että jaksaisi valkolakin lukea, ettei tarvitse aivan jatkänä leipäänsä tienata.

Ilmarin työpaikalla Alkossa töitä piisaa aamusta iltaan ja ai- naiset jonot. Mutta arvelee että kotona on töitä vielä enemmän.

Sateista aikaa oli ollut, mutta vähäiset juurikasvit oli saatu korjuuseen. Sitten Ilmari kehui kessua ja kyseli mistä sitä voisi

saada ”hyvää lehtikessua hiostettuna” , Suomakin mainittiin asian tiimoilta ja lasku luvattiin maksaa ”per konto” jos vain jostakin liikenisi.

Ilmari muisti valtavan perunamaan ja kyseli, liikenisikö laskun mukaan perunaa heillekin. Säkit luvattiin lähettää vaikka huomenna.

Sitten Ilmari kertoo maksaneensa tilakaupasta 2x10.000 mk ja lupaa pian maksaa loput, että saisi asian valmiiksi. (Kauppakirjassa Mauno ja Paavo kuittaavat koko kauppasumman 40.000 mk maksetuksi 31.12.1945)

Sitten Ilmari pohtii rauhanehtoja ja sitä pääsevätkö karjalaiset kotiinsa. Lauri Västi täytti 50 v ja oli päässyt viinatehtaalle töihin ”hyvä että pääsi leivän syrjään!”

Ilmari oli kiertänyt seutua ja toteaa, ettei täällä ole niin vauraita taloja kuin Pohjanmaalla, vain jokunen vähän suurempi, muttei yhtään ”Koskenkorvan veroista”. Lopuksi toivottiin, että vanhimmat veljet vihdoin tulisivat käymään.

Aatto kirjoittaa 13.9. 45 Helsinki

H.V.! Epäillään että on kiireitä, kun lampusta ei ole mitään kan-toja tiedotettu. Aatto on tiedustellut kumipyöräkärkyistä ja kertoo vaihtoehtoista: renkaat vanhoista auton renkaista korjattuja, laidat kääntyy saranoilla, hinta vajaa 22.000 mk. Renkasiin tarvitaan lupa ja mukaan Aatto laittaa lomakkeen, jossa punaisella ne mitkä pitää täyttää.

Sitten Aaton aseveli Kaltio tarvitsisi perunoita 600 kg ja lähettää paperisäkit ja Aatto sai ostettua samalta mieheltä voipap-ria ja lähetti ne äidille.

Kessupaketti avataan noin viikon kuluttua, päällimmäiset olivat pilaantuneet, mutta alimmaisissa ei ollut vielä rusketus- tuisesta vielä merkkejäkään. Siis kuivalla ilmalla korjatut voi nähtävästi panna kasaan ilman pilaantumisvaaraa. Kohta saan valmiiksi ensimmäisen lämpökäsitellyn erän, jotta voi maistaa



Kalevi Koskenkorva

uutta satoa. Olen poltellut ostokamaa, joka ei kylläkään hääviä ole. Hyvät voin- nit. Terv. Aatto 60 vuotta.

Lokakuussa (päivä oli unohtunut kauppakirjasta) **1945 Mauno ja Paavo myyvät lisäalueen kunnalle liittyen Koskenkorvan koulun alueeseen.**

Koko on 34 aaria ja kauppahinta 85.000 mk. Alue kuvattiin koulun tontista maantielle asti koko tontin leveydeltä.

Inkerin päivä 6.10.45

Sirkka tulee Kurikasta auttamaan järjes- telyissä, kun tuttavita tulee äitiä tervehti- mään. Nuorisoseuralla on merkkita- pah- tuma 9-miehininen Metispol orkesteri tulee pitämään tanssit! Sirkka lupaa Aslakille kirjeessään mennä sen sijaan saunaan!

Muistikirja tältä vuodelta on vain tältä 4 kk jaksolta 12/6–3/10 -45

Talouteen 2.930 mk, emäntä 2.500, Suo- ma 2.350, Mauno 1.000, Paavo 1.000, Kalevi (Ilmarin poika ollut kesätöissä, katso Ilmarin kirjeet) 2.000 mk Yhteensä 11.780 eli 2.945 / kk (530 €/kk)

Ilmajoen tuomiokunnan tuomarille Torsten Maliselle Mauno vannoo virkavalan 10.10.1945. Se liittyynee maanvuok- ralautakunnan puheenjohtajan tehtävään.

Lokakuun 12 pv 1945 Mauno ja Paavo myyvät Koskenkor- van Saha Oy:lle 0.55 ha alueen varastoalueeksi 22,50 mk neliöhinnalla, josta maksetaan heti 120.000 mk ja loput, kun pinta-ala varmistuu. Ostajina Arvo Sihto ja Frans Välimäki.

Kartta alueesta Koskenkorvan sahan tarinan kohdalla.

Sirkka hakee Seinäjoelta 12 pv Annikin Korvalle mumman työ, kun Tuulikki jatkaa Juhon kansaa matkaa Kauhaval- le. ”Kyl- lä saa monesti nauraa tytön jutuille ja kysymyksille, joita tulee tuhka tiheään päivän mittaan. On ne lapset herttaisia ja ihania, voi että pidän Annikistakin kamalasti.” Kirjoittaa Sirkka poikays-



Pellervon jutussa 1945 on kuva Koskenkorvan meijeri ja meijerikusti, jonka kyydissä on myös Koskenkorvan tilan tonkat. Kuvateksti, joka on tuosta luettavissa, kertoo miten tärkeä oli osuustoiminta maatalojen ja maaseudun kehittäjänä. Siinä voimme nostaa rintaa ja todeta, että Juho Kuhna ja veljekset ovat kulkeneet tässä toiminnassa aivan eturintamassa ja ansaitsevat kaiken tuon ylistyksen täysimääräisesti!

tävälleen Aslakille 14.10.45.

Sirkka vuokraa pianon ja aloittaa harjoittelun.

Näihin aikoihin Maurin perhe muuttaa Vehmaisista takaisin Kauhavalle, johon tämä Annikin vierailu saattoi liittyä. Sirkka on ollut jo jonkun aikaa töissä Kurikassa Velsalla konttoristina ja näihin aikoihin kolmen tytön asunto remontoidaan. He kutsuivat sitä mökiksi ja Tipulaksi, jota asuntoa hamusi moni muukin Velsan työntekijä. Yksi tytöistä, Kyllikki, oli kuitenkin johtajan pojan morsian ja niin Sirkkakin sai asua tässä ihanassa työsuhteasunnossa.

Ilmari kirjoittaa lisalmesta 26.10. 1945

Hyvät veljet!

Kiitettiin kuulumista ja oltiin iloisia, että veljet olivat tulossa kylään.

Elo oli tavallista, Kaisu oli sairastellut, mutta paranemassa. Oli hankalaa, kun emäntä ei ollut paikallaan vaan kaikkien piti vuorollaan laittaa ruokaa. Kalevi oli kunnostautunut opinnoissa.

Töissä oli ainainen kiire: "jonot seisoo kadulla jatkuvasti. Kiintiöitämme on lisätty huomattavasti, ehkä Koskenkorvan tehtaan käyntiin saamisen johdosta, mutta ei sittenkään tahdo viina riittää. Oulun ja Kemin myymälät on työvoimatilanteen takia suljettuna toistaiseksi. Se vaikuttaa meidänkin myyntiin. Henkilökuntaa kun meillä on tällä hetkellä kymmenen henkeä. Yksistään meidän myymälän myynti on kymmenen miljoonan korvilla kuukausi. Tuleehan siinä meidänkin osalta, valtion kassaan rahaa. Ja sitähan nykyään tarvitaan."

Sitten Ilmari onnittelee Maunon uutta virkaa (Tehtaan tarkastaja) "Me ollaan sitten tavallaan saman talon töissä. Sinun hommasi ei liene kovin suuritoinen. Sen kun käy mittarit lukemassa, ettei vuoda sivu suun."

Perunat olivat tulleet perille ja uskotaan niitten riittävän talven yli. "Kun on halot liiterissä ja perunat kellarissa voi turvallisesti mielin vastaanottaa talvea."

Pianhan tavataan ! Ilmari

Sirkka matkustaa Helsinkiin iltajunassa 28.10, joka on perillä seuraavana aamuna ja tapaaminen Aslakin kanssa on sovittu Aaton poikamiesboxissa. Ja illalla mennään oopperaan.

Ilmari kirjoittaa 3.11. 1945

Veljet hyvät!

Oli jouduttu perumaan lisalmeen meno ja Ilmari oli pahoillaan ja syynä oli Kaisun sairaus. Kurkusta oli puhkaistu paise. "Kuume

lähti heti ja kurkku alkoi parantua.” Yleiskunto oli heikentynyt ja toivottiin, että se paranisi ensi viikolla ja ”pääsisi taas virkaansa hoitamaan.”

Uutta matkaa alettiin suunnitella, miten nyt Maunon aikatauluun sopii ja Kale odotti kovasti ja lopuksi vielä kerran pahoiteltiin, kun nyt näin kävi.

Vuoden aikana myydyistä alueista määrätään omaisuudenluovutusveroa 41.800 mk. Vero-% 22. Maksetaan 1947.

Lainanhoitoja:

Vakuutusyhtiö Suomi kuittaa 16.3. koko velka on takaisin maksettu ja kiinnitys tilaan kuoletaan 30.10. Pääoma 128.970 mk korko 3.546,67 mk. Laina otettiin siis Juhon kuoleman jälkeen ja sillä vakautettiin vekselit ja muita lyhytaikaisia luottoja 17.9.1929. Kiinnitys uusittiin 1939. Lainaa hoidettiin 16 vuotta. Tämä oli todella iso suoritus, johon rahat varmaan saatiin Sahalle ja kunnalle myydyistä maista. Lainan hoito helpottui vasta aivan viimeisinä vuosina, kun inflaatio auttoi asiaa.

Työntekijöitä ja palkkoja 1945:

Sanna Leppioja töissä 8 pv á 110 mk = 880 mk,

Hugo Rautio 426 (luonut syltä ojaa?) 30.6. á 8 mk = 3.408 mk, josta etukäteen maksettu huhti-toukokuulla 2.500 mk. Loppu tili 908 mk. Ja 7/9 Hugo luonut laskua 89 syltä á 14 mk = 1.246 mk.

Paavo Taipale kuokkinut 22/7 ylös maata 1.300 mk.

lisäksi Kvist töissä 28/8 17 pv á 150 mk = 2.550.-, Lauri Hietikko 14 pv töissä á 150 mk = 2.100, samalle heiniä 540 kg á 2,40 mk.

30.9 tilitys: Kvist ja Hietikko hakannut propsia 606 ja 824 kpl á 3 mk lisäksi 4,5 pv töitä á 150 mk tilit yhteensä 4.946 mk.

A Viinamäki töissä 2 pv 250 mk.

Perunan noukkijoille maksettiin 110 mk/pv noukkijoita oli 8 hlö ja tili yhteensä 3.300 mk.

Palkkakirja 1945:

Esko Mattila talvikausi 1.250 mk/kk joulukuu ja seuraavat 1.350 mk = 8.000 mk kirjattu 30.6. Kesäkausi toukokuu 100 mk ja kesäkuu jne 123 mk/pv palkkaa yhteensä 15.726 mk

Pentti Mannila marraskuu 1.250, kevätkaudet 4x1.350 ja 9 pv á 55 mk = 7.145 mk.

Harjoittelijat: Aini Mettälä 6 kk 800 mk ja 6 kk 1.200 mk =

12.000 mk kouluun jätettävä 3.600 mk. Ylimääräinen palkkio 580 mk, kirjataan 31.10 10.180 mk. Kaisa Levelä kuten edellä, harjoittelu jäi vähän kesken.

Eino Kaunismäki 7.5 töihin 148 pv á 90 mk = 13.320 mk kirjattu 11.100 mk.

Paavo Taipale töihin 10.9 -45 152,50 mk/pv 134 pv = 20.512 mk. Kirjataan 1.5 -46 16.150 mk.

Enne Mattila palkkaa 4.050 mk.

Olavi Laitinen 28.11. töihin 75 mk/pv 113 pv 8.475 mk. Kesäkausi 24 pv 125 mk/pv ja 38 pv 152,50 mk/pv yhteensä 8.795 mk, otti paljon tarvikkeita mm. kessua ja piti eläimiä vuokralaitumella. Kirjataan 31.10. 3.470 mk.

Tauno Tolmunen 15.1.tuli töihin 1.350 mk/kk 3,5 kk 4.725 mk

Uusi karjakko tulee töihin 6.10-45 Elsa Raittila palkka 7 kk á 2.500 mk ja 6 kk 3.500 mk yht. 38.500 mk kirjattu 1.11.-46 24.380 mk.

Hintatietoja 1945:

Eläinvakuutusyhdistys ilmoittaa vakuutusmaksun olevan vuodelta 1945 3.150 mk, joka on maksettava 31.5 mennessä. Ilmajoen eläinvakuutusyhdistys psta K.E. Jauhiainen.

Ostetaan kylvökone 2.6 9.555 mk. Ylimääräinen tulovero 9.260 mk. Sotaorvoille Pentti Suomu ja Kvisti 100 mk.

19.6 Dynamiittia, nalleja ja lupa 191 mk. 25 kg vehnää á 8.- = 200 mk.

Merkintä puolustusministeriö 3.200 mk (korvaus hevosesta)

1.7 merkitään: K. Mikkonen maksanut 32 I huhtik. á 4,50 = 144.-, 36 I toukokuu á 7.30 = 262,80.-, 36 I kesäk. á 8,50 = 306 mk. Jos kyseessä sama tavara esim. maito, niin hinta kehitys on ollut huikea?

Ostetaan AIV kengät 300 mk. Arvi Viinamäki töissä 2 pv 400 mk. Naulakilo maksaa 22,50 mk.

Leipäviljaa luovutettu kansanhuollon ilmoituksen mukaan 6.876 kg.

100 kg suolaa 300 mk + rahti 23 mk. Ylimääräinen varallisuusvero 9.020 mk. Säkkien hinta 60 mk/ kpl.

Viiru astutettu Salovaaran oriilla 1.8 700 mk.

Merkintä Kuusistolta heinäkuun vuokra 700 mk, maidosta 897 mk. 7.8. Vuokralla myös Niilo Haapamäki 200 mk ja O. Laitinen 300 mk/kk.

Enää ei ole ”kivitaloa”, joten nämä vuokrat tulee entisistä torpista, joita mainittiin vakuutus kirjassa. Edellä Heinaset ostaa yhden niistä.

130 ltr bensaa á 23,40 = 3.042 mk (4,16 € /litra)

569 kg heiniä á 2,40 ja pyörtänö heinää 585 mk maksetaan 590 mk rahana.

Myyty Alkun vasikka 31.8 lisakki Koivistolle 1.000 mk. Kuu-sisto maksanut elokuun vuokran 700 ja maidosta 642 mk.

Naula kilo nyt 37,88 mk/ kg ja Kriimu 250 mk. Sähkölamppu 32.50 kpl.

Sähkölasku 31.5.1945 Jyllinkosken Sähkölta Veljekset Kos-kenkorva kulutus kWh 1.1 – 15.5. (5,5 kk) valovirta 437 ja voi-mavirta 453 á 1,50 (0.19 €) Kolme kulutuspistettä perusmaksut

Maitoa saatu		-	Käytetty				Rahankulutus						
Juho	Ilkka	Myt.	Salvo	Vehnä	Ohra	Hyppy	Juho	Ilkka	K.70. muu.	Kauk. juuri.	Vehnä	Ruokk.	
30	75	199.0	20	15	2.0	15	85	44	156	30	25	18	
25	75	190.5	21	15	2.0	13	85	44	156	30	25	18	
26	76.0	195.	21	14.5	2.0	17	85	44	156	30	25	18	
24.5	73	199.5	21	14.5	3.0	13	85	44	156	30	25	18	
27	74.5	197.0	20	13.5	2.0	15	85	44	156	30	25	18	
27	80	201.0	20	13.5	4.0	13	85	44	156	30.5	25	18	
30	80	207.0	20	13.5	4.0	24	85	44	156	30.5	25	18	
31.5	79.0	208.5	20	13.0	3.0	15	85	44	156	30.5	25	18	
19.	68	187.	20	12.0	2.0	13	85	44	156	30.5	10	18	
22.5	72	185.5	20	12.0	8.0	17	85	44	156	30.5	10	18	
22.	70	182.	20	12.0	8.0	13	85	44	156	30.5	10	18	
19.5	73	178.5	21	12.0	8.0	15	85	44	156	30.5	10	18	
21.5	83	200.5	20	12.0	8.0	13	76	50	120	20.0	28.5	18	
25.0	77	197.5	20	12.0	8.0	17	76	50	120	20.0	28.5	18	
18.0	65	178.0	20	12.0	8.0	15	76	50	120	20.0	28.5	18	
20.0	61	174.0	20	12.0	8.0	13	76	50	120	20.0	28.5	18	
20.0	61	172.0	25	12.0	8.0	17	76	50	120	20.0	28.5	18	
22	65	181.0	21	12.0	8.0	15	76	50	120	20.0	28.5	18	

774 + 68 +45 mk ja kokolasku 2.231 +134 +97,50 = 2.462,50 mk (312 €) Niilo Haapamäki elo-syyskuun vuokrat 600.-. Ostettu perunajauhokone 1.880 mk.

Ostettu 4.10 50 säkkiä selluloosaa á 87 mk = 4.350 mk.

Idätystulokset 8.11: Ohra 98 %, Kaura 98 % ja Vehnä 99 %.

Loistavat!!!

Kaura siemen 4.70 mk/kg, rehu 3.25 mk, ohra 4.55 mk/kg, kevätvehnä 5.40 mk, heinä 1,30 mk, kali 3.10 mk, salpietari 3 mk, superfosfaatti 3.25 mk, rehusellu 87 mk/säkki. Bensa 23.4 mk/l

Sianliha 25 mk/kg, lehmä 17 mk, vasikka 18 mk.

Maitomäärä kg / hinta penniä: Tammikuu 4.261 kg/ 425 p, Helmikuu 3.371/ 430, Maaliskuu 3.205/ 415 , huhtikuu 2.973/ 435 toukokuu 820 (mikä on tämä hyppy sama näkyi tinkimaidossa mutta muutamalla portaalla, tässä kerralla kaksinker-taiseksi?)

Talon tulovero 13.680 mk ja omaisuusvero 10.740 yhteensä verot 24.420 mk. Ja vielä pääl-le ylimääräinen tulovero 12.008 mk. Tässä näkyy tilan kannattavuuden raju parantuminen samoin kuin lainojen hoidon helpottuminen.

Puhelimen perusmaksu oli 390 ja puhelut 187 = 577. Kaukopuheluja oli Vehmaisiin (Maurin perhe), Jämsänkosken sairaalaan (Aili), lisalmel-le Alkon myymälä (Ilmari).

Kurkijoelta oleva Juho Häyhä (saattaa olla tark-ka-ampuja Simo Häyhän sukua) maksaa 6 kk vuokraa asunnosta 600 mk, laitumesta 3,4 ha 6.500 mk ja on töissä 15 pv á 150 ja tytär tai vaimo 13 pv á 120 mk, jolloin maksettavaa jäin 2.990 mk. (Juho perheineen asui ehkä ns. Hietikon torpassa kan-sakoulun vieressä joka myöhemmin myydään asutustilaksi)

Kasvatti tytär Aili Knut ei ole enää kirjoilla Il-majoen seurakunnassa 1945, sodan aikana ker-rotaan hänen olevan Rovaniemellä ja kyseli pa-pinkirjoja.

Lehtien tilaushinnat: Vaasa 400, Ilkka 400, Uusi-Suomi 600, Ilmajoki lehti 40 mk. Muistikirja ilman vuosilukua on varmaankin tältä vuodelta ja siitä ilmenee tupakan hankintaa itselle useam-man kerran, joten sodan aikana opittiin polttele-

maan ja Aaton johdolla kasvatettiin myös kessua, joka lienee jäänyt varsin lyhyeksi ajaksi, kun työtä oli paljon ja laatu sitä ja tätä.

Edellä kerrottiin tuotteiden hintojen muutoksesta ja tässä vielä yksi tiivistys, josta selviää tarkemmin, että elintarvikkeiden hinnoissa tasokorotus tuli vain maitoon ja voihin, muiden hintakehitys hävisi inflaatiolle.

Tuote	hinta 1936	hinta 1945	hinnan nousu	inflaatio
Maito	1,00	4,30	430 %	308 %
Voi	16	71	443 %	308 %
Ohra	2,20	4,55	207 %	308 %
Peruna	0.82	2.10	256 €	308 %
Sianliha	8.80	25	284 %	308 %

Maunon pitämä puhe jossain veteraanitapaamisessa näinä vuosina:

Olen varma siitä, että vuoden 1918 valkoisen armeijan henki on säilynyt ennallaan. Meitä kolmen sodan miehiäkin on ollut viime sodassa sangen paljon ja heidän joukossa liikkeessään saa tuntea, että sama heillä on henki kuin v. 1918.

Mikäli asiaa tunnen täälläpäin maakuntaa ovat entisten ja nykyisten vapaussoturien suhteet sangen hyvät, joskin on paikkakuntia, jossa suhteet saivat olla läheisempiä ja luottamuksellinen yhteistyö olisi välttämätöntä.

Sen valtavan jälleenrakentamisen ja muun nousun yhteydessä, joka varmasti viimeisen sodan päättymisen jälkeen Suomessa alkaa, ei ole unohdettava sitä tosiseikkaa, että juuri 1918 vapaussoturit loivat pohjan kaikelle sille loistavalle tulevaisuudelle, joka Suomea odottaa, kunhan vain edelleenkin yksimielisesti ja yhteisvoimin jälleenrakentamisen suoritamme.

On selvää, että me v. 1918 vapaussoturit odotamme, että avun tarpeessa olevat aseveljemme vihdoinkin saavat kaiken sen avun mitä nykyisetkin vapaussoturit ja heidän omaisensa saavat.

Reino (?) kirjoittaa Onttolasta 10.1.46

Kirjeet ovat menneet ristiin ja Reino penää perunoiden hintaa, jotka haluaa maksaa ja toteaa Maunon hinnasta (1.450 mk) ”Toivottavasti olet nyt myöskin määrännyt sikäläisen käyvän hinnan, ettet vain tappioksesi niitä ruvennut lähettämään. Kiitos parhain vieläkin tuosta lähetyksestä.”

Aikaisemmin Aatto kirjoitti asetoverin 600 kg perunatoiveesta ja jos siitä maksettiin 1.450 mk oli kilohinta 2.50 mk, joten tavanomainen tuottaja hinta, mutta kaupungissa peruna maksoi jopa 6 mk/kg, kuten aikaisemmin todettiin.

Ilmari kirjoittaa Iisalmesta 19/1 1946

Hyvät veljet:

Kiitetään Ilmarin päivä onnittelusta ja kerrottiin niitä vietetyn kohtuudella, eihän tällaisessa pikkukaupungissa muita iloja ole ja saa sitten taas mennä vastakutsuille.

Metsämiehet olivat kertoneet töiden sujuvan hyvin ja sieltähän Suomen nousun on tultava. Setelien vaihto oli mennyt hyvin eikä sillä ollut Ilmarille suurta merkitystä. Myynti oli palaamassa hiljaiselon jälkeen Alkossa joulua edeltävään aikaan, kun myynti oli ”niin kuin kauhiaa” liki miljoona joka päivä.

Kalevi oli lopettanut koulun ja oli Hiiltopuussa töissä, joka sopi harjoitteluksi kauppaopistoon tai metsäalalle. ”Kyllähän käytännöllinen ala sopii Kalen luonteelle paremmin.” Kalevi pelasi (jääpalloa) joukkueessa, oli kehuttu lehdessä asti ja pelimatkoja oli joka pyhä. ”Pelasi tasan Varkauden joukkueen kanssa. ja pääsevät ehkä pelaamaan Suomi-sarjassa.”

Eeva-Liisalla lukuhaluja riittää, mutta rippikouluun pitää vielä odottaa, kun ikä ei riittänyt papin mielestä, kun 15 v ei ollut vielä täynnä.

Puurovärkit oli loppuneet ja pyydettiin pientä pakettia ohra- ja kauraryynejä. Sitten lopuksi vielä käsin kirjoitettiin kiitoksia kenkävärkeistä, jotka oli nyt saatu valmiiksi ja etenkin Eeva-Liisa oli kovasti ihastunut kenkiin – nyt ei palele. Oltiin kahdestaan kotona lauantai-iltana, kun Eeva-Liisa on teinikunnan konventissa ja Kale tansseissa. Vanhat luki romaania ja nautittiin rauhasta ja pyhänä menttiin katsomaan Kalen jääpallo-ottelua, kuinka juniorit pärjää Kuopiota vastaan.

”Kirjeet tervetulleita – Västit ovat olleet ihmeen hiljaa.”



Västilän talo, vuosi ja henkilöt jäivät tunnistamatta.

Kalevi kirjoittaa kortin Velj. Koskenkorva Varkaus 26.1.-46

"Terveiset täältä jääpallokaupungista. Pelasimme täällä VPP:tä vastaan ja hävisimme 1-6. Ensimmäinen häviö tänä talvena. Huono tuuri oli syynä häviöömme. Meillä on kuitenkin vielä mahdollisuuksia mestaruussarjaan. Menemme ensin kylään Mikkeliin. Terveiset vaan kaikille sinnepäin Kale."

Kauppakirja 18.2 1946 Mauno ja Paavo myyvät maanhankintalain mukaisesti Aatto ja Mirjami Kivistölle lisäalueeksi viljelyskartan peltosarat 200–207 ja 268–272 pinta-alaltaan noin 2.15 ha. Kauppahinta 42.000 mk.

Sirkka ja Aslak menevät kihloihin 25.2.1946, josta enemmän omassa osuudessa.

Kihlaus oli lähes kaikille suuri yllätys. Sirkkan lapsuudenystävä Raili Västi kirjoitti Helsingistä, jossa oli sairaanhoitajana mm: "Tämä oli kyllä yllätysten yllätys! Aavistelin asioiden kehittyvän joskus tähän pisteeseen, mutta en osannut odottaa näin pian."

Sirkkan kirjeenvaihdon perusteella saattoi jopa olla niin, että ystävykset kilpailivat Aslakin suosioista, mutta Raili ei ollut vielä lainkaan sillä tuulella, että olisi itsensä sitonut – kuten kirjeeseään totesikin.

Mauri kiittää 11.3.1946 Sirkkaa ja Aslakkia lasten leikkikaluista "Koko päivä niillä leikittiin ja vielä nukkumaan mennessäkin ne oli otettava mukaan. Kyllä osasit mukavat kapistukset valita, että kiitos vain kaikkien puolesta. Terveisin Mauri

Terveisiä Aslak-sedälle ANNIKKI JA JUHO

Aatto kirjoittaa Helsingistä 18.3. 1946

H.V. "Eipähän tämä meidän kirjeenvaihtomme kovin laaja ole, mutta toimeen kuitenkin tullaan. Tälläkin kertaa vain asia sai liikkeelle."

Asiana oli sotakaverin Kullervo Kaltion lisäperunat Järvenpäähän, jossa olivat Koskenkorvan perunat olleet kovasti mieleen. Aatto oli menossa matkalle Kemiin, mutta ei ehtinyt käymään kotona, kun piti ehtiä takaisin, kun Sirkka oli tulossa Helsinkiin, joten ehkä vasta pääsiäisenä Aatto arveli ehtivänsä kotona käymään.

"Koska te tulettekaan tännepäin? Varatkaahan aikaa sitten. Pitäisi löytää taas uudet naiset teitä varten, mutta pakkaa vanhatkin loppumaan, eikä uusia tuttavuuksia ole tullut. Pitääköhän panna kirjeenvaihtoilmoitus, että talousihmiset huom.! Kaksi ri-

kasta vanhaa poikaa jne. Olisihan sekin kokemus.

Maailman meno näyttää yhtä rauhattomalta kuin ennenkin. "Liittolaisten" välit sen kuin tulevat yhä ystävällisemmiksi" Saapa nähdä mitä tästä kaikesta lopuksi. S.K D L:ikin ovat tainneet saada Moskovasta ohjeen vaatia pääministerin paikkaa. Siltä ainakin vaikuttaa tuo äkkinäinen suunnanmuutos. Nähtäneen aikanaan mitä sekin merkitsee.

Reinokin kävi täällä rouvansa kanssa, mutta näyttää kuin olisi ollut mehu poissa, kun vertaa entisiin yksinäisiin käynteihin. Terveisin Aatto "

Kauppakirja 8.4.1946 Mauno ja Paavo myyvät maanhankintalain mukaisesti Eero lisäakki Kvistille 80 aarin alueen lisäalueeksi Koskenkorvan koulun tontista larvaan päin peltotien viereltä sisältäen 8 peltosarkaa. Kauppahinta 20.000 mk.



Saattoi olla, että Sirkkan ja Aslakin kihlat alkoivat rasittaa Maunon ja Paavon poikamiesvaihetta ja aikaa löytyi enemmän seurustelulle kirjanpidon ja talouden tarkkailun sijaan.

Tässä saatetaan olla tuplatreffeillä tai jompikumpi on toisissaan ja toiset ovat sitten sen aikaiseen tapaan tapamisen esiliinoina?

Voihan tässä olla myös karjakon palkkaaminen, josta tuleekin mieleen, miksi kymmenet karjakot ja jopa sataan nouseva harjoittelijoiden kavalkadi ei ole tuottanut emäntiä taloon?

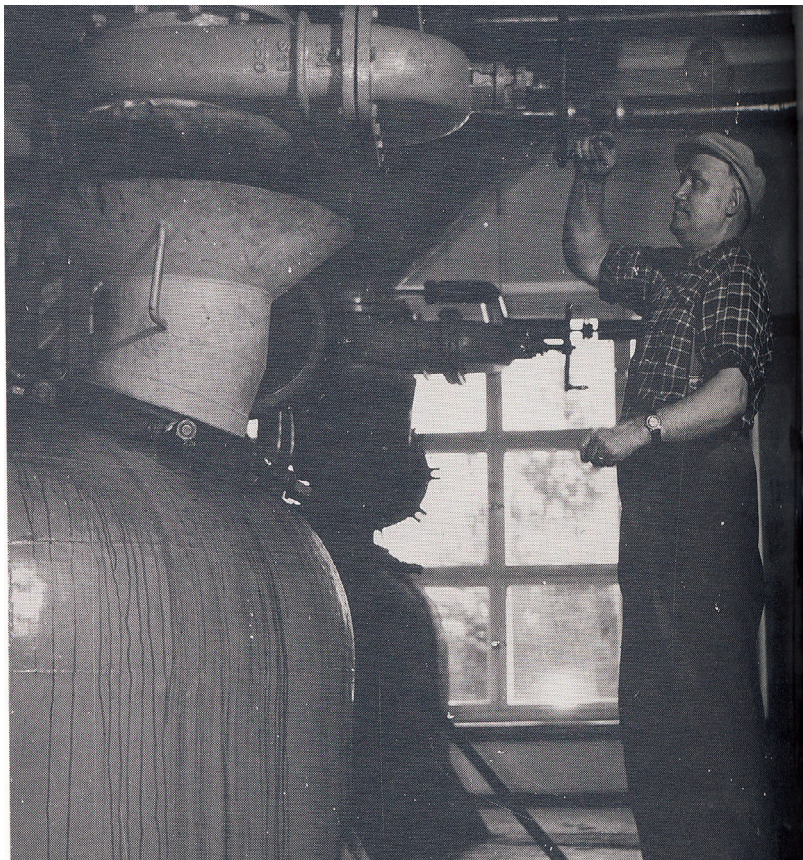
Kauppakirja 30.4.1946 Mauno ja Paavo myy maanhankintalain mukaisesti lisäalueeksi Eero Jaakko Vinterille sarkakuviot 217–224 latvapäästä 1,62 ha. Kauppahinta 40.500 mk.

Mauno saa kirjeen sosiaaliministeriöstä Koskenkorvan tehtaan tarkastajana 15.5.46.

Kun Alkoholiliike antaa määräyksen toimittaa väkiviinaa, tulee määräys kolmena kappaleena, joista A palautetaan Alkon pääkonttoriin, B valmistuksen ylitarkastajalle ja C jää tehtaalle tositteena. Merkittävä määrä ja toimituspäivä.

Huomautetaan, että lähetetty kohdasta puuttuu merkintä väkiviinan painosta, kun tehtaan vaaka ei pysty mittaamaan 25 m³ säiliövaunuja, joten punnitus tehdään Rajamäellä.

Samoin todetaan, että sikuna-astioiden punnitus tuottaa suuria vaikeuksia, kun tehdasta ei ole alun perin tarkoitettu väkiviina-



nan puhdistamoksi. Kirjeen lähettää Ylitarkastaja M. Brofeldt.

Kauppakirja 17.5. 1946 Mauno ja Paavo myyvät maanhankintalain ehdoilla Jaakkiman pitäjältä olevalle Olli Suokkaalle viljelystilan: Kyseessä on ns. Hietikon torppa ja kirjeissä mainittu (osa) Hietikon vainiota, eli aivan parasta maata.

Kansakoulun rajalta larvaan päin 6.3 ha viljelysmaata ja Porrasnevan palstan Rannon rajalta viljelysmaata 4.5 ha sekä metsäpalstan larvapäästä 26.5 ha metsää, myyjille kuuluu 411 leimattua tukkipuuta.

Kauppahinta 623.400 mk, josta Hietikon vainio 126.000 mk, porrasneva 67.500 mk ja metsä 229.900 mk ja myydylle maalla olevat rakennukset 200.000 mk. (näitä rakennuksia on saattanut vuokrata Kuusisto ja Häyhä aikaisemmin.)

Suokas myi talonsa Piirtolan kylän Piirrosta kotoisin olevalle Arvo Piirrolle. Arvo lähti perheineen Jyväskylään...olisiko ollut 60-luvun taitteessa ja myi seuraavalle eli kunnalle.

Muistikirjassa valmistaudutaan häihin keväällä ja kesällä 1946: Radiohuone 10 rullaa, Puhelinkamari 6 rullaa, ruokasali 6 rullaa, Sali 19 rullaa, eteinen 8 rullaa, peräkamari 11 rullaa, tupa 8 rullaa. Hinnat yhteensä 995 mk. Tarkemmin urakasta Sirkan kirjeessä.

Päärakennusta laitetaan kuntoon: J.V. Soinin maalausuraka ja värkki 3.7. 15.290 mk.

Talon kuvista voisi päätellä, että taloa ei ole maalattu ainakaan ulkoa ennen vuotta 1956, joten tässä suoritettu maalausuraka oli sisämaalausta ja tapetointia.

Ikkunaremontti 22.6. 346 mk. Juhannuksen aikaan alueen yli meni valtava ukkosmyrsky, jossa oli raekuuroja, jotka löivät lakoon kaikki eteen sattuneen, sekä myös etenkin puutarhatalon etelän puolen ikkunat. Häät oli tulossa ja ikkunalasi lujassa tarvikepulan takia. Ikkunojen korjaus oli iso ponnistus.

Muistikirjassa: Matkatoimisto Kaleva 2 lentolippua Mauno ja Paavo Mannerheimintie 5 tänään klo 5. 12.10 Aeron edestä bussi, joka vie Hyvinkäälle. (Mikä reissu? Hintoja ei kerrota, joten veikkaan Hankkijan tai Osuuskaupan kokousta)

Häitä varten: E. Koskenkorvalta 20 tuolia ja 5 pöytää, Havuselasta 17 tuolia ja 2 pöytää, J. Korkeakoskelta 17 tuolia.



Ainoa kuva, joka on tallella häistä, joka on outoa, kun Aatto näihin aikoihin kuvasi innokkaasti Koskenkorvalla -42 ja Helsingissä vappuna -45.

Sirkka vihitään Aslak R. Heikelin kanssa 6.7. (syntynyt 3.6.22) Muistikirjassa 5.7 merkintä Sirkan häät autokyytit yhteensä 4.700 mk ja palkkoihin 2.300 mk. Lisäksi emännälle oli annettu häävalmisteluihin 18.500 mk.

Vuoden 1948 vaalilautakunnan papereista ilmenee, (Mauno on puheenjohtaja ja antaa todistuksia) että talollisen leski Helena Häyhä (s.23.5.1903), siirtokarjalainen Kurkijoen pitäjästä, pyytää siirtämään paperinsa Kymen vaalipiiriin. Samassa yhteydessä Koskenkorvan Västilän äänestysalueelta siirtyy 8 muutakin (kaikki erinimisiä) samoin Kymen vaalipiiriin.

Muistikirja 8 kk jakso (kaksi vihkoa) 24/2–18/10 1946

Muistiinpanot olivat katkonaisia ja summat perheen jäsenille ja talouteen aikaisemman tarkkuuden sijasta aika summittaisia, kulutus/kk pysyi kuitenkin kurissa, olivat jopa tavallista pienemmät.

Talous 5.000, Emäntä 5.600, Sirkka 5.300 (5.000.- 26.2 oli kihlajaiset) Suoma 9.900, Kalevi 500, Eeva-Liisa 100 (Ilmarin lapset kesälomalla, katso Ilmarin kirjeet) Sirkan häihin kirjattiin

suoraan menoja 18.500 mk, mutta muutakin valmisteluja varmaan oli.

Kansanavulle annettiin 1.000 mk, EP:n historiaan 500 mk, Ylioppilasasunnoille 2.000 ja avustuksia 300 mk. Kun huomioi näiden lisäksi pakkolainat, ylimääräiset omaisuus- ja metsäverot sekä elintarvikkeiden luovutukset osallistuttiin sodanajan rahoitukseen reippaasti.

Rainer Heikel kirjoittaa Munkkiniemestä 8.11.1946 (Aslakin isä)

”Isäntä Mauno Koskenkorva

Terve mieheen! Kiittäen ystävällisestä lupauksestasi myydä minulle hyvin lajiteltua **priimaa** pöytäperunoita n 800 kiloa. Oheistan täkäläisen kansanhuoltolautakunnan ostoluvan no 328754/6.11.46 768 kilolle.”

Rainer edellytti ankaraa lajittelua, että kaikki olisivat herkkuperunoina syötäviä ja lupasi maksaa lisätyöstä.

”Kyllä tämä elintarviketilanne täällä Helsingissä on perin heikko ja uhkaa käydä miltei kestäättömäksi, mutta niin kauan kuin on perunaa ja leipää sitä jotenkin pärjätään, vaikkei eläminen – käytännöllisesti katsoen – ilman maitoa ja rasvaa sekä lihaa ole suinkaan hääppöistä.”

Lisäksi vielä varmisteltiin lähettämistä, etteivät peruna joudu olemaan kylmässä ja toivottiin tapaamista, jossa Mauno voisi viritellä laulun lohdutukseksi ja toivoksi.

Lainanhoitoja:

20.9.maksettu metsäojalaina 4.700 mk.

Työntekijöitä ja palkkoja 1946:

10.3. Erkki Niemi 95,5 m3 paperipuuta, 27,5 m3 halkoja á 75 mk = 9.225 mk. Viljo Mattila 55 m3 paperipuuta ja 32 m3, halkoja á 75 mk = 6.525 mk.

Erkki Niemi hakannut halkoja 68,5 m3 á 75 mk = 5.137,50 mk .

Sanna Leppioja töissä 37 pv á 120 mk = 4.440 ja auttamassa lypsyttöissä 500 mk = 4.940.- Ennakoon sianporsas 2.000 mk ja rahaa 500 mk loppu tili 2.440 ja vielä 200 mk hyvän työn lisää!

1.7. maksettiin: lisäksi Vinter luonut 152 syltä ojaa á 8 mk = 1.216 mk.

Sanna Heinospelä 500 mk, Terttu Heinonen 2,5 pv töissä á 120 mk = 300 mk.

9.9. Taipaleen akalle 1.000 mk ja toinen 5.10 1.000 mk. Viljan kehräys 500 mk ,ostettu puolukkaa 19.9 1.150 mk (ei mää-
rää) ja 23.9 1.800 mk.

Arvi Viinamäelle päivän työstä 150 mk.

Palkkakirjasta 1946:

Esko Mattila talvikausi 112 mk/pv (21-26 pv/kk) 139 pv = 15.568 mk, veronpidätys 4 kk 140 mk. Kesäkausi 145 mk (pyyhitty yli luvut 120 ja 135 mk) 92 pv 13.340 mk ja **lomakorvaus** 1.500 mk , kunnan vero 640 mk ja valtionvero 800 mk, kirjataan 1.11 14.750 mk.

Eino Kaunismäki talvikausi 90 mk/pv (23-26 pv/kk) 147 pv á 100 mk 14.700 mk, veron pidätys 4 kk 100 mk. Kesäkausi 140 mk/pv (pyyhitty yli luvut 110 ja 125 mk/pv) 152 pv 21.280 mk ja ruokarahaa 600 mk 21.880 kirjataan 1.11 20.880 mk verokirjaan 6x 160 mk.

Tauno Tolmunen 12.11 töihin 112 mk/ pv 135 pv =15.120 mk kirjataan 1.5 14.920 mk. Kesäkausi 145 mk/pv (pyyhitty luku 135 mk yli) 153 pv yht. 22.185 mk, kirjataan 1.11 22.715 mk verokirjaan 6 x 160 mk. *Palkkojen nousuvauhti kiihtyy koko ajan.*

Paavo Taipale kesäkausi 170 mk/pv 155 pv 26.350 mk ja ruokaraha 1.000 mk veronpidätys 6x 200 mk kansaneläkemaksi 490 mk. Vuokraa 6x 200 mk, maito 4.014 mk, pieksusaappaat 1.275 mk. Kirjataan 1.11 17.500 mk.

Elma Mattila 700 mk/kk 6 kk á 700 mk ja 6 kk á 1.400 mk yht. 12.600 mk 4.11.-46 kirjataan 7.325 mk.

Harjoittelija Aili Parikka palkka 1.700 mk, josta 500 mk kouluun. Toteutui 6 kk 1.800 mk ja 6 kk 2.000 mk yht. 22.800 mk, josta kouluun 6.000 mk, kirjataan 1.11. 15.000 mk. Aino Kajanus sama laskelma ja kirjataan 1.11. 15.800 mk. Molemmilla veron pidätys 600 mk. *Tästä alkaa palkkojen verotus, % 4-6.*

Hintatietoja 1946:

Myyty sikoja 24.2 30.000 mk. 40 luutaa á 10 mk = 400.- ja 16/3 lisää Winteriltä 60 kpl á 10 mk ja samalta taas 1.4 70 luutaa hinta nyt 800 mk. (vuoden alusta ostettu jo 170 luutaa, oliko jälleenmyyntiä jonnekin?) Kuusisto vuokraa 700 mk, Kalle Mikkola maksoi tammi- helmikuun maidot 68 l á 8 mk = 550

Ostettu parireet (puiden ajoon) Velsa oy 6.090 mk.

Astutettu 4 sikaa 20.3. Hannukselalla á 750 mk = 3.000 mk ja 1.4. Toivo Perälälle 2 astutusta 1.500 mk. (eli tässä vaiheessa on ollut jo 6 emakkoa eli sikala täynnä?)

Muistikirjassa: Tavallisia juomalaseja, pilkkumia, johon vel-
liä, lammaspaistin vuoksi tulenkestäviä. (häitä pukkaa?) 22.4. Haapamäki maksoi 3 kk vuokran 900 mk.

Kysyttävä Ford Majorin kumipyöriä, Greisiltä nauvoja ja kat-
tolevyjä. (tehtaan rakentaja, joka varmaan avusti tarvikkeiden hankinnassa, kun oli pula-aika.)

Myyty 20.4. 20 kpl porsaita á 1.150.- = 23.000.-. 11.5. Erkki Koskenkorvalle porsas 2.500 mk (olipa kookas tai muuten vain kova hinta naapurille) Kalle Mikkola maksoi maalisk. huhtikuun maidot 68 l nyt hinta jo 10 mk/l = 680 mk!!

1941 porsas oli 500 mk, nyt 1946 1.150 mk nousu 230 %. Inflaatio tällä välillä 317 %, joten porsaan hinta jää koko ajan jälkeen ja kannattavuus heikkenee.

Rehukaalin ja lantin siemeniä 13.5. 246 mk. Pellavan siemen 6 kg 354 mk 200 l petrolia á 19,20 = 3.840 mk (1,53 €/litra eli hinta on alentunut) vuoden 1946 inflaatio % on 60 !!

8.6. AIV kengät 550, meijeritonkka 2.250, eläinlääkäri 400 mk, rehukaali 2 kg, lanttu 1 kg, turnipsia 2.5 kg 900 mk, 10 kg moottoriöljyä á 78 mk = 780 mk. Kärpäsmyrkky 250 mk.

*Vuoden 1945 kesällä tapahtunut maidon hinnan kertahyppäys jäi pysy-
väksi ja jatkoi nousuaan tasaantuen vuoden lopussa: Hinnan nousu 1940 hinnasta tälle tasolle oli 600 % kun inflaatio oli 370 %, joten maidolle tuli melkoinen tasokorotus. Siitä voimme myös vetää selkeän johtopäätöksen, että maidon hinta oli koko 30-luvun aivan liian matala ja oli siis yksi iso syy maatalojen, myös Koskenkorvan, vaikeuksiin.*

Maitoa kg / hinta penniä: Tammikuu 3.773 / 840 p, Helmikuu 3.286 / 870 p, Maaliskuu 3.241 / 850 p, Huhtikuu 3.036 / 880 p, Toukokuu 2.521/ 908 p, Kesäkuu 3.281 / 874 p, Heinäkuu 2.992 / 828 p, Elokuu 2.424 / 455 p, Syyskuu 2.385 / 890 p, Lokakuu 3.407 / 938 p, Marraskuu 3.787 / 870 p, Joulukuu 3.827 / 830 p. Yhteensä koko vuosi 37.960 kg keskimäärin 3.163 kg/kg keskihinta 836 p/kg.

Keskihintaa pudottaa elokuun hinta, jolloin maito joutui li laatuun ja mahtoiko karjakon vaihtuminen (lehdessä oli ilmoitus karjakon paikasta ja hakemuksiakin tuli) liittyä tähän ja palkkoja maksettiin tilapäisille apureille, vai oliko vain jäät loppuneet ja maidon jäähdytys oli epäonnistunut. Alajoella saatettiin jo olla hyvinkin elokuussa.

Voi 150 mk/kg, Ruis 9.75 →10.05 mk/kg, Ohra 10 mk/kg, vehnä 10.70 mk/kg, peruna 3.55 mk/kg, Sika 65 mk/kg, lehmä

29 mk/kg. Voi 150 mk/ kg, peruna 4,25 mk/kg, paperipuu 377 mk/ m3, vehnä 10.40 mk/kg.

Ruisjätettä Vaasasta 1.500 kg á 10 mk, kyyti 3.000 mk = 18.000 mk. Rukiinpölyä 910 kg á 2 mk nämä kuvaavat rehu-
pulaa hyvin. Säkki superfostaattia 214 mk ja Kalkkisalpietaria 420 mk.

Juho Häyhän laskelma 1946: Vuokra huoneesta ja eläinsuo-
jasta 500 mk/kk 10 kk 5.000 mk. 3 lehmää astutettu 450 mk,
1 lammas astutettu 75 mk, vuokralla peltoa 2,7 ha 5400 mk,
laidunta 3.0 ha 9.000 mk Yhteensä 19.925. (Hietikko myyty
toukokuussa, joten missä Häyhä nyt oli vuokralla.)

Hevonen talvella talon ajossa 24 pv á 100 mk 2.400 mk. Ke-
sällä 2 pv á 170 mk, kesällä töissä 6.5 pv + a´ 70 mk ja syksyllä
perunamaalla 3.5 pv á 200 mk. Yhteensä 4.545 mk.

Maksettu erotus 29.11.1946 15.380 mk.

Koskenkorvan talon hevonen on töissä naapurin viinateh-
taalla 70–100 tuntia / ½ kk. Palkkatili, paksu ruskea paperipus-
si annettiin hevoselle samoin kuin kaikille
työntekijöille painatuksella, että tilin oikeel-
lisuus on heti tarkastettava. Aluksi tunti-
hintaa tarkistettiin takautuvasti 40 mk/ tun-
ti. Edellä kerrottiin, että Häyhän hevoselle
maksettiin talvella 100 mk ja kesällä 170
mk, joten tehtaalla hevosella oli helppo teh-
tävä halkojen siirrossa.

Vuoden 1946 kuiteista ilmenee, että pu-
helinta on nyt käytetty huomattavan run-
saasti. *(Sirkka ja Aslak soittelevat ja veljekset te-
kevät treffejä?)*

6.5 kg jäi makkaran saatavaa Itikalta
häiden jälkeen.

Luukkosen vuokra puutarhatalosta ke-
säkuulta 700.-

Ostettu Fordson Ferla traktori 259.500
mk. lisälaitteet 20.250.- Vaasan matka 500
mk. *(22.000 nykyeuroa)*

Naulakilo maksaa nyt 54.50 mk.

Maksettu 1.8–46 laskuojan (Kahuojan)
larvassa avauksesta 21.945 mk. Läänin-
konttorin II pakkolaina 58.200 mk, Leski-
nen hoitaa.

Olli Suokas (jolle myytiin tiluksia) mak-

sanut 12.8: 80 kg perunaa 500 mk 10 kg ruisjauhoja 150 mk, ja
4,5 kg ruisjauhoja 100 mk = 750 mk.

Myyty 20.8. lehmä Nukka Elina Suomulle 21.500 mk. Myyty
hieho Nätti Jaakko Rahnastolle 21.000 mk. Maksettu osuus-
kaupan lasku 27.122,50 mk.

Osuuskaupan johtaja V.M. Renko täyttää 1.9. 50 vuotta, lah-
jalistaan 2.000 mk.

Syysporsaiden hinnat 1/9–28/2 1946

ikä viikkoa	paino kg	hinta
-3	4-5	700.-
3-4	5-6,5	900.-
4-5	6,5-8	1.150.-
5-6	8-10	1.225.-
7 -	10-12	1.325.-

Suurempinakin myytiin kuten edellä huomattiin.

20.9. Sähkötarpeita 1.940 mk (mitä tehtiin) Vaasan matka
430 mk. Kriimun hinta nyt 520 mk.



***Kun seuraavaksi siirrymme Sirkan ja Aslakin kirjeenvaihdon pariin ,
voimme muistella ylioppilaaksi pääsyä 1942. Vasemmalta Inkeri, Paavo,
Sirkka, Mauno, Tuulikki ja Suoma.***

Sirkan ja Aslakin kirjeenvaihdosta 1946. Rakkautta ja draamaa sekä häihin valmis- tautumista:

Aslak kirjoittaa 5-7.1. 1946

Paluu Hesaan oli sujunut hidastetun aikataulun mukaan. Eväät oli loistavat ja maito maittoi kuumassa vaunussa. Haapamäeltä Tampereelle kesti 5 tuntia. Aslakkia oli tentattu kovasti matkasta, etenkin isä ja Rolf. "Ilmoitin etten enää välitä täkäläisistä naisista, olen nyt löytänyt niin hyvän ja kultaisen tytön, etten parempaa mistään saa."

Tapaamista ei ollut edessä lähiaikoina mutta vappua ja 1-vuotistapaamista jo alettiin suunnittelemaan. Nyrkkeilymaotteluun oli ostettu lippu ja samalla huomattu autoliikkeen ikkunassa, että kahden melottava kanootti maksaa 9.300 mk.

Lukeminen innostaa, kun on päämäärä, joka on Sirkka! Aslak kertoo arvostavansa naista, joka itse ansaitsee rahansa ja osaa niitä tarkasti käyttää ja vertaa tilannetta Caritaan (sisar tai veljen vaimo?) joka ei tällainen ole.

Ja sitten on taas tilattu puhelu – "jotta voisin kuulla äänesi."

Kurikka 1-10.1.1946

Kirjeet kertovat elämästä Tipulan mökissä, jossa Velsan työnteijöitä majoittuu. Siellä leivotaan, harjoitellaan pianonsoittoa ja leivotaan. Sirkka arvelee, ettei munkit ole varmaan oikein hyviä ja bostonkakku varmasti hajoaa postissa. Sähköuunissa paistoa ei olla vielä opittu, joten kaakku saattaa olla myös raakaa keskeltä.

Puhelinlinjat olivat kuumina, mutta keskustelu vaikeaa, kun "liikat" kuuntelee. Missä tämä mökki sijaitsee ei selviä, Kurikassa nyt kumminkin, joten hurjalta tuntuu, kun Sirkka kertoo käyvänsä Korvalla näytelmäharjoituksissa kelkalla!

Inkeri-äiti on lähtenyt Kotkaan. Matkaan liittyen todetaan, että "virkkaan sille pikkuiselle nuttua ja näyttää siitä mukava tulevan, sitten vielä sukat, saa nähdä miten osaan niin pienet tehdä." (Oliko Inkeri mennyt hoitamaan jonkun lasta – Blombergin suvun puolelta?)

Kanootin hankintaa suunniteltiin ja mietittiin riittääkö rahat vai vuokrataanko. Ja muisteltiin edellisen heinäkuun ihanaa kesälomaa.

Silanderilla oli oltu kylässä ja isäntä oli tehnyt lapsille taikatemppuja.

Kurikka 12.1.1946

Yksin oltiin lauantaina, radiosta tuli jotain ihmeellistä havaijilaista musiikkia. Soiteltu oli ja hämmästyttää Aslakin töihin menosta, joka oli helppo ja mukava toimi. "Nyt olemme sitten virkaihmissä kumpikin!"

Kuorossa oli jaettu äänet ja Sirkka tuli sopraanoon, vaikka epäilytti ehtiikö kulkea harjoituksissa, kun näytelmä "Pastori Jussilainen" on myös työn alla. Sirkka valittiin kuoron johtokuntaan ja sihteeriksi.

Aslak kirjoittaa 13.1.1946

Kirjeen kirjoittamista on viivyttänyt monet toimet. Urajärven saaren kohtaloa selvittelään ja serkku on lähdössä Uruguayihin. Tuleva palkka on 6.500 mk, isä maksaa 1.200 mk ja tupakasta saa 800 mk, niin pitäisi säästöön jättää 6.000 mk.

Kravatista ja leivonnaisista kiitetään, joita tarjottiin koko perheelle Rofen syntymäpäivillä.

Sirkkaa työllisti nuorisoseura ja Aslakia Helsingin suunnistajat. Aslakin äiti jo suunnittelee miten asutaan, kun Sirkka tulee – "Toivotaan kuitenkin, ettei sellaista ihan vielä nyt tarvitse ajatella." (Hyvin pian asia tuli kuitenkin eteen...)

Kurikka 15.1. 1946

Sirkka uskaltautuu kertomaan Aslakille epäilyistään ja rukoilee, ettei se olisi totta. "Miten voin olla enää töissäkään, kun nieleskelen itkua kaiken päivää."

Näihin aikoihin tällainen raskaus oli hirveä häpeä ja Sirkka epäilee, että se tappaa äidin ja tuhoaa suhteet Aslakin perheeseen. Kirjeessä tulee esiin äärimmäinen tuska, jota nykypäivän ihmisen on vaikea käsittää. Puhutaan jopa sanoilla "haluaisin kuolla pois" ja tuskaa lisäsi, kun ei saanut puhua asiasta Aslakin kanssa kahden kesken.

Kurikka 16.1.1946

Kirje sisältää valtavaa tuskaa, jonka ovat voineet aiheuttaa perheilleen, kun epäillään, että Sirkka on raskaana, mutta vielä ei aiota kertoa kenellekään. Sirkan ystävä Helen on kokenut saman, mutta kihlausaikana, joka oli pienempi paha, mutta hänen kanssaan oli asiasta voinut puhua. Aslak oli ollut ymmärtävä ja oltiin varmoja, ettei asia aiheuta ongelmia heidän suhteelleen.

Aslak kirjoittaa 16.1.1946

Kerrotaan saapuneesta pitkästä kirjeestä. On oltu kolme päivää

Maatalousseurojen keskusliiton asutusvaliokunnan palveluksessa. Toimipaikka on Stockmannin tavaratalon 6:s kerros. Firman pääosa on Uudenmaankadulla, jossa Aatto on töissä. Työ oli vuorotyötä 14-20 ja 8-14. Vuorossa oli 3 naista ja 3 miestä, tilintarkastusta ja keskellä päivää oli 15 min kahvitauko. Tavattu oli myös Titta Salmela, jonka nimi esiintyy myöhemminkin.

Sitten Aslak alkaa vastata Sirkkan kirjeeseen ja toteaa ettei hänellä ole Sirkasta lainkaan valokuvaa.

Aslak lohduttelee raskauspelkoa ja toteaa että naimisiin mennään joka tapauksessa ja ”Olet ihmeellinen, kun luulet etten minä pitäisi noista intiimeistä uutisista. Kenelle ne sitten on Sinun kerrottava, ellei minulle?”

Caritan kanssa oli oltu katsomassa elokuva ”Kutsumus”, joka kertoi sairaanhoitajattaresta ja oli ihan hyvä.

Kirje jatkuu, kun Sirkkan uusi kirje saapuu ja Aslak ilmoittaa ottavansa vastuun, asia ei todellakaan ole Sirkkan syy tai vika ja yhdessä asia hoituu. Luvataan soittaa heti. Aslak kehoittaa, ettei asiasta vielä kerrota. Aslak kertoo tarkan suunnitelman, miten menetellään, jos raskaus on totta ja jos muut ”kuten heidän tapansa on puhuvat pahaa, myöhemmin ovat hiljaa, kun näkevät että meidän onnemme ja lapsemme – sillä haluan monta – Sinun täytyy käsittää, että en voi muuta kuin iloita, vaikka asia tietenkin vähän hämmentää, mutta olen varma, että kaiken takana on sitä suurempi kirkkaus.”

Kurikka 18.1. 1946

Sirkka korostaa onnellisuutta ja rauhallisuutta vaikean ajan jälkeen, sekä suurinta rakkautta mitä on koskaan kokenut.

Tässä kirjeessä jatkuu vielä epävarmuus ja tästä syntyy myöhemmin kirjeissä esiintyvä 8 kiirastulen päivää.

Sirkka uskoo koettelemuksen vain vahvistaneen suhdetta ja tuonut entistä läheisemmäksi. Lisätuskaa toi puhelin, joka oli ollut rikki muutaman päivän.

Tipula 21.1. 1946

Valitellaan kun sinne Munkkaan viipyy posti noin hurjan kauvan – 3 pv! Kirjeessä viitataan 8 tuskan ja hädän päivään – joka nyt oli ohi.

Sirkka ei ollut saanut nukuttua ja nyt oli taas kaikki hyvin. Sunnuntaina oli herätty vasta 10.30, kun ”Paavo tuli ovesta kurkistamaan ja tänään olin myöhästyä töistä. Kuin tukki olen nukkunut, ilman unia ja heräämättä välillä. Siniset renkaatkin silmien ympärillä ovat häipyneet pois.”

Honkalan tanssit eivät kiinnostaneet, vaikka oikein orkesteri soitti. Itse oli soiteltu sormiharjoituksia ja sitten pikku kappaleita. Piano tarjosi ikävän torjuntaa. Laulukuoron yhteisharjoitus oli Korvalla edessä ja ”Mauno taitaa lähteä mukaan. Siellä on paljon juuri hänen ikäisiään miehiä ja naisia, jotka ovat ennen olleet mukana, kun isäni johti kuoroa. (Koskenkorvan laulajat aloittaa). Vielä kun näytelmät alkoivat oli murheena, miten Kurikasta asti ehtii.

”Nuku rakas hyvin. Kuulemiin Sinun Sirkkasi!

Aslak kirjoittaa 21.1.1946

Tässä tulee luvattu kirje. Naimisiin meno lykkääntyy kesään ”mutta onhan kivaa, kun on kesä ja kukkasia.” Urajärven mökki-hanke ei etene, kun metsänhoitaja Malisniemi vaikenee. Aslak neuvoa, että pojat laittaisivat keväällä pellavaa peltoon.

Aslak on töissä ja kiireinen, mutta Aaton kanssa oli menossa pitämään hauskaa.

Ensi palkka on tulossa ja se luvataan laittaa kokonaan pankkiin. ”Rakastan sinua mielettömästi. Aslak ”

Tipula 23.1.1946

”Rakas. Ja taas kirjoitan, joko sinä pian kyllästyit näihin?”

Kyllikki ja Matti lempivät toisella puolella ”On se ihmeellistä touhua tuo tuollainen, mutta kaipa he onnellisia ovat – tavaltaan.”

Soittoa suunnitellaan kotoa, mutta Paavon nimipäivävieraat saattavat kuunnella, mutta ovet luvataan laittaa kiinni, ja eihän niitä varmaan edes kiinnosta kuunnella.

Kirje jatkuu lyijykynällä 24.1.1946

Kirjeessä jo suunnitellaan vihkiäisiä, vaikka Aslak on vasta kosinut kirjeessä ja häämatka sitten kanootilla!

Kotona 26.1. 1946

Oli oltu saunassa Kuusiston rouvan kanssa (vaatetusliike Mais-si?) Istutaan isän kammarin kirjoituspöydän äärellä ja radio on auki, josta tulee kivaa saksalaista musiikkia. Puhelimessa oli oltu ja sen tilaaminen oli jännittänyt Sirkkaa. Vieraat ja omakin väki oli todennut, että Sirkka oli lahtunut ”tiedän sen itsekin, mutta mukavaa kun muutkin sen huomaa.”

Laihtumisen syyksi vihjataan 8 tuskan päivää, jolloin ruoka ei maistunut. Kurikan asemamies oli tyrinyt ja edellinen kirje oli mennyt Vaasan kautta.

Sirkka oli menossa Tipulaan joko kelkalla tai junalla, kun oli

kutsu johtajan nimipäiville juomaan Amerikan kahvia, kuten johtaja sanoi. Siellähän on sitten taas koko Kurikan noblexi edustettuna.

Sitten hermoiltiin mitä äiti kirjoittaa kihlausuutisesta, mutta Mauno ja Paavo ovat jo huomanneet, että nyt taitaa olla tytöl-

lä ”vakava juttu”, kun ei edes ennätä enää tanssimaan! ”En minä ennen ole paljon uskollinen kenellekään ollut, joten kyllä on tullut täysmuutos.”

Aslak kirjoittaa 27.1.1946 Munkkiniemi

Oli juteltu äidin ja veljen kanssa naimapuuhistä todeten, että kuulutus on otettava niin ajoissa, että ”ne vähät tavarat, mitkä kansanhuolto antaa lisenssillä ostaa, saa valmiiksi ennen vihkimistä.”

Kirjoittaa ei ehdi lukujen välissä kovin pitkään ”Meille kummallekin nämä luvut hyödyksi koituvat. Rakastan Sinua.”

Aslak kirjoittaa 29.1.1946 Munkkiniemi

Aslak kirjoittaa isovanhempien luota, kello on 22 ja kertoo ottaneensa pervitiinin (sodan aikainen piriste, nykyään luokitellaan huumeeksi) ja sanoo nyt jaksavansa opiskella neljään saakka.

Voikilo maksaa mustassa pörssissä 1000 mk/kg ja Aslak ja isä Rainer kyselevät kaikista mahdollisista osoitteista mahdollisuutta ostaa voita kohtuuhintaan eli 500-600 mk/kg.

Tipula 30.1. 1946

Kirje oli saatu ja vastaus viipyi, kun töissä oli kiire, mutta nyt rauhaa, kun Kyllikki ja Matti ovat elokuvissa.

Oli päätetty kihlautua ja Inkeri äiti oli säikähtänyt, kun Sirkka oli heti puhunut vihkiäisistäkin. ”Hän sanoi, että oli ajatellut mikä hätä meillä onkaan.” Hyviä neuvoja oli annettu, että

Aslakin opiskelu vaikeutuu ja Sirkkan olisi ensin ansaittava. Ja Inkeri toivoi, että Aslak kirjoittaisi hänelle ennen kuin julkaistaan kihlausta. Inkeri kehui, kun Aslakilla oli jo työpaikka ja opiskelee siinä sivussa.

Välissä Sirkka on rimputellut klaveeria ja ”Järnefeltin Kehtolaulu menee jotenkin.” Elokuvista oli palattu, mutta toisen huoneen tapahtumat eivät ole häiriöksi.

Ystävä Helen oli menossa naimisiin ja ”hän saa Helsingistä vaaleansinisen taftimorsiuspuvun – ajattele miten upea. Ja valkoinen huntu. Jännittävää kuulla miten paljon tulee tuo juttu maksamaan.” (hääpuvun hankinta on jatkossa kirjeissä isossa roolissa)

Sitten oli tilattu puhelu, joka piti soittaa tiettynä aikana ja sai kestää 9 minuuttia, jonka aikana Sirkka ei saanut sanottua ”Rakastan Sinua,” kun Kyllikki ja Matti kuuntelivat oven takana.

Sirkka lohduttelee, että Aslak kyllä kelpaa äidille, ongelma on vain kapioiden valmistuminen, kun tilanne etenee näin nopeaan.

Kurikka 31.1.1946

Mein Lieb! Äiti oli lähettänyt takaisin voikortin, kun se ei kelvannut Kotkassa (?) ja toimittaa sen Aslakille ”vaikka ei sillä paljon saa.” Kotoa Sirkka ei voinut voita lähettää. (kansanhuollon raporteista toisaalla) ”Tiedät että pojat eivät anna kirnuta ”mustasta maidosta”, ihmeellistä rehellisyyttä, eikö niin?!”

Tipula 1.2.1946

Kaikki uuden vuoden jälkeen tapahtuneet ovat edelleen käsitämättömiä ja vain keskustelu puhelimesta rauhoittaa mieltä ja sitten tunnen eläväni. Äitiä odotettiin kotiin Kotkasta. ”Äiti on kultainen ihminen ja hän ymmärtää minua aina. Toivon, että teistäkin tulee sitten oikein hyvät ystävät.”

Vierailu Aslakin kotiin edelleen pelottaa, kun koko perhe on paikalla ja Aslakin isä kiusoittelee ja Sirkka ujona ja arkana menee hämilleen. Kaijan perheen asiat ovat kunnossa ja Kaija saa lapsen, josta Sirkka haluaisi kovasti haastatella Kaijaa ja oli kutsunut hänet vierailulle.

”Oletko vielä nähnyt Aattoa? Mene nyt tentin jälkeen poikaa jututtamaan. Mahtaa hän hämmästyä, kun kerrot salaisuutemme. Kirjoitan sitten vasta hänelle.”

Kurikka 6.2.1946

Äiti oli tullut kotiin ja kaikki asiat alkoivat tuntua helpommin jär-

jestyvän, hankinnat ja muutkin asiat tuli puhutuksi. Väärinkäsitystä oli syntynyt siitä tuleeko Sirkka Aslakin kotiin, ellei saa ensin sormusta – mutta asia oli jo ratkennut puhelussa.

Aslak kirjoittaa 11.2.1946

Kotona oli ollut vaikeita aikoja isän käytöksen ja juomisen suhteen, mutta oli nyt muuttunut ja oli päätetty pitää oikein juhlat hopeahääpäivät juhlapuvuissa, jotka vuokrattaisiin ja pyydetään Sirkkaa tulemaan Helsinkiin 23 pv. Aslak uskoo, että Sirkka saa lomaa lauantaiksi ja maanantaiksi, kun kertoo menevansa kihloihin ” Sillä jos sinä suostut haluaisin, että tästä Sinun käynnistäsi samalla tulisi ”rengastus”. Niin näin ovat ajatukset jo pidemmän aikaa risteilleet päässäni – mitä sinä sanot tähän.”

Illalla Aslak kirjoittaa kirjeen Inkerille ”valmiiksi miettimäni puheen pääsi menoksi.”

Kurikka 14.2.1946 yöllä klo 0.50

Kihlajaispäivä on Aslakin vanhempien hopeahääpäivä, jota Sirkka arvostaa ja kiittää kutsusta.

Kotona oli kerrottu kihlausuutinen ja pojat olivat vitsailleet, että kuopus ajaa ohitte. Ja kaikki toivoo, että myös Aslak tulee Koskenkorvalle. Sirkka perustelee kuinka kylällä on tapana juhlia järjestää ja jos Aslak ei tule, niin juhlia ei pidetä. Aattokin saattaa tulla, vaikka näkee meidät Helsingissä, mutta Mauri perheineen tulee kuitenkin.

Monen vetoomuksen jälkeen Sirkka päättää kirjeen puoli kaksi.

Kotona 17.2.1946

Puhelun päälle kirje. Aslakin loman pyytämistä toivotaan, onhan tapahtuma suuri Sirkkan nuorena elämässä. Kihlajaissuunnitelma on, että ensin Helsingissä sunnuntai ja sitten pika-junalla illalla Koskenkorvalle ja maanantai-iltana vieraita täällä. Tiistaina Aslak lähtisi takaisin ja suoraan ilta vuoroon firmaan.

Aslak kirjoittaa 18.2.1946 Munkka

Sirkkan ja Inkerin kirjeistä kiitetään. Vanhempien 25-vuotishääpäivään tulee vain lähipiiri, joten Sirkkan on turha jännittää ja sormukset tulevat maksamaan ja vielä vaaditaan vastikekultaa saman verran kuin sormuksiin menee. Joten valitaan vaatimatomat ja Aslak lupaa hankkia sitten paremmat, kun on varaa. Sirkkan pettymystä ”vain” kullatuista sormuksista Aslak lievittää kertomalla, että Sirkka saa arvokkaan korun.

Aslak tulee mielellään Korvalle juhlimaan kihlajaisia, mutta piikittelee Sirkkan ja Inkerin kommenttiin: ”Että on tapana pitää pienet juhlat tällaisen tapauksen kunniaksi, voisin minä vastata suoraan ja vähän tuhmasti, että meillä täällä on tapana pysyä työssä.”

Loman saaminen alkuvuokkaan vaati Aslakia tekemään yli-töitä kaksi vuorokautta ilman aamiaista, että päivällistä.

Huh huh!!

Kurikka 19.2.1946

Onnitteluja tulee ja Aatto jopa saattaa tulla kihlajaisiin, ”hän on niin ääreen kultainen.”

Jälleen Tipulassa 27.2. 1946

Kyllikki oli mennyt Saarelle ja oli rauhallista muistella unohtumatonta. Kihlat oli sormessa. Sirkka paheksui Kyllikin viettämiä kihlajaisia viineineen ja piti omia perhepiirin juhlia parempina, kun rahaakin säästyy, eikä Kyllikki ymmärtänyt, ”että rakkauteni kasvaa joka päivä.”

Aslak kirjoittaa 1.3.1946 Munkkiniemi

Aslak kertoo hääpukumallien etsimisestä yhdessä äitinsä kanssa ja mahdollisuudesta ostaa työkaverilta rouva Koskenrannan hääpuku, jonka hän oli aikonut värjätä, mutta on lihonut 13 kg, joten se ei olekaan enää vaihtoehto.

Kanootista oli maksettu 6.500 mk ja ensitilistä loppu. Kirje jatkuu illalla.

Tittaa oli kiitetty omasta ja Sirkkan puolesta kovasti. (mistä?) Titta vaihtoi työpaikkaa Sotevaan ja naputtelee siellä paremmalla palkalla.

Filmirulla oli jäänyt Korvalle ja Aslak kertoi vieneensä Annikille ja Juholle paketit postiin kummallekin omansa ja lähettää heidän kuvansa Kauhavalle. Paketissa oli hevoset ”tai aaseja ne taitavat olla.”

Soittaminen jätettiin taloudellisista syistä. Viime tapaamisen viimeiset ”halaamiset” olisi voinut jättää tekemättä; ”Mutta ihminen on vain kerran nuori ja kun ei lähiaikoina taas saa nähdä toisiaan, oli ehkä sittenkin paras näin?”

Kotona 3.3. 1946

Suloisessa kevätilmassa oli kävelty Eeva-Liisan kanssa. Lakanakangasta oli tullut Maissin luokse, mutta pisteet ei riittä. Menee 5 pistettä metrille. Puhuttiin vanhan hääpuvun ostosta, vaikka

Sirkka toivoisi uutta, mutta jäätin pohtimaan, kun Eeva-Liisa ja äiti tuossa juttelee ja lähettää terveisiä.

Tipulassa 5.3.1946

Saman päivän aikana kaksi pitkää kirjettä, joista eron haikeus tulee hyvin esille ja kun kämppäkaveri Kyllikki ja sulhanen Matti saavat olla aina yhdessä.

Kirjeessä oli saatu kuvia ja hääpuvun mallia ihasteltiin. Aslakin luo menoa jännitettiin ja "Hän on Sysmästä" näytelmää ruvetaan harjoittelemaan, mutta ne ei ole enää tärkeitä – vain Sinä. Sirkka toivoo Aslakin kuvaa annettavaksi äidille.

Vieno-täti ja Raili on piirtänyt Sirkalle kirjaimet, joita kirjailaan liinoihin ja äiti kutoo niitä toisia pyyheliinoja.

Koskenkorva 7.3.1946

Puhelimessa oli juteltu, mutta kaipuu laittoi taas kirjoittamaan. Sirkka oli saanut ensimmäisen avustuksen uuden kodin perustajalle valtiolta – morsiuspisteet – 2 kpl toinen täkeille ja toinen lakanakankaalle ym. Täkkipisteitä oli 40, kun pitää olla 66, jos ottaa silkkipäällisen. Sirkka lähettää 90 mk, jotta saisi lisää pisteitä sukia varten.

Pääsiäisen ohjelmaksi oli sovittu kaatuneiden muistojuhla ja Koskenkorvan laulajien konsertti, jossa laulavat ensikerran julkisesti. Sitten käytäisiin Tipulassa, ellei asuintoveri ole siellä. Asuinkumppaneilla oli kinaa, hän oli johtajan pojan morsian ja Sirkkaa pilkkasi lakitieteen ylioppilaan morsiameksi ja olivat tehneet lapsellisia tempauksia –"että kehataavat!

"Aatto on soittanut kotiin ja sanonut, ettei Ailin vuoksi tule pääsiäiseksi. Uskotaan!"

Kotona 8.3.1946

Sirkka kertoo ilouutisen, kun sai vaihdettua sopimattomat kengät hienoihin moksakkeen, joita on ihana käyttää häiden jälkeisenä päivänä – loistokauppa.

Joku huutokauppa olis tulossa, josta voisi ostaa uuteen kotiin tavaraa ja Aslakin yöpuvun, mutta hinnat kuitenkin nousee, ettei rahat riitä.

Aslakin tuloa valmisteltiin ja hän oli jäänyt pois töistä, jota teki opiskelun lomassa ja Sirkka suunnitteli miten voimat voisi palauttaa raskaan jakson jälkeen ja tuumasi, että Kurikassa voisi olla rauhallisempaa kuin kotona.

"Kuule sitten ajattelin, että emmekö siirrä kuulutuksia pääsiäispyhiksi niin voisimme mennä yhdessä kuulemaan. Jos ei kumpikaan ole kuulemassa, niin tulee kuulemma kuuroja lapsia!"

"Rakas on ihana olla nyt ja aina Sinun Sirkkanasi."

Kotona 10.3.1946

Hiihtokilpailuja oli oltu katsomassa ja illalla oli iltamat, jossa hyvä ohjelma, mm. rva Silander säestää laulua. "Tanssin aletua hipsin kotiin."

"Kyllä on kauheaa, kun ihmiset ennustaa sotaa ja onhan nuo suurvaltain välit kireät." Yhdessä ripille menoa suunnitellaan. Kuulutuspapereista ei oikein ole selvää ja pelättiin ottaa lomaa, että ehdittäisiin asiat hoitaa.



Kiiansaari nykykartalla. Saari on täynnä mökkejä, jotka ovat yksityisomistuksessa. Täällä siis Sirkka ja Aslak seurusteluaihana pian tapaamisen jälkeen meloivat kahdestaan teltassa yöpyen, joka oli siihen aikaan varsin rohkea teko. Myös häämatka vuotta myöhemmin melottiin Kuopion suunnalla.

Aslak kirjoittaa yliopiston kahvilasta 11.3.1946

Rippikoulua oli käyty kävelemällä pastori Turkan kanssa hänen asunnoltaan yliopistolle, jonne piti pasturin hakeutua lukemaan, kun kodissa pikku tytär esti lukemisen.

Sirkan kirje oli ollut niin painava, ettei 8 mk postimaksu ollut riittänyt ja siinä olikin ollut paljon asiaa.

Aaton luona oli oltu ja juotu kahvia, kun Aatto oli voittanut ¼ kg kahvia kahviarvalla. Kropsu ja pulla täydensi makunautinnon.

Sirkka tulisi ensin Aslakin kotiin tutustumaan, sitten Aatto ja Sirkka lounaalle ja illalla Aaton boxissa juhlietaan kaikki neljä Sirkka, Aslak, Titta (Aaton ja Aslakin ex-työkaveri?) ja Aatto.

Oli oltu Marskin luona seuraamassa ja laulamassa ylioppilaskunnan laulajien kanssa Maamme laulun Marskille, joka paljain päin kuunteli laulun "tuli minulle kyöneleet silmiin. Niin se oli juhlallista.

Tänä muisto jää aina pysyväisesti eräänä kalliimpana sydämeni syvyyteen.”

Tipulassa 13.3.1946

Puhelun päätyttyä jatketaan kirjeellä. Sotapelkoa on ilmassa. Kyllikki tuo Tipulaan paksun kirjan sisareltaan, joka koskee intimejä asioita ja ei ole ”Täydellinen avioliitto” : ”Nyt otetaan asiat selviksi!” (jos jotain on vielä hämärän peitossa!)

Inkerin kanssa oli juteltu voisiko tulla kaksoset, kun sitä on ollut Inkerin suvussa useamman kerran. ”Mutta älä nyt vielä hermostu, ethän.”

Sirkka arvelee, että tulee olemaan hauskaa Aaton ja Titan kanssa: ”Paljon minä en halua juhlia, mutta eihän niin ole tarkeituskaan?”

Näytti siltä, ettei Sirkka ehdi ehtoolliselle Aslakin kanssa ja niinpä yhdessä mennään alttarille vasta kesällä.

Kaksi arkkia ei meinaa kulkea postissa 8 markalla ja Aslakin perheen oli pitänyt lunastaa Sirkkan kirje liian vähäisten merkien takia.

Aslak kirjoittaa Munkkiniemestä 14.3.1946

Puhelu oli vetämässä ja samalla kirjoitettiin, että ehdittiin lauantaksi. Firmassa vuorotyöläiset olivat siirtyneet vakituiseen päivätyöhön 9-3 ja uuteen suureen huoneeseen. Firma oli mukana Lapin jälleenrakentamisessa ja siitä oli tehty filmi, jota oltiin katsomassa suurten herrojen kanssa.

Päiviä tapaamiseen lasketaan ja uhataan sitten heti laiturilla halata kärkeen kunnolla ”tai pelkäätkö jotakin asemamiestä!”

”Totta on, että ihmiset puhuvat hurjasti sodasta nykyään, mutta kai se siirtyy vielä vähän. Jos se sitten tapahtuu ei sille mitään voi ja muista silloin, että monelta naiselta on kysytty viime vuosien aikana tavattomia uhrauksia ja ponnistuksia – Jätetään tällaiset ikävät asiat syrjään ja odotetaan vain nyt ensiksi sitä päivää, jolloin tulet tänne.”

Kotona 16.3. 1946 klo 20,40

Kirjettä ei ollut tullut luvatusi, mutta pian taas tavataan. Sanomalehteä ei uskalla lukea, kun kaikkialla on vain sodanuhkaa.

Paavo oli hakenut Sirkkan töistä varsalla ja äiti kutoi pyyheliinakangasta. Ja tyynyliinoja nimikoitiin ja pöytäliinoja hankittiin.

Menoa Helsinkiin ja Aaton asunnon avaimen saantia suunniteltiin ja sinne pitäisi päästä siistiytymään ennen kuin astutaan ”tulikokeeseen”.

Ja taas lähetettiin leipä ja lihakortit.

Aslak kirjoittaa lappusen 26.3.1946

Aatto oli saatu langan päähän ja asioita kihlausta varten toimitettiin ja valokuva äiti-Inkerille.

Kurikka 26.3.1946

Kirjettä kirjoitetaan tavarajunassa. Nuha oli tarttunut ja muisteltiin paluumatkaa Helsingistä. Kotona ei tentattu matkasta – kysyttiin vain notta jännittikö!

Kyllikki oli nähtyään Sirkkan Aslakin tädiltä saamat liinat oli heti sanonut, että virkkauttaa itselleen samanlaisia parhaillaan. ”Joo että ei mitään sellaista, mitä ei hänellä jo olisi tai aikoisia hommata.”

Korvan Sahalle pääsy ei taida toteutua. Terveisin Uninen ja onnellinen.

Kurikka 28.3.1946

Firmassa on hiljaista, joten aikaa kirjoittaa! Näytelmäharjoitukset oli jäänyt väliin, kun Inkeri, Kyllikki ja Sirkka olivat olleet Saarella, jossa olivat todistajina ja kovasti passattiin ruokaa ja kahvia. (Tipulassa asuivat Inkeri, Kyllikki ja Sirkka ja Saaren veljekset (4) ovat perustaneet Velsan, joten Kyllikin sulhanen Matti oli jonkun perustajan poika, oliko kihlajaiset)

”Voi kuule, kun saisit pian sen rippikoulun selväksi, että ne Kuusistot voisi hommata meille tavaraa.” (pitikö olla rippikoulun käynyt, että sai hankkia häävaatteita?)

Sirkka odottaa tulevaa ja lupaa korjata vikojaan ja opetella olemaan. Muistellaan hetkiä, kun oltiin Aaton luona yötä: ”sanoit, ettet ole vielä koskaan ollut niin onnellinen.”

Aslak kirjoittaa Munkkiniemestä 30.3.1946

Kiitettiin kultaista kirjeestä ja vastataan heti, että kirje ehtii maanantaiksi.

Ilmat olivat hienot ja palkkapäivänä Aslak kiikutti koko palkan kanoottiveistämöön ja saa kuitenkin, että koko kanootti ja melat on nyt maksettu. ”Kiva tietää, että se on omalla työllä ansaittu. Onpa se asia selvä, että on kapistus, jolla Saimaan vedet ylittäänsä ensi kesänä miehenä ja vaimona!!”

Aslak anoo metsähallitukselta vuokratonttia Asikkalan pitäjän Urajärveltä Kijansaari nimisen saaren 25 vuodeksi. Tämä oli löytynyt edellisen kesän kanoottiretkellä ja siihen oli ihastuttu.

Tarkoitus oli rakentaa sinne tarvikepulan helpottuessa ympärivuotiseen käyttöön eräkämpä. Anomuksen viimeinen kappale kuuluu:

"Kun nykyisen kiihkeän elämänrytmin mukaan sykkivä maailma ei näin kaupunkilaiselle voi tarjota mitään tällaista, toivon, että Metsähallitus myönteisen ratkaisun muodossa auttaisi minun saamaan kolkan isänmaatani, jonka puolesta niin monta vuotta toisten mukana olen taistellut, kolkan, josta olisi "kaukana vaino, riita, kaukana kavala maailma." Helsingissä 30.3.1946 Aslak Runar Heikel Lakit. ja kaupp-tieteiden ylioppilas, luutn., Munkkiniemi, Iso puistotie 18 puh 81 289. Liite karttaluonnos." (Kartta oli edellä)

Kotona 30.3.1946

Viikko sitten oli oltu Aslakin kodissa visiitillä. Ja taas oli puhuttu juuri puhelimesta, mutta kirjekin kirjoitettiin.

Hääsunnittelukirje Aslakin äidille oli suunnitteilla ja hääpukumallia piti näyttää myös. Oli saatu pumpulilankaa ja teetetään pari lakanaa ja tyynyliinaa. Serkulta oli saatu vanua Jokelasta, joten takkeja ei tarvi teettää tehtaassa. Kuusistolta oltiin ostamassa silkistä kaitaliinaa, kun vain pisteet riittää. Jokainen uusi esine uuteen kotiimme tekee niin onnelliseksi.

Oli tavattu Västin Raili, joka oli antanut sairaanhoitajan ohjeita, luvallisia ja luvattomia, ja kertoi aikovansa kihloihin. "Ajattelin itsekseni, että kyllä hänen pitää paljon muuttua, jos aikoo kesällä kihloihin."

Sirkka lähettää taas koskemattomat liha- ja leipäkortit, joita tarvitaan paremmin kaupungissa.

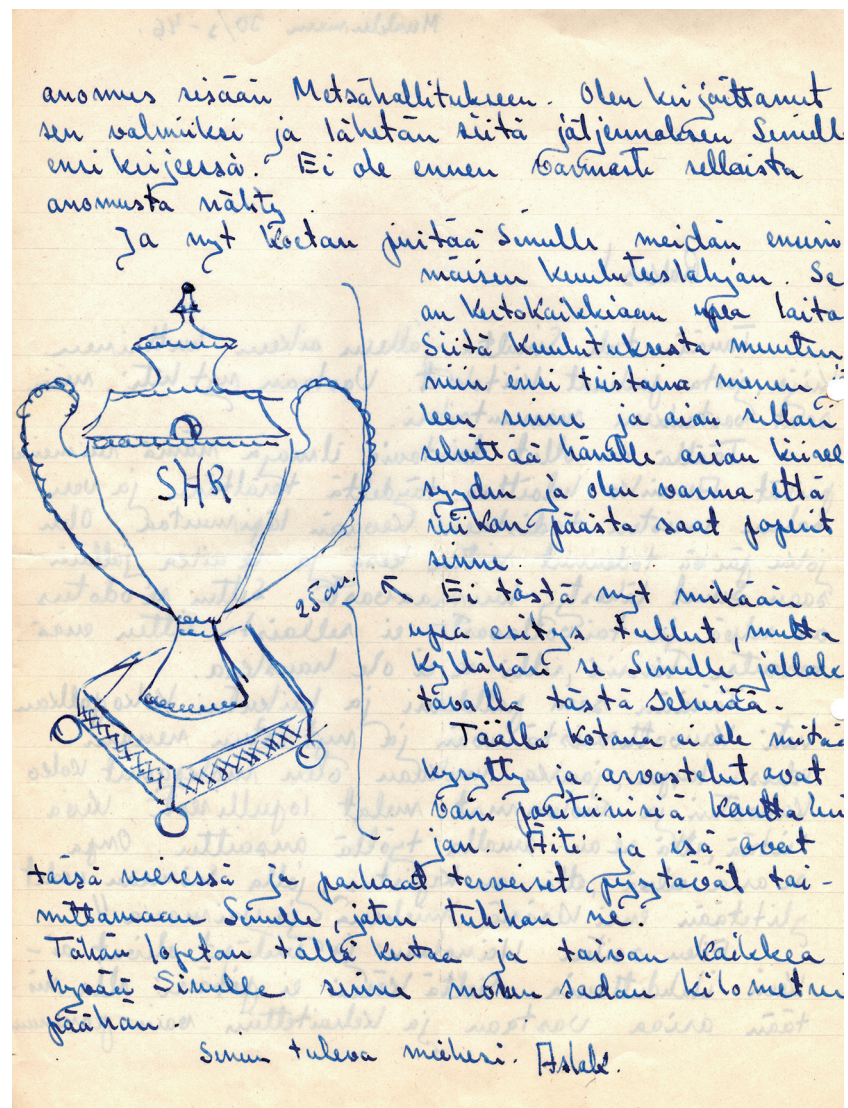
Tipulassa 2.4.1946

Odoteltiin puhelinsoittoa ja kirjoitetaan. Kahviliinaa ommeltiin ja soitettiin harjoitusvihosta, mutta "Jäähvyäisiä pianolle" oli liikaa.

Sirkan rooliasu näytelmässä: Tukka kammattuna yhteen sipuraan ylös ja isän vanhat silmälasit, sellaiset sangattomat nenällä. "Saat nauraa kippurassa."

Kankaiden hovihankkijana oli Kuusisto ja jos ne menevät pois on vielä Osuuskaupan johtaja Renko "oli meidän kihlajaisissa rouvineen ja tyttärineen".

"Kuulimme ikäviä uutisia sieltä Jämsänkoskelta missä on vanhin sisar naimisissa. Hän on saanut syövän ja on nyt leikkattavana siellä Helsingissä. Tauti on huomattu vasta niin myö-



hään, että on kai vähän toiveita paranemisesta. Hän on kauan herttainen ja hyvä ihminen, aina minuakin ja äitiä kohtaan sydämellinen ja kultainen. Hän on vain niin kauan ollut siellä Hämeessä, että melkein aina unohdan hänet sisarussarjasta. Sellaista tämä elämä sitten on, kaikki hyvät saavat kärsiä."

Sirkka harkitsee työpaikan vaihtoa Sahalle, jossa voisi käydä töissä kotoa. Hilloja ja sieniä pitäisi säilöä "vai voiko sitä tehdä sielläkin" ja palkkaa olisi hyvä saada, kun häihin menee kaikki säästöt.

Asiaa mutkistaa myös häämatka, joksi on suunniteltu kaanoottimatkaa ja työaika jäisi sahalla pakostakin muutamaan kuukauteen.

Aslak toivotetaan tervetulleeksi suoraan Kurikkaan, josta mennään mökille ja sitten illalla yhdessä Korvalle. ”Juttelin Maissille, että hän alkaisi hommata kangasta. Vaasassa voidaan tehdä jossain liikkeessä niiden omasta kankaasta, mutta se on kallis juttu – ainakin 10.000 mk.”

Aslak kirjoittaa 5.4.1946

Hän kertoo että menee viimeistä kertaa rippikouluun ja sitten on Herran ehtoollinen. Joten kuulutukset voidaan nyt laittaa eteenpäin ja pisteet antaa se kansanhuolto, jonka kanssa morsian on tekemisissä.

Pääsiäistä ja tapaamista odotetaan. ”Rakastan Sinua. Sulhasesi”

Aslak kirjoittaa 7.4.1946

”Kaikkeni !” Oli soiteltu ja Aslak tuumaa, ettei pian enää riitä puhelin! Opiskelu oli menossa kovilla kierroksilla: ” ja kirottuihin likiarvolaskuihin, joista ei tahtonut tulla mitään.”

Aslak muistelee kuinka vielä armeijassa jaksoi iltaisin ja öisin lukea, mutta vuodet ovat vieneet mehut ja nyt tahtoo vain väsyttää. ”Mutta piristää kun olet siinä, jonka puolesta pinnistellä.”

Aslak kirjoittaa 10.4.1946

Lähtetään 100 pistettä takin ostoon ja varmistele, että tulee olla leveät ja kertoo, että sunnuntaiaamuna tulee sitten Korvalle ja sitten on tilaisuus juttelemiseen ja halaamiseen.

Kurikka 23.4.1946

Aslakin vierailu on päättynyt ja Sirkka on nukkunut huonosti ja miettinyt, että missä kohtaa Aslak on milloinkin menossa ja toivoi, ettei Seinäjoen junassa olisi ollut sellaista ruuhkaa kuin Koskenkorvalta lähtiessä.

Häistä oli juteltu vierailun aikana ja sen jälkeenkin ja Inkerikin oli kääntynyt heinäkuun kannalle elokuun sijasta, kun kasviksia ei kuitenkaan niin paljoa tarvita. ”Suoma tuntui suhtautuvan kovin tymeällä mielellä niihin häihin, kuten huomasi silloin ruokapöydässä, että ei häneltä ole varmastikaan paljon apua odotettavissa, jos tuo tuuli jatkuu.”

Pojat olivat olleet myönteisiä ja Sirkka lupasi kirjoittaa anopille, mutta nyt suomeksi, että saa sen valmiiksi.

Sirkka on töissä Kurikan Velsalla ja kirjettä kirjoitetaan työajalla lyijykynällä ruutupaperille ja muutoksia oli tulossa, mutta ne olivat jo herttaisen yhdentekeviä. Toisesta kirjeestä ilmenee, että työnimike on konttoristi, jota Sirkka ei halunnut laittaa ammatiksi kuulutuspaperiin.

Kurikka 25.4.1946

Sirkka epäilee, että on häirinnyt Aslakin tenttiin valmistautumista ja ahkerasti tekee käsitöitä ja ½ tusinaa pyyheliinoja on päämättynä ja toinen puoli valmistuu pian.

Näytelmän kanssa oltiin menossa maakunnan kilpailuun. Pitäjän kisassa Sirkka oli saanut 4:n palkinnon ja Sirkka Tiitinen ensimmäisen – tietenkin. (Tiitinen oli vielä minunkin opettaja kansakoulussa 3-4 luokalla, kunnes erotettiin lasten kurittamisesta). Sirkka ei ehtisi nyt juosta harjoituksissa, ”mutta kakkulapio ja hillolusikka nyt kuitenkin saatiin.”

”Menen luultavasti huomenna kotiin ja lopetan tämän siellä. Miten tyhjää täällä onkaan ilman sinua. Minua melkein itketti, kun menin sinne vinttikamariin aamulla siivoamaan, etkä Sinä ollutkaan siellä.”

Sirkka on myynyt vanhan ulsterin ja ostanut jalkatyynyn uuteen kotiin ja kysyy mitä värejä on morsiusarkussa, että voisi ostaa siihen sopivan puoliryijyn (pienen vain!) ja rahaa äiti lähettää 200 mk, jos voisi hankkia pisteitä pukukangasta varten.

Lopuksi Sirkka kertoo, että häiden ajankohdan määrää maataloustyöt ja toivoo, että kaikista menoista selvittäisi.

Kotona 30.4.1946 vapun aatto.

”Rakas komia sulhaseni! Ja nyt on sitten vuosijuhlamme.”

Aslak ja Sirkka tapasivat vapun aattona 1945 Botnian edessä. (Pohjalainen osakunta Helsingissä) Tapahtumaan liittyy sattumaa, se on romanttinen ja molemmat osapuolet romanttisuuteen taipuvaisia. ”En koskaan elämässäni ole ollut niin onnellinen ja ehkä myös – onneton. Tuntuu oikeastaan kohtalon ivalta, että emme nyt juuri saa tavata ja muistella yhdessä menynyttä suloista vuotta.”

Sirkka kirjoittaa, ettei olisi uskonut, että vuoden päästä tapaamisesta lähetän sinulle kaistaleen vihkipuvusta, jota äiti ja Vieno tätikin kehuu, mutta ”Sinun mielipiteesi on tärkein ja sano nyt suoraan pidätkö siitä? Kangas maksoi vain 2.679 mk, mutta pisteitä meni hävyttömästi 45 kpl.”

Vieläkin hämmästellään sitä, että nyt voidaan olla yhdessä aina ja nauraa, sillä murjottajia ei olla.

Kurikasta tilataan kalusto ja päivinä on 7. tai 14. heinäkuuta. Aslak oli käynyt vierailulla ja kovasti jo toivottiin takaisin ja arveltiin, että sitten aika lentää, kun astutaan ulos Ilmajoen kirkosta. Mutta nyt me kaksi vain odotellaan ja muut juhliivat. Sirkka jäi odottamaan Aslakin soittoa.

Aslak kirjoittaa 30.4. klo 23.30 ja jatkaa aamulla

Muut nukkuu, mutta Aslakin ajatukset ovat Sirkkan luona. Puhelimessa oli itketty, mutta Aslak toivoi, että itkettäisiin vain silloin, kun voi olla suutelemassa kyyneleet pois. Tapaamisen vuosijuhlaa muistellaan ja odotetaan, kun saadaan olla aina yhdessä.

Vapusta huolimatta Aslak lukee kauppamatematiikan tenttiin ja kansantalouden cumlaude lukeminen alkaa sen jälkeen.

Koskenkorva 5.5. 1946

Kiirettä oli ollut ja syntiä tehty eli pyhätöitä. Lakanoita on nimikoitu ja Vieno täti ja Raili on tullut mukaan talkoisiin. Raili oli suunnitellut pienet juhlat ja ihmiset ovat kovasti kiinnostuneita tulevista häistä. Hermostumista jo alkaa olla, kun heinäkuu on tuossa tuokiossa. Paavo ja Mauno olivat luvanneet auttaa, mutta miksi eivät aloita jo korjaustöitä, jos remonttia meinataan. Mauno on ollut poissa, ettei ole voitu paremmin sopia. Häät on joko 7. tai 14.7.

Aslakin pitää tulla jo toukokuussa ja laittaa Paavon kanssa paikat kuntoon. Osuuskaupan johtajan puheille mennään Aslakin äidin pukukankaasta ja Sirkkan tarpeista puhumaan. Ongelma oli, kun oli kuultu että Västin Vieno oli tilannut kankaan itselleen ja tyttärelleen, ei kaikille saisi tulla samanlaista.

Kurikka 8.5.1946

Sirkka leipoi yksinään ja siivosi ja mietti yhteistä kotia, jossa

jo "elää mielikuvissa. Ajatella, vielä nyt olen äidin pikku tyttö ja kohta sinun vaimosi." Sirkka lähettää pullaa äitienpäiväksi ja lihan ostokortin, jota ei ole käytetty ja leipäkortinkin, jos sillä ei saa osuuskaupasta makaronia häitä varten.

Kyllikin Matti oli päässyt 2 kk opintomatkalle Ruotsin sahoille ja Sirkka alkaa tuskastua oloonsa: "kyllä tämä elämä Velsalla nykyisin on kurjaa. Täällä ei tiedä ollako vai ei. Jos yritän olla niin kuin ennen, ei siitä ole mitään iloa, rumasti vain kattellaan. En minä jaksaa täällä olla enempää kuin heinäkuuhun asti. Sitten, kun saadaan kesälomarahat niin mennään häämatkalle."

Papereita oli laadittu ja arveltiin, että rahaa tulisi 4.500 mk, mutta pelättiin "että kun Sirkka on jo kolmatta vuotta ollut töissä niin arvelevat että minulla on rahaa, vaikka kuinka, ettei tartte antaa mitään. Pidetään peukkuja pystyssä, että saisimme kakki huonekalut ennen kaikkea."

Nyt Sirkkaa hermostutti hääpäivässä, kun kuukautisrytmi oli kääntynyt aikaisemmaksi. Mitä tehdään? Ei niitä häitäkään voi siirtää, kun alkaa heinätyöt. Häkimppua suunnitellaan "hajuherneet olisi nättiä ja jotakin lemmikkejä niiden kanssa? Sopsisiko?"

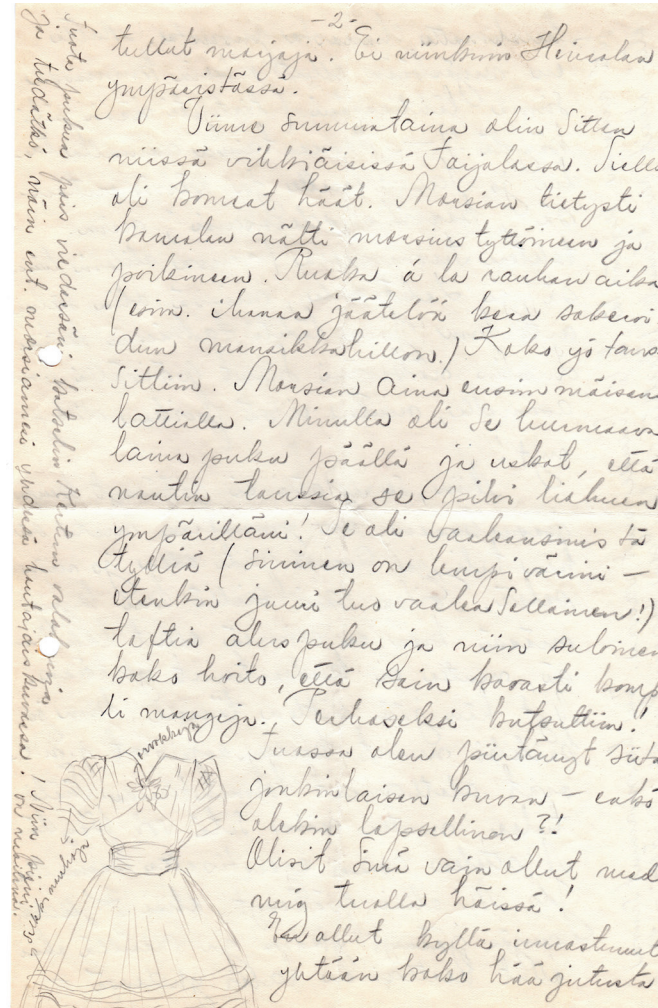
Multamäen neitiä oli pyydetty hääpuvun tekoon, mutta tavattu ei ole vielä.

"Pian saan nukahtaa syliisi joka ilta."

Kotona 12.5. 1946 klo 5.50 aamulla.

Korviketta keitettiin ja heti aamusta hulttiin kirjoittaa. Äitienpäivä, joten äiti jäi nukkumaan ja Sirkka touhuaa ja Karu-koira häiritsee kirjoittamista. Kansanopiston 6 viikon keitto- ja käsityökurssit alkavat ja äiti patistaa mukaan. Ajatus on, että Aslak on niin kauan Koskenkorvalla, että kurssin jälkeen mennään yhdessä Hesaan, kun kauppakorkeakoulu alkaa.

Työpaikkaa aletaan hakea elokuussa, jos se ei järjesty suhteilla esim. Aaton kautta?



Pastori von Essenä oltiin menossa tilaamaan vihkiäisiin. Ja rouva Niinistö Vaasasta on luvannut laulaa lopuksi kirkossa. Silanderi lainaa pianon, ”sillä musiikkia, musiikkia pitää olla meidän häissä. Kyllä soittajia löytyy, samaten laulajia. Mutta niitä grammarilevyjä pitää saada lisää. Häävalssi on Aarteeni tai Iluusio-valssi, jotka voi olla vaikea saada.

Sirkan häävaate järjestyy muuten suht. helposti paitsi kengät. Kirjeen kirjoittamisen välissä Sirkka oli jutellut Aslakin kanssa puhelimesta, joka helpotti, mutta Sirkka jatkaa kirjoittamista kertomalla, että on itkenyt hirveästi, josta luvattiin kertoa myöhemmin.

Sitten muisteltiin aamua, kun oli viety kahvit Inkerille sänkyyn ja hän oli kysynyt, että ”tuokohan Aslak sinulle kahvit sänkyyn jo ensi vuonna.”

Puutarhatalossa ei heinäkuussa tanssita paljoakaan, kun sinne otetaan vuokralainen, mutta ehkä saadaan silti tanssia salissa. Yläkerran huoneita ei vuokrata. Mutta vieraita pitää vähentää. Se ei haitannut, mutta äidin tilanne huolestuttaa. ”Hän on nytkin jo näännyksissä ja nuo ei sitä käsitä tai eivät ole käsitävinään. Niin se on, kun kerran sanoit, että pannaan nurkkaan sitten tai kuolkoot, kun ei jaks enää raataa.”

Aslak vastaa 13.5.1946

Ei innostu kansanopiston kurssista, kun erossa pitäisi olla 1 ½ kk! Sirkan työnhaku etenee, mutta Aaton firma (Asutushallitus) lopetetaan ja Aatto siirtyy ehkä ministeriöön.

Tipulassa 14.5.1946

Kirje oli tullut ja elämä ihanaa. Tulossa oli papin päätös lauantai vai sunnuntai ja kellomäärä. Aslak voisi alkaa hommaamaan sitä vihkipukua. Sirkka kävi töissä 6 km päässä (Kurikassa) ja lupasi kulkea pyörällä, että pääsee nopeasti kotiin, kun Aslak tulee Koskenkorvelle.

Sirkalle oli tullut poikain kanssa kahinaa ruokapöydässä puutarhatalon vuokrauksesta. Oli rähisty siitä, ettei me äidin kanssa ymmärretä, että on pakko vuokrata. Pojat oli luulleet, että asiasta kiisteltiin häiden takia, vaikka Sirkka vain äidin asemaa ajatteli. Äidin puutarhataloon muuttaminen oli siis vaikea asia. ”Eivät ne kiukus kai ole enää, se oli sellainen ihmeellinen hyökkäys heidän puoleltaan, emme olleet puolta sanaa moittien heille sanonut. Mutta kyllä se nyt siitä järjestyy.”

”Sinä varmaan ymmärrät äitiä ja hänen asemaansa, että kun minäkin lähden pois hänellä ei ole mitään mielenkiintoa ja voi-

maa enää rehkiä siinä Suomen haukuttavana ja poikain palvelijana. En vain käsitä miten tästä selvitään.”

Tipula 15.5.1946

Kirjeessä puhutaan soitosta kotiin ja Paavon kanssa oli puhuttu ja vihat on unohdettu. Inkerin asumisesta on ollut kiistaa ja Puutarhataloa vuokrataan” jollekin jolla on huonekalutehdasta siinä meidän leipätehtaassa (entisessä), eli ei ne kovin kauaa siinä tule olemaan, mutta kuitenkin koko ensi talvi.” Äidin jaksamista tuumittiin. ”Sillä hänen voimansa ovat jo loppumaisillaan. Kulka ethän Sinä luule, etten Sinua rakasta tarpeeksi, kun sanon, että minun on vaikea äidin takia lähteä Helsinkiin. Hänhän on ollut minulle kaikki ja ilman häntä en olisi saanut mitään itselleni.”

Niin nyt se suuri päivä on heinäkuu 6:s eli lauantai. Se on niin parempi, kun seuraavaksi päiväksi jää kuitenkin vielä vieraita. Sano siellä kotona, että tulevat perjantai-illaksi, että saavat nukua yhden yön kunnolla ennen häitä! Kellon aika on siis 14, mikä puku sinulle tulee saketti vai mikä? Miten mahtaa niiden vihkipukien kanssa käydä, luotan Sinuun, että saat järjesty-mään sieltä Stockmannin tai muun kautta.”

Kotona 18.5.1946

Von Essen oli saatu vihkimään, mutta ei ehdi lauantaina tulemaan hääjuhlaan, mutta päätetään kuitenkin, että se on 6 pv lauantai, kun pojat tuumaa, että töitä on niin paljon, ettei ole aikaa enää maanantaina juhlia.

”Muuten pojat on olleet äidille kauhean herttaisia nyt sen ty-perän illan jälkeen. He olivat täällä suunnitelleet yhdessä häitä ja puhuneet maalaamisesta ja tapettien laitosta, ja Paavo on ollut kuulemma äidille oikein söötti.”

Könnin Sirkka oli pitämässä tanhukursseja raittiusseuralaisille ja asui Korvalla. Lapsuudenmuistot olivat olleet esillä ja liinoja nimikoitiin, kun kurssit Honkalassa päättyy.

Kun Sirkka oli jäämässä vapaaehtoisesti pois töistä, ei kesälomarahaa saada ja olisi niin paljon menoja.

Helluntaiksi odotellaan Aslakia kylään.

Aslak kirjoittaa 19.5.1946

Puhelimesta oli oltu ja tunnelma oli ollut kireä, eikä oikein iloinen, mutta pian tämä vaihe on ohi. Aslak on oloinen, että riita on puhdistanut ilmaa kotona.

Pukuasia oli ratkennut, kun häät jatkuu kirkosta tulon jälkeen suoraan iltaan niin: ”On minun vihkipukuni frakki, sillä ei sha-

ketissa voi esiintyä klo 18 jälkeen missään nimessä. Pukujen vaihto ei onnistu, sillä silloin kaikkien vieraiden olisi vaihdettava siten, että kirkossa naisilla pitäisi olla lyhyt leninki ja illalla ilta-puku. Siis Frakki on pukuni.”

”Isä kertoi muuten tässä juuri, että eräs hänen parhaista nuoruudenystävistään on tarkastaja Kaisu Antila maatalousministeriöstä ja lienee hän juuri kotoisin sieltä Korvalta. Eikös maailma ole pieni?” (tähän palataan ikävissä merkeissä myöhemmin)

Kurikka 22.5. 1946 Ruokatunnilla

Sirkka pyytää anteeksi ilkeää käytöstään puhelimesta. ”Rakas, tiedäthän, että hyvydellä ja lempeydellä Sinä saat ihmeitä aikaan. Ja minä tahdon tulla Sinulle hyväksi vaimoksi Sinun onnesi merkitsee enemmän kuin minun onneni.”

Aslakin kiireet siirtää tuloa ja Sirkka on masentunut, kun suunnittelu ei etene. Inkerin eno Bertil ei pääse laulujuhlien takia häihin, mutta herttaiset tyttäret tulevat pitkissä puvuissa. Sirkka epäilee, että Aslakin kavereiden sydämet menee syrjälleen. Luetellaan myös muita naisvieraita, jotka tulevat pitkissä: Raili, Kaisu Västi, Kerttu Ilkka, Maija Silander ja Könnin Sirkka ja Tuttu.

Häähuntu oli ihana ja sukat oli saatu – viis hinnasta. Mutta äitien pukukangas oli vielä haussa, Rengon lisäksi sitä etsittiin myös Hesasta. Kirje oli pitkä ja ruokapilli oli huutanut jo ajat sitten, mutta loppuun päästiin ”Sinun ja aina Sinun Sirkkasi”

Kurikka 23.5. 1946

Ikävää torjuttiin kirjoittamalla ja oli juhlapäivä: 3 kk kihloissa! Sirkka lähettää kengät hopeoitavaksi Hesaan. Lakanoiden valmistukseen tulee talkooväkeä ja sitten vielä nimikointi valmiiksi että ”voin minäkin sitten rauhallisin mielin meloa Sinun kanssasi”

Sirkka toivoo valkoisia puukenkiä, joita miss Suomi esitteli Eeva-lehden takasivulla.

Aslak kirjoittaa 24.5.1946

Luvataan tulla Korvalle heti, kun kirjanpito on valmis, mutta ehditään vielä Nokialle 2-peninkulman kilpailuun.

Kanootti ja retkitavarat on pakattava ja lähetettävä Kuopioon. (Häämatka).

Häävalmisteluihin Aslak puuttuu vain varovasti, jos vihkiminen olisi myöhemmin kuin klo 14 ja ettei heti kahvin jälkeen syötäisi vaan vasta myöhemmin olisi kahvit?

Kotona 27.5. 1946

Puhelin oli rikki ja soittamassa oli käyty Västilässä ja Aslakin isän kanssa oli juteltu siitä, että Kurikan Tipulasta tuli lähtö ja Sirkka muuttaa kotiin. Mutta pelko oli, ettei pyörän etukumi kestää viikkoakaan kulkea kotoa Velsalla.

Sirkka tekee pesän vinttikammariin, jossa Aslak saa asua, kun tulee. Västin tytöt pitävät Sirkalle ”Polterabendin”, johon tuli kiva kutsu jo nyt, kun tytöt menevät pois pitkäksi aikaa. Aslakin isä tulee kiertelemään Etelä-Pohjanmaalle ja jättää tavaransa Korvalle, mutta ei aiheuta vaivaa häävalmisteluihin.

Kotona 2.6.1946

Onnitellaan 24-vuotiasta sulhoa yhdessä äidin kanssa.

Kurikka 4.6.1946

Kirjettä odotellaan ja ruokatunnilla taas kirjoitetaan. Puhelin oli edelleen rikki ja Aslak oli varmaan kuullut keskukselta, ettei 95 vastaa.

2 maalaria tulee töihin ja kaikki huoneet siivotaan ja käydään läpi. Sirkka on laittanut huoneen Aslakille vintille ja nukkuu itse äidin kanssa alakerrassa.

Polterabendit olivat olleet hauskat, syötiin hyvin, vähän juotiin ja oikeaa kahvia lopuksi ja Sirkka sai leikekirjan ollen aivan sanaton. Lopuksi laulettiin ”On taasen vietetty juhlahetki ja vähän itkettiin...”

Västilässä oli ollut juhlat vielä helatorstaina: pojat ja Silanderit, Railin Saku, Antilan Matti, hauskaa oli ja tanssittiin Paa-von grammarin säestyksellä ja juotiin hyvää likööriä.

Silanderin Pertti ja Maurin Annikki tulevat kantamaan huntuani se on niin pitkä, että muuten tarttuu johonkin ja irtoa tu-kasta. ”Olemme varmaan melko komea pari?”

Aslak kirjoittaa 4.6.1946

Oli käyty äidin kanssa elokuvissa ”Läpi tulen ja veden”, mutta ei ollut hyvä. Kiitetään paketista, hiekkahentusista ja kirjeistä.

Kehotetaan Sirkkaa hakemaan kaavake kansanhuollosta ja anomaan ostolupaa yhtä pyörää varten, kun pitää kulkea pyörällä töissä.

Isän kautta oli saatu Heteka oy:stä kunnollinen sänky, joka ei naris ja vielä kansanhuollon hinnalla!

Tunteiden paloa ja Aslakin kirjallisia taitoja kuvaa hyvin kirjeestä kohta: ”En sanoin pysty kuvaamaan sitä patoutunutta tunnetta, joka on varautunut minuun. Se puhkeaa sitten, kun

tulen sinne ja saat kyllä tuntea hyväilevän hellyyden ja hurjan intohimon niin voimakkaana, ettet uskokaan. Hyvää yötä – kaikki Aslak”

Kotona 8.6.1946 klo 21.20

Kirjettä aloitellaan istumalla saunan päälle sängyllä, mutta pian siirrytään vinttikamariin pöydän ääreen. Sirkka muistelee edellistä kertaa, kun oltiin kammarissa Aslakin kanssa. Velsan konttorin kaikki työtöt olivat nyt kihloissa, kun Anna-Maijakin sai Jussinsa! ”Hymyilevät siellä, että onpa ihmeellinen naimatoimisto!”

Lakanoita ja tyynyliinoja nimikoidaan hääyötä varten ja täkit olivat tulleet Kuopiosta. Tummansininen pohja ja valkoisia kiemuroita. Lämpimät on ja suuret.

Meillä tulee nyt mukavan näköistä, kun on vaaleat tapetit huoneissa ja maali lattiassa. Sali ja se radiohuone ja pieni vierashuone ovat jo selvät, ensiviikolla tulee vissiin loppu. ”Älä nyt vain luule, että tämä on kaikki vain häitä varten, vaan kuten sulle juttelin uuden emännän tuomista ym. Tämä kaikki on nyt sen valmistusta ja meidän touhu tuli mukavasti nyt syyksi. Menee sitten huomaamattomasti eikä kohulla kuin jos tämä olisi esim. myöhemmin tehty, kun kansa on saanut paremmin vihiä Maunon kihloihin meno touhusta.”

”Tänä iltanakin lähti postijunalla. Eri ihanaa se olisi enkä minä voisi mukavampaa seuraajaa äidille ajatella kuin Marttilan Eila on. Hänen kanssaan olen kauhean hyvä ystävä ja äiti pitää hänestä kovasti.”

”Muuten pojat oli sanoneet noille puutarhatalon vuokralaisille, ettei siitä tule pitkäaikaista, kun emäntä muuttaa sinne.”

Vielä aamulla jatketaan, kun aurinko nousee ja paistaa kamariin ja kaivataan Aslakkia pian viereen ja kirjettä odotetaan.

Vinttikamari 10.6.1946 klo 23.05

Ikävä on kuvaamaton ja tunteet kypsyy kohti täyttymystä. Soiton jälkeen oli Maunon, Paavon ja äidin kanssa suunniteltu häitä. Tehtiin uusi nimilista. Kun kaikki laskettiin, omaväki, rengit ja passarit ja keittiöhenkilökunta ja varsinaiset vieraat, saatiin luvuksi 175.

Aloitetaan sittenkin klo 15 ja ensin tarjotaan kahvit salissa ja ruokapöytä katetaan ruokasaliin. Paljon pitää hankkia pöytiä ja tuoleja ym.

Kirje lopetetaan aamulla klo 8 ja mennään junalla töihin. ”Viikon päästä saan lentää kaulaasi eikä minun tarvitse enää ajatella eroa.” Vielä kerrataan lakanoiden ja tyynyliinojen määrä ja

sitten ”Rakas pikaisiin näkemisiin ja kuulemiin Sinun Sirkkasi.”

Kurikka 11. ja 12 .6.1946 Koneella kirjoitettu

Sirkka toteaa, ettei näin voi kirjoittaa tunteella – on niin virallista. Työmaalla on vaikeaa Matin ja Kaisun vuoksi, joiden rakkaus jotenkin ärsyttää Sirkkaa ja etenkin kun tyrkyttävät itseään häihin, vaikkei aikomus ollut kutsua.

Hyvä ystävä Marjatta Koskinen oli palannut Ruotsista ja hänet Sirkka kutsuu häihin ja yllyttää edelleen Aslakin poikakavereita mukaan, kun paikalla on nättejä tyttöjä.

”Kyllä se meidän Aatto on sitten kiva. Kyllä minä vain tykkään hänestä kaikkein eniten veljistäni. Onhan Maurikin mukava, mutta hänellä on jo niin kauan ollut oma perheensä, että en ole tullut hänen kanssaan niin läheiseksi kuin Aaton.”

Töissä on ollut hiljaista ja Sirkka on kirjoittanut työtodistusten kopioita itselleen tulevaa varten, kun töitä haetaan Hesasta. Päiviä lasketaan ja hääkutsuja painetaan 150 kpl. Aslakin nimi ensin, kun äiti oli sitä mieltä, että pitää olla kohtelias.

Sireenit on jo nupulla, ettei taida olla enää hääkimpuksi.

Aslak kirjoittaa 12.6.1946

Sirkalta oli tullut pitkä kirje. Täkkiasia oli ratkennut ja Sirkka oli maksanut niistä 2.660 mk. (Kodinperustamislaina oli 8.500 mk) niin Aslak toteaa: ”Ei se mitään tee vaikkei päällinen olekaan silkkiä; pääasia on, että ovat riittävän lämpimät ja leveät, että vaikka mahtuu molemmat saman alle! Onko minulla hurjat ajatukset?”

Aslak epäili, että kaikkien maksujen jälkeen Sirkalla on jo vähän velkaa ja lupasi tuoda rahaa, kun tulee. Aslak oli menossa Aaton kanssa urheilukilpailuun Stadionille, kun oli tiedossa hyvä seiväskilpa.

Aatolle pitäisi lähettää työtodistus osaamisesta, niin yritetään hankkia Sirkalle töitä Hesasta.

Aslak kirjoittaa Sirkalle 13.6.1946

Kodin hankinnat olivat kovan työn alla ja kodinperustamislainan saanti oli viivästynyt, kun lausunto oli mennyt Kurikan huoltolautakunnalle, vaikka Sirkka oli nyt Ilmajoen kirjoilla ja viivästys uhkasi tilattujen huonekalujen maksua.

Aslak oli tehnyt listan kutsuttavista häävieraista, joita oli parikymmentä.

Vinttikamarissa 14.6.1946

Töissä oli aloitettu kirjettä, mutta se jäi sinne. Pyörä oli lopullisesti hajonnut ja korjaus maksaa 400-500 mk, johon ei nyt ole varaa. Kuljetaan Paavon tai Maunon pyörällä tai autolla eli junnalla loppuaika.

Rahatilanne on vaikea ja vaikea tehdä velkaa, vaikka Mauno varmaan lainaisi. Menoja on 3.500-4.000 mk ja viimeinen palkka 4.500 mk. Usko, että selvitään, on kova. Juhannuksen jälkeen enää 5 pv töissä – olikin jo aika loppua tämä vaihe.

Sirkka ei moiti Aslakin hurjia ajatuksia, vaan ajattelee samalla tavalla – että päästään saman peiton alle. Ja hääyöpaita valmistuu – se, joka ripustetaan sitten tuolille.

Morsiuspuvun sovituksia on vielä edessä, joten Aslak ehtii sanoa sanansa. Hääkutsut olivat tulleet ja Sirkka lähetti niitä kirjeen mukana ja muuten ne laitetaan Korvalta postiin.

Aslakin isovanhemmat eivät pääse juhliin, josta Sirkka on pahoillaan ja lähettää terveisiä.

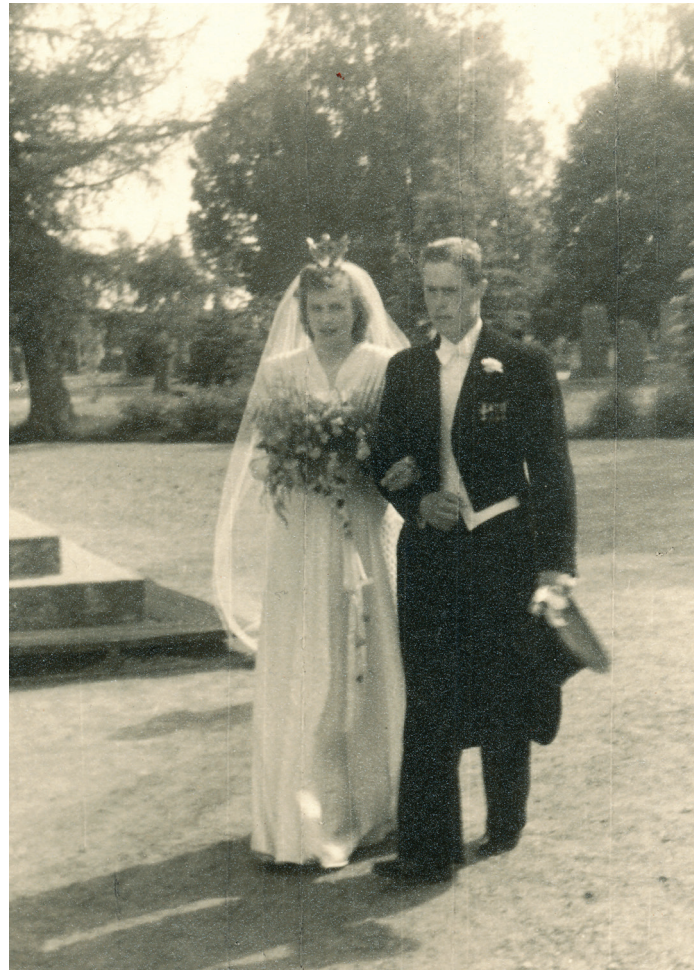
Maalarit olivat myöhässä ja näyttäisi, että ruokasali, keittiö ja tupa saadaan vasta juhannukseen valmiiksi.

Vinttikamari 16.6. 1946

Murheena on saada tieto ketkä tulevat ja ketkä jäävät yöksi, että voisi tehdä järjestelyjä, kun kaikkea ei voi laittaa yhteismajoitukseen.

Sirkkaa harmittaa poikien sukulaiset, jotka tulee häihin heidän takiaan eivätkä Sinun tai minun takia. Samaa lajia oli Aaton kutsuma tohtori Kaila. ”Olenko itseks?”

”Toivottavasti tämä on viimeinen kirje ennen tuloasi. Kuulemiin, rakas. Tuleva vaimosi.”



Itse häiden kulusta en löytänyt merkintöjä tai muisteluja, kustannuksista oli edellä Maunon muistikirjassa joitain merkintöjä, eli ei aivan halvat häät olleet sittenkään.

Rainer Heikel kirjoittaa Helsingistä 18.1.1947 (Sirkan ap-
piukko)

Isäntä Mauno Koskenkorva, Koskenkorva

Terve!

Joka päivä syömme hyvällä ruokahalulla Sinun tänne hyvän-
tahtoisesti toimittamiasi perunoita. Ne ovat laadultaan hyviä ja
auttoi Sinun ripeäotteinen toimenpiteesi
meitä suuresti nykyisenä vaikeana elin-
tarvikeaikana.

Ilman anteeksipyyntöjä ja punastumista kysyn reippaalla mielellä, etkö mitenkään voisi hankkia meille noin 15-20 kg vehnä jauhoja, sillä tämän aineen puute taloudessa näkyy olevan kovin vaikea. Luonnollisesti emme täällä kaupungissa voi ajatellakaan mitään vehnäpullan leipomisia tai sellaisia herkutteluja, mutta tarvitaanhan vehnä jauhoja välttämättömästi kastikkeisiin, ohukaisiin ja korvikepannukakkuihin.

En mielelläni tahtoisi vaivata Sinua tällä pyynnöllä, mutta kun en mitään muuta-
kaan keinoa näe, millä vehnä jauhoja voisi saada, käännyin Sinun puoleesi siinä toivossa, että voisit meitä auttaa hankkimalla niitä. Heti kun saan ilmoituksen siitä, että voisit sanotun erän meille toimittaa (saa olla vähemmänkin) lähetän Sinulle suorituksen ilmoittamasi hinnan tasoitukseksi.

Jäämme odottamaan jo edeltäpäin kiittäen ystävällisestä tiedonannostasi ja lähettämme samalla parhaat terveisemme.
Rainer Heikell.

(Muistaakseni tässä kirjekuoressa oli joku rahamäärä edelleen tallella, jonka veimme äidin kanssa pankkiin joskus 60-luvun alussa, tosi tiukkana aikana ja kovasti odotimme, että olisi suurikin summa, mutta inflaatio oli syönyt ja niistä satasista saatiin vain joku markka!)

Aaton kortti Inkerille 27.3.47 Oli juuri saatu paikkalippu ja varmistus, että tullaan pääsiäiseksi kotiin. Keskiviikkona lähdén klo 21.00 junalla ja olen siellä torstaiaamulla.

Ilmari kirjoittaa lisalmesta 18.4. 1947

H.V. «Käyn heti suoraan asiaan. Me kun olemme haaveilleet sitä vanhuuden mökkiä sinne tonttillemme. Siitä on ollut puhetta myös Esterin ja Ainin kanssa. Kaisuhan sitä asiaa on sinne päin ajanut. Esteri lupasi viitisenkymmentä hirttä ja Hannukselan Vilho samaten 40–50 kpl. Hirret ovat Salo-Kokkolan ja Hannukselan kartanolla. Aino kirjoitti, että olisi hyvä, jos ne ajaisi sahalle ja sahaisi laudoiksi. Jos ne jäävät kesään, ne saattavat sinistyä. Pyytäisin nyt vaivata teitä tällä asialla. Voisitteko hommata kuorma-auton, joka ajaisi ne Koskenkorvan sahalle. Ehkä ne yhteen kuormaan mahtuu, en osaa sanoa. Sahauttaisi ne sitten sopivan tilaisuuden tullen laudoiksi ja rakennustarpeiksi mökkiä varten. Me saamme ne hirret hyvin kohtuuhintaan, joten ne kannattaisi ottaa nyt kun kerran on saatavissa. Emme vielä rakennuspäätöstä ole tehneet, mutta siinäpäähän olisi alku. Vähin erin kun hommaa tavaraa paikan päälle, on myöhemmin helpompi rakentaa. Olishan se ihana asia saada mökki vanhuuden päiviä varten ja kesänviettopaikka. Kylläpä ne laudat säilyy, kun ne hyvin pinkkaa. Tällaisella asialla olisin teitä vaivannut.

Täällä meneskellään pikkuhiljaa. Kesä tekee tuloaan hiljalleen, joskaan vapuksi ei vielä kaikki lumet taida lähteä. Enpä nyt taida enempää ehtiäkään, että ehdin saamaan tämän kirjeen postiin. Meidän perhe odottaa veljeksiä tänne kovasti kesän kuluessa. Älkää unohtako. Parhaat terveiset meiltä kailta Ilmari”

Nämä laudat taisivat olla puutarhatalon varastossa vielä, kun sen raivasimme autotaliksi ja taisi osa mennä lahonneina pääsiäiskokkoon ja osa jatkaa varastointia Yli-Koskenkorvan ladossa?

Äärimmäisen repaleinen ja himmeästi kirjoitettu kirje 23.6.1947 Aatolta

Äiti Hyvä!

Alussa kiitetään nimipäiväpaketista ja Ailikin oli tuonut tullessaan ison pullapaketin, mutta Aatto aikoi viettää juhlat hiljaisesti kuten aina.

Sitten oli hyvin vaikeasti ymmärrettävä kohta: ”Aililla oli oikein nätti ja kiltti poika, kun kävimme ravintolassa syömässä, herätti hän yleistä huomiota ihmisissä siitä syystä, että on niin hauskan näköinen.” Oliko kyseessä kasvatti yttö Aili Summanen (os. Knut) ja hänen poikansa?

Sitten Aatto kertoo kuumasta juhannuksesta kaupungissa ja kertoo innostuneensa sukutaustasta ja pyytää että äiti laittaisi ylös isoisän syntymäajan, perheenjäsenet, äidin sisarukset ja isän veljen ja sisar Saimin jne. osalta, että voisi piirtää sukupuun, jota Ollilan ja Köykan suvuissakin suunnitellaan.

Mauno oli juuri samaan aikaan koostamassa Könnin suvun ensimmäisen sukukirjan sukutauluja, joten asia eteni, mutta voi olla, että vasta tämän kirjan kautta tämä esi-isien lähisukujen historia aukeaa paremmin. *Parempi myöhään kuin ei milloinkaan.*



Mauno valitaan maanvuokratoimikunnan johtoon 1947

Syntymäpäiväjutussa ”Viime kuluneet sota-vuodet toivat monia uusia velvollisuuksia ja tehtäviä maatalousväellekin, niinpä on maanvilj. Koskenkorvakin joutunut hoitamaan mm 3 v. siirtoväen maanvuokraustoimikunnan puheenjohtajan tointa, joka on ollut työläs ja vaikea tehtävä sekin.”

Tässä yksi tullut kirje:

Vuokratoimikunnan Puheenjohtaja Herra Mauno Koskenkorva, Koskenkorva

Pyydän tietoa vuokratoimikunnan toimenteistä ja päätöksistä heinämaan vuokra-asiaassa, sillä se alkaa käydä ajankohtaiseksi. Ilmajoki 25/6 1947 Siirtov Viljo Kojo Ilmajoki Lahden posti.

Pankkiaikana tapasin Viljo Kojon ja jos olisin tiennyt tämänkin taustan, olisin ollut ajantasalla kun Viljo rupesi muistelemaan kärsimäänsä vääryyttä.

Ilmarin Alkouran mielenkiintoinen tapaus sattuu,
kun itse Ilmari Kianto saapuu Iisalmen Alkoon, eikä
johtaja anna hänelle enempää kuin laki sallii:

Ex tempore tekaistu Seurahuoneella samana päivänä

Muistosanoja Iisalmen Alkoholiliikkeessä käynnistä 4/6 1947 Mannerheimin 80 v. p:nä

Johtaja Ilmari Koskenkorvalle!

Olen ollut Helsingissä,
Poikennut myös Porissa,
Vieraillut oon Tampereella,
vaikka pärekorissa -

Oulussa ja Kajaanissa
Viinaa sain ma aina vaan,
Kunnes äsken Iisalmelle
Satuin ajast' joutumaan.

Mustalaisten akkain kanssa
Alkoa siis jonotin,
Vihdoin oven auetessa
Sisään sinne kopsahdin.

Johtajata tavata
Ma kohteliaasti pyytelin,
Kun hän siihen ilmestyi,
Niin asiani esitin:

Oli lentää seliällensä
-Puhuin pulloist' useista,
Turjanlinnan harjahirrest',
Iloisista juomista -

Johtaja se piällysherra
Sanoi, ettei laatuun käy,
"Kaksi pulloa vain saatte,
Jottei vikaa liikkeess' näy!"

Minä hiukan hämmästelini:
Se nyt sitten helkutti!
Mutta mikäs siinä auttoi -
Maksoin pullot - hyvästi!

Ilmari Eki-Kianto

Punaisen viivan ja Ryysyrannan Joosepin

73-vuotias tekijä

Turjanlinnan raunioilla Suomussalmella

Ex tempore
tekaistu
Seurahuoneella
samana päivänä

Muistosanoja Iisalmen Alkoholiliikkeessä
käynnistä 4/6 1947 Mannerheimin
80 v. p:nä

Johtaja Ilmari Koskenkorvalle!

Olen ollut Helsingissä,
Poikennut myös Porissa,
Vieraillut oon Tampereella,
vaikka pärekorissa -
Oulussa ja Kajaanissa
Viinaa sain ma aina vaan,
Kunnes äsken Iisalmelle
Satuin ajast' joutumaan.

Mustalaisten akkain kanssa
Alkoa siis jonotin,
Vihdoin oven auetessa
Sisään sinne kopsahdin.
Johtajata tavata
Ma kohteliaasti pyytelin,
Kun hän siihen ilmestyi,
Niin asiani esitin!

Oli lentää seliällensä
-Puhuin pulloist' useista,
Turjanlinnan harjahirrest',
Iloisista juomista -

Johtaja se piällysherra
Sanoi ettei laatuun käy,
"Kaksi pulloa vain saatte,
Jottei vikaa liikkeess' näy!"

Minä hiukan hämmästelini:
Se nyt sitten helkutti!

Mutten mitään auttoi -
Maksoin pullot - hyvästi!

Ilmari Eki-Kianto
Punaisen viivan ja
Ryysyrannan Joosepin
73-vuotias tekijä
Turjanlinnan Raunioilla
Suomussalmella

MAUNON SYNTYMÄPÄIVÄ JUTUT:

Ilmajoki-lehti:

Mv. Mauno Koskenkorva 50-vuotias
Keskiviikkona 24 pv täytti mv. Mauno Koskenkorva 50 vuotta. Tunnumme kaikki tämän toimekkaan miehen ja sitkeän yrittäjän, paljon erilaisten yhdistysten ja kunnan luottamustehtävissä käytetyn kansalaisen. Monen moninaiset ovat ne johto- ja lautakunnat, joissa Koskenkorva on jäsenenä ja useissa puheenjohtajana. Myös musiikkimiehenä on hän innokkaana ottanut osaa Ilmajoen laulukuoroihin. Hän oli vapaussodassa ja sen jälkeen suojeluskunnan jäsenenä. Mutta ennen kaikkea hän on ollut esimerkillisen ahkera ja sitkeä ja taitava maanviljelijä, jota kovimmatkaan vastoinkäymiset eivät ole pystyneet lamauttamaan.

Teemme kunniata kunnan miehelle hänen vuosipeninkulmansa vaihteessa. Onni seuratkoon edelleen.

Merkkipäivänä kävi Koskenkorvan laulajat häntä lauluin tervehtimässä ja illalla täytyi talo onnittelijoista, jotka lahjoin, kukin ja kädenpuristuksin häntä muistivat.

Vaasa-lehti

Maanviljelijä Mauno Koskenkorva 50-vuotias

Viisikymmentä vuotta täyttää tänään maanviljelijä Mauno Koskenkorva Ilmajoen Koskenkorvalla. Hän on vanhaa ilmajokista Kuhnän sukua ja on nuoresta pitäen ollut läheisesti kiinni kotitilansa hoidossa ja viljelyssä.

Hän kävi Lapuan yhteiskoulua ja suoritti sitten Kauhajoen maamieskoulun kurssin. Hän osallistui kotitilan hoitoon ja tilan sittemmin siirryttyä veljesten hoitoon on hän tarmokkaasti viljellyt tilaa, pohjalaisen isännän tavoin henkilökohtaisesti kaikkiin töihin osallistuen ja pitäen suuren tilan mainiossa kunnossa.

Maanviljelijä Koskenkorva on valppaana maatalousmiehenä joutunut alan monien yhteispyrintöjen johtoelimiin. Niinpä hän

on kuulunut Koskenkorvan Maamiesseuran johtokuntaan jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan, siitä suurimman osan seuran puheenjohtajana, Ilmajoen Maamiesseuraliiton johtokuntaan sen perustamisesta asti yli kymmenen vuotta varapuheenjohtajana ja rahastonhoitajana, Koskenkorvan osuuskunnan hallituksen puheenjohtajana lähes kymmenen vuotta, samoin osuuskassan hallintoneuvoston puheenjohtajana ja Hankkijan piirineuvoston jäsenenä. Edelleen hän on kolmisen vuotta ollut siirtoväen maanvuokratoimikunnan puheenjohtaja ja maanluokituslautakunnan puheenjohtaja. Useita vuosia hän on myös ollut Alkoholiiliikkeen Koskenkorvan polttimon tarkastajana.

Tarkkana kirjanpitomiehenä hän toimii monien yhteisten laitosten kuten kunnan ja osuusmeijerin ym. tilintarkastajana.

Muista vapaista harrastuksista mainittakoon Mauno Koskenkorvan musiikkiharrastus. Hän on usean vuosikymmenen aikana osallistunut Ilmajoen kuorotoimintaan kuuluen aikaisemmin isänsä johtamaan "Kuhnän kuoroon" ja Ilmajoen kansalliskuoroon sekä nykyisin Koskenkorvan Laulajiin.

Hän osallistui vapaussotaan Vilppulan rintamalla ja sen jälkeen oli mukana suojeluskuntatyössä. Vakaaotteisena, asiallisena miehenä ja hyvänä toverina hän on voittanut jakamattoman luottamuksen laajoissa piireissä. Yhdymme onnitteluihin.

Ilkka-lehdessä olleessa jutussa edellisten lisäksi:

"Hän on syntynyt kotitilallaan Koskenkorvan talossa ja siellä varttunut miehen ikään. Käytyään Lapuan yhteiskoulun keskikoulukurssin, hän jäi kotitilalleen. Sotapalveluksen jälkeen hän meni oppilaaksi Kauhajoen Maamieskouluun, minkä kurssin suoritettuaan hän olikin jo hyvänä apuna isälleen suuren tilan hoidossa.

Isänsä maanviljelijä Juho Kuhnän kuoleman jälkeen v. 1928 joutui Mauno Koskenkorva ottamaan koko tilan vastuulleen. Taloudelliseen ahdinkoon joutuneen tilan hoito vaikeina puvuosina oli raskas ja vaativa tehtävä. Ihailtavalla sitkeydellä ja tarmolla on Mauno Koskenkorva suorittanut tämän vaikean teh-



tävän, joten hänellä nyt on syytä iloita työnsä ja ponnistelujensa tuloksista.”

Luottamustehtävät luotellaan kuten edellä nyt korostaen: ”Viime kuluneet sotavuodet toivat monia uusia velvollisuuksia ja tehtäviä maatalousväellekin, niinpä on maanvilj. Koskenkorvakin joutunut hoitamaan mm 3 v. siirtoväen maanvuokraustoimikunnan puheenjohtajan tointa, joka on ollut työläs ja vaikea tehtävä sekin.”

”Kuten edellä olevasta huomaamme on Mauno Koskenkorva ammatissaan ja harrastuksissaan kykenevä ja valpas mies. Ilmajoen maatalousväki tuntee hänet oikeutetulla ilolla ja tyydytyksellä ensimmäisekseen ja monet hyvät ajatukset kohdistuvat häneen kiitollisena tänä merkkipäivänä, jolloin hän on ehtinyt elämänsä rikkaaseen keskipäivään.”

Sirkka kirjoittaa kotoa Aslakille elokuussa 1947

Kirje on ensimmäinen, jonka Sirkka kirjoittaa avioliiton aikana postin kautta. Kirjeessä on paljon samoja asioita kuin seuraavassa 28.8. kirjeessä.

Aslakin isä on Koskenkorvalla ja viipyy enemmän Havuselassa Kaisun luona kuin Sirkkaa katsomassa, vain pari kertaa syömässä.

”Eilen illalla oli sitten se Polterabend. Meillä oli hurjan hauskaa, saimme nauraa ihan itsemme kipeiksi. Kaisu edusti pikkutyttöä ja oli verraton näky polvihameessa (housut paistoi alta) ja letissä. Anna-Liisa (Kepan sisko) oli koululainen kirjat kainalossa, Raili ”nuoruuden aikainen me”, jotka tanssimme Honkalassa ym. ja minä tulevaisuus, lihava ja vanha ja hiukset nutturalla lusikalla sidottuna. Kaikki nauroivat meillä ihan läikähtyäkseen. Söimme oopperaleivät ja snapseja (2) ja päälle kahvit ja likööriä. Kello oli yli 24, kun erosimme.”

Kenen häät oli tulossa ei selvinnyt, mutta Västilän tytöt olivat mukana, kun kerrottiin että Erkki Santalahti tulee häihin ja Saku, ”että siinä on sitten rivaalit!”

”Kuules, istu nyt kun jatkan. Paavo kertoi, että hän on koko kesän seurustellut sen Oksalammin Annikin kanssa!!! Ja että menee pian kihloihin! Jotta saa nähdä kuinka kovetut juhlat niistä Maunon syntymäpäivistä tuleekaan.”

Sirkka vetosi, että Aslak myös tulisi ”sillä isännillä taitaa olla muutakin mieles kuin 50-vuotispäivät.”



Tässä ei ole vuokratoimikunta, ehkä seurakunnan hommia, kun on Raamatut pöydällä. Mauno tilintarkastaja?

Eila Marttila (talon karjakko 1938) oli tavattu puutarhanäyttelyssä Seinäjoella. ”Hän ei ole Maunon valittu, joka on niin suuri ikävä juttu, ettei äidin kans paljon muuta naista sulatettaisi! Se Pättiniemi näyttlee taas osaa.”

”Rakas pieni piikuni, niin Siikkusi huokaa joka ilta ja kaipaa hyväilyjäsi... Niin nytkin, rakas. Siikkusi.

Sirkka kirjoittaa Koskenkorvalta 28.8.1947 Aslakille

”Minulla on ollut sitten kurja olo koko ajan, kun äiti on täällä niin lujalla. Ei tuosta piastakaan ole mihinkään ja äiti onkin sanonut hänet irti ja 1 pv tulee uusi kyllä tilalle, mutta on vasta 17 v, että onko asia sen kummempi. Toivottavasti ei ainakaan ala viettää sellaista elämää kuin tuo, että yöt hyppää ja friiaa ja päivät maaka, eikä tule töihin, kuten se on usein tehnyt. Nyt sillä onkin asiat hullusti, että se siitä huhtomisesta tuli.

Jos se Paavo menikin kihloihin niin eihän se vielä asiaa auta äidin kohdalla ja Maunon touhusta ei tule mitään, sillä ei hän uskalla ottaa Pättiniemeä (Paavo kertoi), joka on sellainen ty-ranni, että komentaa maaherraakin!

Jos ei tästä pian tule selvyys ts. niiden syntymäpäivien jäl-

keen jotain, niin otetaan me yhdessä puheeksi poikien kanssa, kun tulevat sinne. Äiti on kyllä niin väsynyt ja ajattele, kun niistä 50 v juhlista näyttää tulevan samanlainen ruljanssi kuin häistä viime kesänä.

Hopiavuoren sakkia on tulemassa idästä ja lännestä ja muut sukulaiset samaten, että ei siinä päästä yhden päivän päivällisillä ja sitä äiti murehtii. En tiedä aikooko hän ottaa kokkiakaan, kun sanoi, että mitä hänellä tehdään vieraiden joukossa.

Äidillä on kyllä motiivinsa ja minä olen katkera hänen puolestaan. Ei syy ole pojissa tällä kertaa vaan akkaväessä. Puhun Vieno-tädille, että hän ”junailisi” äidin puolesta täällä ja hommaisi kokkia ym. apuväkeä, sillä pääosahan juhlien onnistumisesta lepää äidin hartioilla kuitenkin.

Aslakin isä oli ollut ”bisnesmatkalla” Koskenkorvalla Havuselassa hankkimassa puutarhatilaa, mutta taisi olla muutakin asiaa Antilan Kaisun kanssa, kun Sirkka toteaa että ”maanhankinnasta olisi saanut paremmin tietoa Maunolta, joka on maanlunastuslautakunnan puheenjohtaja”. Sirkka pelkää, että Rainerin ja Kaisun 2 päivän omenien poimiminen voidaan ymmärtää toisinkin: ”Tuskin Antilan Jussikaan ehtii korjuuaikana puhua liiketoimista sisarensa rakastajan kanssa, vaikka Kaisu puutarhaexpertti onkin”. Sirkka pelkää kyläläisten reaktiota: ”Sitä vaan ihmettelen, koska kansa alkaa puhua, että onkohan Sirkkan mies tullut isäänsä!!”

Lomaviikko oli mennyt äkkiä, ompelutöitä tehtiin, äitin kanssa juteltiin ja tuttuja tavattiin, mutta ikävä oli omaan kotiin oma ”Piikun” (tai Piikin?) luo, jota oli hirveä ikävä.

Vaasasta 17/9–47 Kalevi kirjoittaa Maunolle: (Ilmarin poika)

Hei

Kiitokset viimeisestä. Pääsen tulemaan sinne jo 24 pv luulta-vasti klo 18.00 autolla.

Muistikirja vuodelta 1947 on vain loka-joulukuulta.

2.10. 1947 Puolukoiden osto 1.810 ja 575 mk, Antti Västin häälahja 1.100.-

5.10 Helvi Taipaleelle 54 pv töissä á 225 = 12.750 mk 15.10 Sanna Heinonen 9 talvipäivää á 200 mk ja 76 kesäpäivää á 225.- = 18.900 mk. Etumaksuja oli 4.600 mk (rahaa 2.000, sianporsas 2.000 ja ½ syltä halkoja 600 = 4.600.-) P. Mannila 4 pv á 250.-

Ilmari kirjoittaa lisalmesta 20/10 1947

H.V. Kiitos kirjeestäsi. Mukana seuraa valtakirjani tontin erottamista varten. Toivottavasti ehtii aikanaan perille. Olispa hyvä, jos tonttimme tulisi erotettua rakentamista silmällä pitäen. Rakennuslupaanomukseni hylättiin ministeriössä tällä erää. Kun menen Helsinkiin kursseille, käyn itse puhumassa siellä asiantani. Enpä juuri muuta lupaa tarvitsekaan kuin sementille ja rautille. Eiköhän tilanne myöhemmin helpotu.

Tännekään ei erikoista kuulu. Kalevi kävi lomalla. Taisi pistäytyä Koskenkorvallakin tullessaan. Könnin sukkokoukseen on meillekin tullut kutsuja. En tiedä tuleeko lähdettyä. On niin kallis matka, ettei tahdo kannattaa lähteä. (olivat paikalla, katso kuva seuravalta sivulta). Hauska siellä olisi mukana olla.

Päiväjunat tuntuvat juuri tulleen, koska myymälä on täynnä asiakkaita, täytyy kiirehtiä sinne. Lähetä lasku mahdollisista kuluista. Terveisiä meiltä kaikilta. Ilmari

Ostetaan rotukoira Karjalan karhukoira ”Metsä-Karu”, jolla kuitenkin joitain puhtaasta rodusta poikkeavia piirteitä.

Vaasan Autola kirjoittaa 12.11.1947

Kirjeessä viitataan Ford tiedotukseen koskien ensi toukokuuta varten toimitettavista työkoneista Ford traktoriin. Laitteita olisi nyt saatavissa Englannista, jotka on suunniteltu käytettäväksi juuri Fordson traktorin ”hydraaliseen” nostimeen.

Hinta erikseen nosturista tulee olemaan 42.000 mk ja aurasta erikseen 45.000 mk. Tilauksen voi tulla tekemään liikkeestä, tilata postitse tai soittaa puhelimella traktorimyyjälle.

Aurat maksetaan 18.11. 47 39.300 mk

Traktorista maksetaan 18.7.46 252.448,50 mk, mukana nostolaita ja maininta ”kumipyörillä ja jarrulla” ja myöhemmin ostettiin nuo aurat.

Metsää myydään 1947 425 m³ á 470 = 179,380,30, joten traktorirahat tulivat perinteisesti maatilan pankista eli metsästä.

Paperipuun hinta on nykyrahassa säilyttänyt arvonsa aika hyvin eli vastaa nyt saatavaa puun hintaa. Traktorin hinta on nykyrahassa vain 16.000 euroa ja sillä ei kovin häppöistä traktoria saa, uudet maatilan perustraktorit maksavat uutena moninkertaisesti ja käytetytkin ovat helposti 2-3 kertaiset hinnaltaan, joten puuta olisi myytävä nyt melkoisesti enemmän.

Mauno valitaan Könnin suvun oltermanniksi 15.11.



Ensimmäinen sukokokous, pöydän ääressä Aatto, Kaisu ja Ilmari ja vastapäätä istuvat Mauno ja Paavo.



Kokous oli Hotelli Klaus Kurjessa ja siihen osallistumisesta käytiin kirjeenvaihtoa ja monia tehtäviä oli vireillä ennenkuin kokous saatiin aikaiseksi. Kokouskutsussa toivottiin, että maanviljelijäjäsenet toisivat illalliselle voita ja kermää. Oikeaa kahvia oli ravintolan puolesta kuitenkin tarjolla.

Ilmari kirjoitteli, ettei ehkä voi osallistua kun matka tulee kovin kalliiksi, mutta saatettiin siihen saada sovitetuksi myös työnantajan Alkon asioita.

Klo 12 Salomon Pohto Juho, Kuhnan äidin Liisa Pohdon veljenpoika piti avaussanat ja talon vakituinen kesävieras Koski Könni piti yleisen esittelyn ja alusti tehtävät valinnat. Mauno Koskenkorvan valinta ei tietenkään ollut yllätys, vaikka virkoja oli jo riittävästi, mutta miksei Ilmari, Aatto tai Paavo?



Mauno toimi Koskenkorvan meijerin tilintarkastajana 14 vuotta.

Mauno liittyy Osuuskunta metsäliiton jäseneksi no 16575 - 22/12 1947 Liittymismaksu 1.300 mk ja lisäsuoritus pinta-alan perusteella 3.250 mk + 3.250 mk, jotka suoritettiin heti. (nykyrahassa 500 €)

Oma jäsenyyteni on merkitty alkamaan tästä vuodesta, joten olen jäsen jo ennen syntymääni! Jäsensijoitus on nyt arvoltaan 8.000 euroa – ei huono sijoitus !

Vuoden 1947 henkikirjoitusilmoitus täytettiin 1/12 1947 seuraavasti:

Sukunimi	kaikki etunimet	arvo/ammatti	synt.aika	edel. kirj. paikka
Koskenkorva	Mauno Mikko	mv. naimaton	24/9 1897	täällä
Koskenkorva	Paavo Jaakko	mv. naimaton	10/5 1899	täällä
Koskenkorva	Suoma Sofia	neiti	25/12 1891	täällä
Mella	Aili Elisabet	emäntä nainut	9/10 1890	Jämsä
Kuhna	Inkeri Johanna	emäntä leski	2/1 1887	täällä
Saarakkala	Aatto Salmon	apulainen	30/10 1930	täällä
Raittila	Elsa	karjakko naimaton	18/3 1924	täällä
Seilo	Aale	harjoittelija naimaton	28/8 1928	Jalasjärvi

Mannila Kaarlo Antero	työmies naimaton	3/7 1930	Ilmajoki
Kaunismäki Esko Matias	työmies naimaton	28/3 1932	Ilmajoki
Taipale Paavo Jaakko	työmies nainut	11/10 1907	Täällä
Taipale Helvi Katri	edel vaimo nainut	5/7 1909	täällä
Taipale Anna Kyllikki	edel tytär	18/3 1937	täällä
Taipale Maija Liisa	tytär	3/11 1938	täällä
Taipale Antti Hermann	poika	20/12 1940	täällä
Luukkonen Aleksanteri Antti	tehtailija nainut	22/11 1883	Viipuri
os. Nieminen Anna Judit	Edell. rouva	19/11 1884	Ähtäri
Kalske Ulla Marjatta	tyttönen naimaton	4/3 1944	Antrea

Poismuuttaneet edellisen ilmoituksen jälkeen:
Toimunen Tauno 30/10 1947 omaan asuntoon Kokkolan kylään
Kaunismäki Eino 30/10 1947 omaan asuntoon Kokkolan kylään
Sillanpää Annikki 30/10 1947 Karjanhoitokoululle.
Luukkonen piti huonekalutahdasta entisessä leipätehtaassa ja maksettu vuokra oli Puutarhatalon vuokraa.

Sirkka kirjoittaa Kauttua 20/12 47
Rakas Kotiväki

Lähetämme tässä teille sinne pienen joulutervehdyksen, joka toivottaa kaikille yhteensä ja jokaiselle erikseen hyvää ja hauskaa ja antoisaa joulua ja onnellista uutta vuotta! Valitettavasti kuvia on vain 2, että saatte ne jakaa siellä, miten haluatte. Tilaamme kyllä lisää, että jokainen tulee saamaan omansa, mutta tässä tuli alkuun pieni väärinlasku. Näin pitkälle on kulunut kuvien hankkiminen, mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan.

Tässä varmaan oli kyseessä hääkuva ja niitähän oli vain muutama, eikä sitten muita kuin tämä kuva kirkon edessä?

Tätä kirjoittaessani on joulukuuh kohta ovella. Tällä joululla on suuri merkitys meille ja vielä ehkä enemmän minulle. Ensimmäinen joulukuuh omassa kodissa ja ensimmäinen joulukuuh poissa sieltä kotoa. 24 joulukuuh olen siellä viettänyt enkä niitä koskaan unohda. On tämäkin jännittävää ja samalla hyvin uutta valmistaa joulukuuh täällä ja nähdä minkälaiset traditiot me nyt luomme. Kumpaisenkin kotoa olemme ajatelleet tuoda tähän kotiimme niitä tapoja, joihin aikaisemmin olemme tottuneet. Meiltä ruuat, joulukuuhlaulut ja – virret, Aslakin kotoa kuusen koristamistadition, punaviinin kinkun kanssa yms.. Mitä sitten tulee muuta, se on meidän omaa ja jää sitten traditioksi.

Toiselta puolen on samalla haikeaa, että nyt me kukin erkanemme ja alamme oman elämämme perheimme tai yksin. Ja mitä on ollut se jää rakkaaksi muistoksi isän kodista ja lap-

suudesta. Teitä kaikkia muistan aina suurella lämmöllä ja kiitolisuudella, eikä kenenkään saa ajatella, että täällä maailmalla ja omassa kodissani rakkaan kultaisen aviosiippani onnen ympäröimänä, unohtaisin sen mitä olen siellä osakseni saanut ja kuinka hyvä siellä on ollut.

Rakkaat Jouluterveiset Sirkka ja Aslak

Muistikirja 2/10–28/12 1947

Talous 5.800, emäntä 7.500, Suoma 7.000, Aatto Saarakkala 300, yhteensä 20.600 ja 6.800 mk/ kk (460 €/kk)

Nyt ei ole Maunolle tai Paavolle minkäänlaista kirjausta rahausummista ja emännän ja Suomen kertasummat ovat korkeita. (syytingin maksua)

Erityisesti tällä jaksolla korostuu kasvattipojan Aatto Saarakkalan osuus, tuon pienen rahasumman lisäksi teetettiin vaatteita 1.500.-, kengät 800, kumikengät 800 ja työvaatteita 811 ja vielä hammaslääkäri 400 mk.

Jaakko Rannon lahjalistaan laitettiin 800 mk.

Lainanhoitoja 1947:

Ei mitään merkintöjä -ensi kerran koko tilan historiassa!

Työntekijöitä ja palkkoja 1947:

Sanna Leppioja töissä 8 pv á 250 mk = 2.000.-

Palkkakirjanpidosta 1947:

Enne Mattila marraskuusta -46 toukokuu -47. 5 kk 1.400 mk ja 1 kk 2.400 mk = 9.400 mk, lomakorvaus 1.200 mk, palkankorotus 5 kk 400 mk 2.000 mk yht. 12.600 kirjattu 1.5.-47.

Tauno Tolmunen (talli) 145 mk/pv (sydän talvi maksettiin 130 mk) yht. 19.715 mk, verot 1.275 mk. Kesäkausi 180 mk/pv kesä- ja heinäkuu 215 mk lokakuulle jolloin 236 mk/pv. yht. 32.202 ja lomakorvaus 12 x 315 mk.

Eino Kaunismäki 140 mk/pv maksettiin 19.100 mk, lomarahaa 6 pv á 200 mk, verot 1.275 mk, kirjataan 1.5 20.395 mk. Kesäkausi tallihommia toukokuu 24 pv á 180 mk, Kesäkuu 12 pv 180 mk, Kesäkuu 12 pv á 215 mk, heinäkuu 27 pv á 215 mk, Elokuu 26 pv á 215 mk, syyskuu 25 pv á 215 mk, lokakuu 27 pv á 236 mk yhteensä 32.202 mk ja lomakorvaus 6x 315 mk 1.900 mk 35.102 mk.

Karjakko Elsa Raittila 5 kk á 3.500 mk, 2 kk 4.000 mk, 4 kk 5.500 mk ja 1 kk 6.000 mk yht. 53.500 mk. Valtion ja kunnan verot 5.080 mk, paperimaksu 375 mk. Kirjataan 2.11. 41.785 mk.

luontaisetu 11.715 mk.

Harjoittelija Annikki Sillanpää 6.5 kk 2.400 mk ja 5.5 kk 3.000 mk yht. 32.100 mk josta pidätys koulua varten 6.000 mk. Veroja 3.000 mk.

Paavo Taipale marraskuu 170 mk, talvikausi 152 mk/pv (palkat ottaa takapakkia?) 23–26 pv/kk yht 22.642 mk. Maitoa 3.605 mk, halkoja 900 mk, verot 3.145 mk, sähkömaksu 218 mk. Kirjataan 1.5. 19.500 mk. Kesäkausi 35 pv á 200 mk, 86,5 pv á 250 mk ja 27 pv á 275 mk/pv 36.050 mk. Ruokaraha 1200 mk. Vuokraa 1.200 mk, maidosta 600 mk/kk 3.600 mk, sähkömaksu 213 mk verot 1.725 mk, paperimaksu 275 mk.

Aune Röyskö 1,5 kk 1.250 mk, 2,5 kk 3.250 mk ja lisäpalkka lypsyapulaisena 1.000 mk yht. 11.625 mk. verot 739 mk.

Hintatietoja 1947:

Maitomääriä kg ja hintoja penniä:

Tammikuu 3.156 kg / 840 p, Helmikuu 2.841 / 960 p, Huhtikuu 3.464 / 920 p, Toukokuu 4.008 / 912 p Voi 174 mk/kg. Kurri 3 mk/litra.

Joulukuu 3.432 kg á 16.40, marraskuu 2.700 18.13, lokakuu 881 (?) 16.63, syyskuu 1.566 16.68, elokuu 2.747 15,77, heinäkuu 4.196 14.46, kesäkuu 4.923 13.72 mk/kg. Mistä johtuu lokakuun notkahdus, joka alkoi jo syyskuussa ja toipuu vasta joulukuussa. Ja maidon hinnassa on merkittävä hyppäys toukokuu → kesäkuu 9.12 → 13.72 !!!

Kyseessä voi olla maidon laatuluokan putoaminen, mutta tässä hintoja sotkee myös maidon tuotantotuki ja hinnat voivat olla osin ilman sitä, joka selittää suuren eron.

Vehnä 10,40 mk/kg, ruis 9.75 mk/kg paperipuu 470 mk/m³, porsas 2.200 → 2.500 mk, lehmän hinta 20.000 mk, peruna 6.25 mk/ kg. Lehmä ja sonni 29 mk/kg

Jos vielä verrataan lainan ½ erään n. 31.000 mk, vaikka lainaa ei enää olekaan, niin nyt olisi pitänyt myydä tuotteita seuraavasti: (suluissa suurin määrä) 3.300 kg maitoa (31.000 kg), voita 177 kg (1.940 kg), perunaa 5.000 kg (38.000 kg) ja vehnää 3.000 kg (12.400 kg) tai 12 porsasta (310 kpl). Eniten siis petraa porsaat ja jos pahimpaan aikaan tarvittiin 29 lehmän koko karjan 7 kk maidon tuotanto, niin nyt riitti 1 emakon porsaat, joille muutaman kuukauden kasvatus. Tätä voidaan jo todella pitää ihmeenä!

Maunon päätyminen Kaarinaan ei täysin selviä. Myllyn myynnin yhteydessä Paavo ja Annikki ovat tavanneet "omin keinoin", mutta Kaarinan tapaamiseen liittyy puhemiehenä Arvo Sihto, joka oli huomionut naapuriin sisarkotiin muuttaneen kauniin terveyssisaren. Unhoon oli jäänyt Eila Marttila, jota kannattivat Sirkka ja Inkeri vahvasti, eikä komenteleva Onerva Pättiniemi sitten ehkä tullutkaan pullakahveille tai taisi se siitä sotakirjeenvaihdosta vielä jäädä itämään, muttei kuitenkaan tarpeeksi.

Varmaan voidaan todeta, että biologinen kello hälytti veljeksillä ja kun talous oli saatu kuntoon ja Inkerin ja Suoman halu ja kyky hoitaa taloutta ei todellakaan enää ollut vaihtoehto, oli toiminnan aika. Paavo tammikuussa Ok-salammilla ja Mauno elokuussa Rinnemaalla Lahdessa!!

Kaarina ja Mauno ovat siis olleet juhannuksena -48 käymässä Lahdessa, kuten tuosta vieraskirjasta ilmenee. Kaarina kertoi, että siellä ollessa Sointu oli vienyt sisarensa keittiöön ja sanonut hyvin uhkaavaan sävyyn: "Katso sitten, ettet epäonnistul!"

Olen saanut tutustua todella
miellyttävään ja rauhalliseen kotiin.
Tydämme et kiittäneen moniammuni
omaisille osottamastanne ystävälli-
syydestä "vieraista miestä" kohtaan.
Juhannuksena 1948
Mauno Koskenkorva
Kaarina Rinnemaa

Näihin aikoihin on muistikirjaan kirjattu:

Lahti I asemakassa Lahti varikko 3 / Kaarina Rinnemaa
puh. 3375 ja siitä pyydettävä 16. Kirjattu oli myös Lahden
Kukkakeskus Vapaudentie 10 Lahti, eihän sinne nyt tyhjin
käsin.

Kirje ja adressi Laihialta 28.6.48 Kihlautuneet Ter-
veyssisar Kaarina Rinnemaa, Maanvilj. Mauno Kos-
kenkorva. (Kauhajoen evank. kansanopiston toveriliitto
Kukkaisrahasto)



Kaarina, Edla ja Eemil Rinnemaa

Tuote	hinta -36	hinta -47	nousu %	inflaatio %
Maito	1.00	9,35	935	636
Voi	16	174	1.087	636
peruna	0,82	6,25	762	636
Ruis	2.50	9.75	390	636
porsaant	100	2.300	2.300	636

Tästä selviää, että porsaan hintaan on nyt tullut sama tasokorotus kuin maitoon jo aiemmin. Perunan nousu, vaikka on melkoinen, vastaa inflaatiota. Erityisesti rukiin tai yleensä viljan hintaan tasokorotusta ei vielä ole tullut ja voidaan todeta aikaisempiin vuosiin verraten, ettei ruis ole enää rahakasvi, joka aikaisemmin toimi myös osana palkanmaksua. Ruis jäi hinnan nousussa täysin jalkoihin ja sen viljelypinta-ala romahtaa.

Puhelimen perusmaksu 1.365 ja puhelut 238 = 1.603 mk.

Hevonen edelleen Alkolla töissä 40–80 tuntia/kk 40 mk tunti.

Bensa 22 mk/l, petroli 19.20 /l. Raakafosfaatti 560 /säkki, kali 7 mk/kg, salpietari 8.40/ kg. Lannoitteita hankittiin -47 n. 30.000 mk edestä.

Ennakkovero oli 43.800 mk. Eläimiä myytiin syksyllä Itikalle 28.113 mk arvosta.

Myyty 29.10 2 sikaa 42.000 mk. Naulat maksoi 52 mk/ kg (3"). Kehruuta 1.125 mk, Kannosto korjannut 585.-

Myyty 9 possua 22.000 mk (edellä olevaan taulukkoon nähden hinta noussut roimasti tai nämä possut olivat tosi kookkaita) Vehnäsestä 500 kg á 31.50 = 15.750 mk. 27.11 myyty lehmä 21.000 mk.

Luukkonen (Huonekalutehtailija) maksanut vuokran 700 mk (on pysynyt samana 2 vuotta) sähköä 282 mk ja maidosta 1.540 mk = 2.522 mk.

Myyty 8.12. 9 porsasta 21.000 mk. Kannostolle kärryjen teosta 3.900, yksi porsas 2.500.- ja 2 kpl Säilälle 5.000 mk. Myyty lehmä vasikka Lemmikki, emä Elo, ratavartijalle 15.000 mk. 12.12 myyty 9 porsasta Uusimäelle 22.500 mk ja Jaakko Toralalle 2 kpl 5.000 mk.

Muistikirjan merkintä: Valkoinen kaulus kaksinkertaiset, kova 41-42, mustat sukat (sulhanen valmistautuu kosioretkille)

Ja sitten taas arki koittaa: Traktorin levityspyörät hankittiin.



Paavo ja Annikki Maria Oksalampi (syntynyt 24.4.1918) vihitään 4.1.1948. Ikäero oli 19 vuotta.

Kaarina kirjoittaa isälle ja äidille 10.7.1948

Rakkaat äiti ja isä!

En parhaimmalla tahdollanikaan ole enemmän ehtinyt kirjoittamaan. Elämä on ollut yhtä hullunmyllyä. Oppilaat lähtivät eilen illalla, joten siitä paikasta jo helpotti.

Sydämelliset kiitokseni teille siitä lämpimästä rakkaudesta, jolla otitte meidät vastaan juhannuksena. Mauno ihastui kovasti teihin! Hän lupasi kirjoittaa myös jotain kirjeeseeni, mutta en malta enää odottaa hänen käyntiään, kun tämä kirjoittaminen on jo venynyt näin pitkälle.

Ihmiset ovat olleet liikuttavia onnitteluisaan. Huoneeni on kuin yrttitarha. Kirjojakin on tullut useampia ja adresseja ja sähköitä. Sitten näytän kun tulen kotiin. Tohtori ei ole lähettänyt mitään – on vain vihainen siitä kun jätän työni!!

Sitten se ensi visiitti sujui oikein hyvin. Kaikki olivat äärettömän ystävällisiä, toivottivat tervetulleeksi joukkoonsa! Päivällinen oli valmiina kun menimme – oli liemet ja leikkeleet, paistit ja laatikot ja jälkiruuaksi suklaajäätelöä!

Keskiviikkona he sitten olivat koko joukolla täällä ihailemassa kukkaloistoa. Toivat tullessaan pullaa ja kermää – Ojanperän Alli oli leiponut täytekaakun ja niin oli mitä melkoisimmat tarjouksetkin.

Nyt olemme ajatelleet niin, että ensi perjantaina menemme ottamaan kuulutukset ja sitten vihitään kotona loman aikana. Esim. elokuun ensimmäisenä sunnuntaina – miten sitten päätetään! Sopiiko? Ida tulee lomalta 19 pv, joten pääsen vasta sitten lähtemään lomalle.

Lyyli tädiltä ja Olga tädiltä on tullut kirje – Kertun ja Ilmarin perheeltä sähkö.

Tämän kuun 15 pv aion sanoa itseni irti toimesta. Minun paikalleni tulee eräs näistä oppilaista, joten minun on ajoissa häivyttävä.

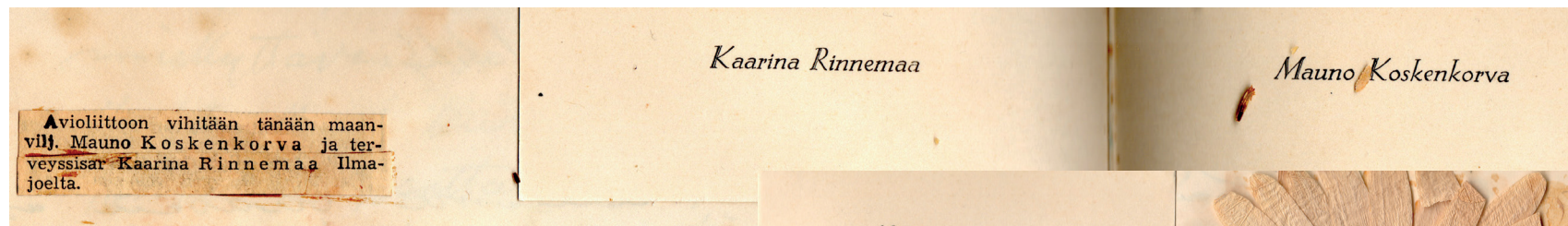
Rakkaat terveiset teille molemmille Maunolta ja itseltäni. Parhaita vointoja ja Isän haltuun. Kaarina.

Ps. Soinnulta on tullut kortti Muoniosta ja Sirkalta kirje Kemistä. Vaaleanpunainen ruusupensas on aivan täynnä nupuja.

Mauno vihitään Lahdessa Kaarina Taimi Tellervo Rinne-
nemaan kanssa 15.8. Kaarina oli syntynyt 10.8.1914 ja oli 17 vuotta Maunoa nuorempi.



Häät olivat hyvin pienimuotoiset, 20 vierasta, mutta trahteerit olivat hyvät, josta kertoo vieraskirja. Hääkimp puun Kaarina toivo päivänkakkaroita ja ruiskaunokkeja, joista Mauno toteaa, että ne hän on rukiin rikkakasveja. Vieraskirjan väliin oli kuivattu Maunon rintapielessä ollut päivänkakkara, joka oli kestänyt useiden vieraiden salailut varsin hyvin. Huomiota herätti, ettei Sointu ollut allekirjoittanut vieraskirjaa vaikka hän varmaan hoiti tarjoilut. Koskenkorvan suvusta olivat paikalla vain Annikki ja Paavo sekä Aatto. Uskon, ettei muita ole kutsuttu.



Jumalall' on onnen olegi,
 Luojalla tyhyn ovaime!
 Tuon lauseen ajatus on varmas
 ti näinä aikana tämän kodin
 haittoja ~~ammit~~ ammitä askarrattamut
 ja toivot ja rukoukset lapselle
 me rauhallista ja onnellista
 avioliittoa. Me sukulaisot jätka
 olemme olleet tämän solmun
 todistajina toivomme aivan samaa
 Kiittäen sydämellisesti tämän
 päivän ~~muunnuksesta~~ hestituksesta
 tä. Lyyli sisko
 Olga sisko
 Kaari Suomalainen.
 Yläsa Koljonen
 Kerttu Koljonen
 Annikki Koskenkorva

Mauno Koskenkorva



Liisa Penttilä
 Maria Hämälä
 E. J. Järveläinen
 Aatto Koskenkorva
 Paavo Koskenkorva
 Vilho Järveläinen
 J. Hämälä
 Raimi Penttilä
 Eini Penttilä
 H. Paavola
 Sirkka Rendi
 Kiittäen sydämellisesti vieraan
 varaisunnasta ja ihanista häihkerkeistä
 Suohon Jumala siunauksensa määrällä
 ja arilla. Kuolemme sen ystäväksi tänä kodin am



Ilmajoen metsästysseuran jäsenkortti no 175 250 mk. Mauno Koskenkorvalle, allekirjoitukset P.G. Aalto pj. ja M. Rintasalo rahastonhoitaja.

Rainer Heikel kirjoittaa 24.3.1948 (Sirkan appiukko)

Isäntä Mauno Koskenkorva, Koskenkorva

Terve mieheen! Vaikkakin minua miltei hävettää kääntyä Sinun puoleesi, kun et viime kerralla ottanut mitään suoritusta erinomaisista vehnäjauhoista on minun pakko sittenkin kääntyä Sinun puoleesi tiedustelulla, mikäli voisit toimittaa meille tässä paketissa kangassäkin vehnäjauhoilla tänne. Kenties minun olisi ensiksi pitänyt tiedustella Sinulta asiaa ennen kuin otan tällaisen rohkean askeleen, mutta sanotaanhan että "rohkea rokan syö".

Luonnollisesti edellytän, että saan sekä jauhot, että rahdin maksaa.

Sirkka ja Aslak menestyvät erinomaisen hyvin Kauttualla ja nuoren aviomiehen luvut edistyvät erittäin hyvin. Henrik lähti sinne onnistuneitten tenttien jälkeen viettämään pääsiäistä.

Parhain terveisin Teille kaikille jo edeltäpäin Sinua kiittäen toivotan hauskaa pääsiäistä.

Veljellisesti Rainer

Alkuvuoden muistikirja ei tallessa, taisi Paavon häät horjuttaa poikien arkea?

Perikunta luovuttaa Patsas-nimisen tilan 7:40 kunnalle 7.6 1948. Todetaan, ettei se kuulu Juho Kuhnalle vaan hankittu kerätyillä varoilla ja lohottu ja lainhuuto haettu virheellisesti Juholle. (kuva vuoden 1922 kohdalla) Tilalla on Jaakko Ilkan muistomerkki Kunnan talon vierellä ns. Ilkan kentällä.

Aatto kirjoittaa Koliilta 8.6.1948

Terveiset täältä näköalapaikalta! Olen matkalla Pohjois-Karjalassa ja käytimme tilaisuutta hyväksemme ja yhdistimme huvin ja hyödyn.

Tulen lomalle tk. 20 pv:n seutuvilla. Paavon hattu ei ole vielääkään valmis, sillä värejä puuttuu. Pitäisi kohta tulla. Terv. Aatto

Mauri kirjoittaa Kauhavalta 12.6. 48

H.V.

Kiitos kirjeistäsi! Lähetän tämän vastakirjeen heti takaisin niin kuin sitä pyysit. Eipähän tänne mitään erikoisempaa kuulu, siinä menee entiseen malliin. Kesä tekee tuloaan kaunishan tämä kevät on ollut. Näyttää tulevan hyvin kylmä yö, että täytyy mennä peittelemään perunapenkki kaiken varalta. Katsos on täälläkin vähän maatöitä, perunoita 5 aaria. Ei voi paljoa talven varalle varata, kun ei ole kunnollista kellaria. Se näissä Kauhavan vuokrataloissa on huonoa, kun ei ole missään kellaria, kukin saa säilyttää tavaransa missä parhaaksi näkee.

Siellä kuuluu olevan huomenna suuret juhlat. (laulujuhlat 3-4.7 1948, mutta mitkä oli 13-14.6) Taitaa tulla paljonkin kansaa ympäri maan. Meillä täällä lentokentällä on Juhannusaattona valtavat juhlat lentonäytöksineen ym. Yleisölennätyksiä on myös. Eikös sieltä teiltäpäin kukaan joutaisi silloin tänne, nuori-pari nyt ensteksi. (Paavo ja Annikki) Tervetuloa vaan meille kylä sopii tulla. Voi olla, että tulen tässä lähipäivinä heittelemään lentolehtisiä sinne kotinurkille ja edelleen Suupohjaan päin, niin kuin viime vuonnakin. Jos sieltä joku tulisi tänne niin pistäkää kortti, että tiedämme odottaa. Eipäs tässä sitten enempää, terveisiä vain kaikille. Mauri

Tältä lentolehtisreissulta on ilmakehu 23.6.48 klo 11.30, joka on kirjassa toisaalla.

Ilmari kirjoittaa 19/6-48

Pahoittelee kun ei ole vastannut ja viive johtui siitä, että kirjeen

aihe oli valtakirja, jossa oli jotain epäselvää ja ”kuului tavallaan historiaan. Muistupa mieleeni ja ennen kaikkea isävainaja, kun sitäkin asiaa touhuttiin.” (Ilkan patsastilan luovutus)

Sitten kerrotaan Alkon ruuhkasta, kun jono on pihalle asti niin, ettei häntää näe eikä kaikki saa tänäänkään apua janoonsa. ”Kunhan tästä kunnialla selviäisi juhannuksen yli.”

Eeva-Liisa oli ollut Alkossa töissä kortistoja kuntoon laittamassa ja Kale joutuu armottoman kovaan metsäsavottaan työnjohtajan apulaiseksi.

”Enpä nyt enempää ehdi. Sydämelliset terveiset sinne kaikille meiltä kaikilta. Ilmari”

Ilmajoen Laulu- ja soittojuhlat 3-4.7.1948

Todetaan esitteessä: Ilmajoella ovat vuonna 1766 ensimmäisen kerran kaikuneet paikallisen kuoron sävelet Pohjanmaan rykmentin soitto-kunnan pasuunain säestäessä, kuten asiakirjat kertovat. Siitä on tie mennyt laajemmille laulajoille, runsaammille runoille.

Hankkija / Olavi Hyöky kirjoittaa 9/7 48: Kiitän kirjeestäsi 7/7. Perunan kokoojarumpuja en ole vielä saanut, mutta jaon saatuani muistan Sinua. Tosin lähdän tästä lomalle 3 viikoksi, mutta kyllä asian pitäisi olla järjestyksessä.

Lypsykonejuttua lupasi Toivonen hoitaa, mutta jostain syystä nimeäsi ei ole listalla. Syynä voi olla, että samoihin aikoihin vaihtui lypsykoneasioita hoitava henkilö. Olen puhunut asiasta johtaja Pessin kanssa. Vaikka en voikaan tässä kirjeessä antaa mitään varmuutta, niin ainakin hyviä toiveita on olemassa, että saat koneen syksyksi. Ainakin Pessi suhtautui asiaan hyvin myönteisesti ja lupasi ryhtyä asiaa ”setvimään”. Toivotan sinulle parhainta kesää.

Kansanhuollolle ilmoitetut viljelypinta-alat 1948: Luonnon niitty 2,5 ha, Ruis 1,5 ha, Kevätvehnä 7.9 ha, Ohra 2,8

ha, Kaura 8.0 ha, sekavilja 1,4 ha, sokerijuurikas 0.2 ha, turnipsi 0.6 ha, rehu-kaali 0,4 ha, vihanta-rehu 0.4 ha, peltoteinä 12.1 ha, timotei heinäsiemen 0.8 ha, apilansiemen 0.50 ha, AIV rehua 2 ha, peltolaidun 13.10, kuitukasvit 0.2, täyskesanto 3.70 yhteensä 60 ha.

Kaisu kirjoittaa kortin lisalmesta 13/8-48

Neiti Suoma Koskenkorvalle.

Suoma hyvä ! Lämpimät kiitoksemme viimeisestä! Tulimme perjantaina kotiin Oulusta. Oli kiva

matka käydä 10 vuoden kuluttua katsomassa entisiä asuinpaikkoja. Kovasti pidettiin hyvänä ja kaikki olivat hyvin ystävällisiä. Nyt rupeaa lomat loppumaan ja arkiset työt alkaa. Marjoja ei täällä juuri saa, kun ei mustikkojakaan tullut ollenkaan. Samaa sanoivat Oulussa.

Aili taitaa jo olla kotona. Mene nyt sinäkin, kun marjatouhustasi selviät kans ottamaan hoitokuuri, kun se sinun jalkasi on niin huonona. Terveisin Kaisu ja Ilmari

Muistikirjaan merkitty Maunon puhe 15.10. neiti Emmi Salosen läksiäisissä, 12 vuotta osuuskaupassa töissä.

Muistikirja 3/5-15/10-48 n. 5 kk

Merkinnät muuttuvat yhä hatarimmiksi, ei mitään Paavon tai Maunon häistä ja ”riioo” matkoista, eikä myöskään rahansiirtoja kummallekaan. Erityisesti näkyy rahanarvon sukellus, kun mai-

OHJELMA

Sunnuntaina 4. 7. 1948

9.40. TORVISOITTOA KIRKKOTAPULISTA
Ilmajoen soitto-kunta, joht. yliopp. J. Ala-Nikkola

10.00. Juhlajumalanpalvelus:
saarnaa tri P. Virkkunen, liturgeina rovasti A. von Essen ja pastori P. Herttua
ILMAJOEN KIRKKOKUORO, joht. tir. L. Perttula
Mädetoja: Johdantovuorolaulu: Veisatkaat, ylistäkäät
Händel: Halleluja-Kuoro (Oratoriosta Messias)
Uruissa tait. E. Kalijärvi

Jumalanpalveluksen jälkeen **vainajain muistojuhla** hautausmaalla: puhuu op. V. Syrjä, Kirkko-kuorolaulua ja torvisoittoa.

13.30. Päiväjuhla **Kunnallistalon kentällä:**
KUOROT ja SOITTOKUNTA tulevat juhla-kuueena Seurakuntatalosta juhla-kentälle.
SUVIVIRSI: 1-3.
AVAUSPUHE: maist. M. Röyskö
YHDISTYNEET KUOROT, joht. tireht. L. Perttula
Kejanus: Nousekaa - aatteet (Kuorot ja soitto-kunta)
Genetz: Herää Suomi
JUHLARUNO: kirj. M. Koskimies, lausuu rva Eira Mattila
POJANLUOMANKYLÄN SEKA-KUORO, joht. maanv. M. Ketola
J. Rauta: Kotikuusi
Klemetti: Nyt nouse suomalaisen
Crusell: Oi terve, Pohjola

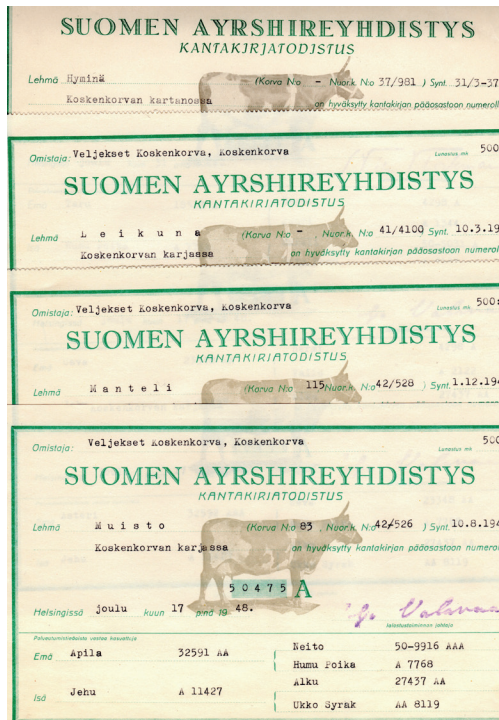
NOPAN MIESKUORO, joht. asioitsija A. Rahko
Spohr: Nouse laulu
Maasalo: Valkea maa
P. J. Hannikainen: Kulkiekseni vainiolla
KOSKENKORVAN LAULAJAT, joht. op. E. Kiikka
Maasalo: Luoian kukku, kultahelkka
Mädetoja: Kukku haudalla
Kuula: Virta venettä vie

— 20 min. tauko —

TORVISOITTOA: Ilmajoen soitto-kunta, joht. yliopp. J. Ala-Nikkola
Rope: Marsalkan hopeatorvet
Paavola: Eteläpohjal. kansanlauluja
Ranta: Kotikuusi
LAPSIKUORO, joht. tireht. L. Perttula
Kuula: Maa hädässä
Rope: Nuorten työmarssi
Kansan säv.: Ei laulamasta lakkaa
JUHLAPUHE: tri P. Virkkunen
KANSALLISKUORO, joht. op. V. Kesikukulu
Järnefelt: Ajan aallot ankarasti lyövät
Raitala: Siellä on silta ja pihlajatie
Linsén: Itälaulu
MUNAKAN NAISKUORO, joht. op. Maritta Ketola
Klemetti: Kevätlaulu (Tuurin sov.)
P. J. Hannikainen: Ma laulan vaan
Kotilainen: Sinipiikojen laulu
YHDISTYNEET KUOROT:
Sibelius: Isänmaalle
Merikanto: Laulajain marssi
P. J. Hannikainen: Kotiseutu Kallan kallis
LOPPUSANAT: tireht. L. Perttula
Sibelius: Finlandia hymni (kuorot ja soitto-kunta)

tokin maksaa nyt jo 25 mk, kun 30-luvulla oltiin 2 mk tasossa. (euroissa kuitenkin aika vakaa hintahaarukka 0.8–1,10 euroa nykyrahassa) Samahan näkyy palkoissakin, joissa myös tuo kymmenkertainen nimellishinta, mutta ostovoima vain heikkee.

Talous 6.400, emäntä 5.000, Suoma 12.500 mk yhteensä 23.900 mk eli 4.780 mk/kk (220 €/kk).



Kaisu lähettää kirjeen Eeva-Liisalle 31.10 (vuosi puuttuu mutta varmaankin -48)

Kaisu valittaa, että hänestä oli viimeksi niin paljon vaivaa. Kaarina oli kirjoittanut ja lähetti valokuvat, jotka ovat hyvin luonnollisia. (oliko hääkuva) Mauno oli kirjoittanut kirjeen reunaan: "Kaarinan emännätteet ovat hyvin onnistuneet ja miellyttävät."

Kaisu jatkaa: "Kyllä on tiukat päivät emäntäparalla, itse sanoi, että illalla on niin poikki, ettei jaksakaan mitään. Käly (Annikki) ei ole vielä kukaan talossa – emäntä (Inkeri) muutti heti

omaan taloonsa ja Suoma."

Sitten pohditaan pellavalankoja ja kuka ne kutoisi. Hyvin voitiin ja sokeria oli saatu lisää 6 kg, josta riittää Eeva-Liisallekin terveiset isältä ja äidiltä.

Aatto lähettää kortin 1.11. 48

Oli tarkastusmatkalla ja tulossa Korvalle lauantaina 13.11 "ellei teillä ole mitään sitä vastaan" ja pyytää Maunoa tilaamaan makuuvaunupaikan sunnuntai-illan junaan II luokkaan ja III luokkakin toki sopii.

Tässäkin tulee taas esille miten paljon Aatto tukeutuu Maunon apuun, kuten läpi vuosikymmenien on tullut ilmi.

Ilmari kirjoittaa Paavolle 10.11. 1948

Veli Hyvä. Parhaat kiitoksemme perunalähetyksestä. Hyvin tulivat perille. Säkit palautan tänään. Perunaa on meillä nyt surutta syödä koko talven. Teillä on varmaankin viljat laarissa ja perunat kuopassa. Kesän ja syksyn kiireet ohi. Maamieskin saa vähän huohtaa. Täälläpäin satoi miltei koko syksyn, ihmettelin että millähän saavat elonsa korjuuseen. Muuten kait tuli tänä vuonna hyvä sato.

Teillä on siellä syksyn kuluessa tapahtunut suuria muutoksia. Vanhat emännät ovat siirtyneet "toiselle puolelle" lepäämään pitkän päivätyön jälkeen. Nuorin voimin siellä varmaankin runnataan kovasti. Kyllä varmaankin isännät hyvin passataan. Sinun emäntäsi taitaa vielä olla kotonaan. Olemme täällä pikkuhiljaa odotelleet eikä jo ala jotain kuulua. Kirjoita heti kun jotain kuuluu, että tiedämme onnitella.

Me täällä elelemme pikkuhiljaa entiseen tapaan. Kalevi tuli kotiin Kokkolasta. On juuri lähdössä Ruuhikankaalle metsätyömaalle. Sahateollisuuskouluun nyt yrittää, kumpahan onnistuisi. Eeva-Liisa on täysi työ koulunsa kanssa. Lujilla pitävät.

Enempää en nyt ehdikään tällä kertaa. Parhaat terveisemme sinne kaikille. Ilmari



Uintimuistoja lapsuusajan kesiltä



Paavolle ja Annikille syntyy tytär Katarina 20.11.

Lainanhoitoja 1948:

edelleenkään ei merkintää!

Työntekijöitä ja palkkoja 1948:

Palkkoja kesäkuussa 48: perunamaalla perkaamassa Sisar Mattila 4 pv, Elvi Takala 2 pv K. Taipale 2 pv á 300 mk 2.200 mk.

Sanna Heinospelletille maksettu 7.7. urakkahinta harvennustöistä 2.000 mk.

Perunan nostajille 13,5 työpäivää á 400 mk. Kaikki perunan nostoon liittyvät palkat yhteensä 16.400 mk = 41 työpäivää

Palkkakirjanpidosta 1948:

Paavo Taipale 250 mk/ pv 8 tuntia. Palkat yhteensä 35.482 + lapsilisää 1500 mk/ kk 10.500 mk 45.982 mk, kirjataan 44.300 mk 1.5. Vuokra 1.200 sähkömaksu 526 mk, verot 2.480 mk

maito 3.786 mk. Kesäkausi: 315 mk /pv/ 8 tuntia ja 7.7. alkaen 50 mk/ lisätunti. 415,5 t á 35 mk ja 867 t á 50 mk = 57.892 mk + lapsilisät 5 kk +a 1.500 mk ja kesälomakorvaus 450 x 12 5.400 mk yht. 70.792,52 mk. Vuokra 1.200 mk, maito 6.156 mk, verot 7.424,52 mk sähkömaksu 402 mk.

Esko Kaunismäki 120 pv á 180 mk ja 25 pv á 200 mk yht. 26.850 mk vero 1.925 mk. Kesäkausi: 230 mk/ pv 19.7. lähtien 250 mk/ pv yhteensä 1.200 mk ruokarahaa kanssa 37.990 mk. Ruokaraha 6 pv á 100 mk. Verot 4.905 mk. Kirjattu 30.10 -48 38.590 mk.

Kalle Mannila 120 pv á 190 mk, 25 pv á 210 mk lisätunnit 25 mk = 28.300 ja lisäpalkkaa 1.700 mk yht. 30.000 mk. Kesäkausi 151 pv á 275 mk 41.325 mk ja perunankaivuusta 550 mk, maksetaan ruokarahaa 1.500 mk, kirjataan 30.10.-48 43.375 mk.

Elsa Raittila 5 kk á 6.500 mk 32.500 ja 7 pv 1.650 mk. Anja Sillanpää 1.6.-48 töihin 5.000 mk/kk kirjataan 30.10-48 25.000 mk.

Harjoittelija Aale Sailo 4 kk 3.000 mk, 8 kk 3.900 mk/kk vapaapäivät 3.000 mk = 46.200 mk, josta koululle 9.600 mk. Kirjataan 40.700 mk.

Annikki Sillanpää tuli 5.4 7 kk 7.500 mk/kk 52.500 mk+ kesäloman ruokaraha 1.400 mk.

Palkkasumma vuodelta 1948 451.175 mk (12.500 euroa)

Hintatietoja 1948:

Naulat nyt 100 mk /kilo. 200 ltr petrolia 3.120 mk 15,60 /litr (0.70 €/l)

Luukkainen maksoi maidosta 420 l 1.050 mk á 25 mk.

3.5. A. Luukkonen maksaa vuokran 700 ja maidosta 1.850.- = 2.550.- Luukkonen on henkikirjoitettu tilalle ja asui puutarhatalon tienpuoleisessa päässä. Alpo Rengon tarinan mukaan puutarhatalolla asui kauppias, jolla oli mm kaunis tytär, jota Paavo kovasti piiritti ennen kuin löysi Annikkinsa, mutta Luukkosenella ei sellaista ollut.

Moottoriöljyä 1.350 ja peittäusainetta 2.100 mk., petrolia 2.310 mk, bensaa 50 l 1.180 mk (1 €/ litra) Rehukaalin siemen 610.-, Apilan siemen 5 kg á 475 mk = 2375 mk

AIV kannu 18.6. 1.810 mk.

Juho Antilalle sahauksesta 1.720 mk 26.6. J. Antilalle päreitten teko rahtia 475 mk.

Myyty 23.7. 4 sikaa 104.000 mk ja ostettu nauvoja 10.000 mk.

Tultuaan valituksi oltermannikuntaan Mauno hoiti rahastonhoitajan tehtävää ja sai myös paljon vastuuta seuraavan sukokokouksen valmisteluissa, joka pidetään Ilmajoella. Myös ensimmäinen sukokirja on valmisteilla ja siihen liittyviä tehtäviä Mauno joutuu myös hoitamaan hyvän ystävänsä ja Koskenkorvalla kesiä viettäneen Kosti Könnin kanssa.

Vaasassa torstaina 5.5.1949

Kosti Könni

Särkkö oltermanni:

Kiitos kirjeestäsi tietoiheen ja kuvineen. Hoidan jutun niinkuin "vanha tekijä" niikun käsket.

Ja kiitos kutsusta sinne tiistakisin juhliin. Mutta nyt oli asia niin huijasta, etten pääse tulemaan. Minun on oltava Kaunavalla pyhästä ja pääsen vasta maanantaina päivällä takaisin. Sitten torstaina on mentävä Tampereelle, kun siikäläinen eteläpohjalaisten kerho jo aikoo sitten kärhäsi sinne puhumaan eteläpohjalaisten lauluista ja heitä laulattamaan. Siinä sokkaantuu perjantaitkin. Ja kun vielä on yksi mies toimituksesta talvilomalla, niin en millään pysty lähtemään. Kovasti olemme asiaa täällä funteeranneet. Jos mulla vielä olisi ollut ajokorttini voimassa, niin olisin ehkä saanut jostain vaunun, jolla olisimme pyrähtäneet sinne, mutta nyt sekin apu on tukossa.

Sano Annikki-rouvalle terve isemme ja kiitoksemme kutsusta, jota emme pysty täyttämään. Mukavaa siellä varmasti taas olisi niinkun ennenkin. Onnea talon juhlille!

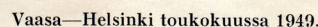
Sitten vähän sukuasiaakin. Kai kista maanviljelijöistä, joista olen sen selville saanut, olen merkinnyt, minkä talon isäntä hän on: --- Maanviljelijä, Ilmajoki, Mäki-Kokkolan isäntä. Tuohon tapaan. Entä sinusta ja Paavosta? Olen omin nokkini merkinnyt sinut Koskenkorvan talon isännäksi, mutta sitten en tiennyt, kuina Paavon "vakanessin" ilmaisen. Ouko hänelle vielä erotettu omaa, jolla olisi oma nimi? Anna apu. Tuo "isäntä" on juhlallinen "titteli", niin että sen pitää myös näkyä.

i/

Sitten oltermannikunnan asioita. Ensiksikin "perheenyistä" on tullut yhtä mittaa, viimeksi huhtikuun alkupäivinä 85 sielua. Ala-Röysköistä sieltä, polveutuvat Malanderien kaudelta, josta Akseli Aurakin tulee sukuun. Taas uudet perhe-
taulut, uudet numeroinnit ja viitenumeroitte muutellut noikolmeen neljännekkseen koko taulustosta, vissiin kahdennentoitakerran. Mutta nyt taitaa piisata. Tästä syystä en ole vielä tehnyt sitä ilmajokisten luetteloa, jonka erään protokollan mukaan olen mennyt sulle lupaamaan. Mutta kesään mennessä alan käydä kirjoja läpi ja poimimaan nimiä, joita taitaakin tulla eri kääskystä.

Ja Sukukirjan painattamisesta alkaa nyt syntyä kustannusarvio, jonka tänään myös lähetän Yrjöille siikäläisten funteerattavaksi. Kirjasta tulee osapuulleen arvioituna 13 arkkia, ehkä vähän yli, sitä kokoa kuin EP Maakuntaliiton Kytösavut. Kaikki kuva-aineisto ei vielä ole mulla, joten siinä on pysyttävä arvioissa. Tekstipuoli tulee 600 kappaaleen painoksessa maksamaan suunnilleen 195.000 mk, kuvalaattat ja kansilehti n. 20.000. Sitten täytyy ajatella arvaamattomia kustannuksia, ehkä ylitäksiä, niin että koko 600 kpl maksaisi ehkä 240.000 mk. Pehmeissä (kartonki-)kansissa jollaisena ajattelen perushinnan. Tilauksia on n. 150, mutta arvattavasti menee jopa 200, ehkä ylikin, ensi rytkäksessä. Kun kirja kuitenkin on erikoisteos, ja on turvattava sen kannattavuus jo alkuvaiheissa, ehdotan sen hinnaksi 1.500 mk kpl. Ken haluaa sidottuna kangasselkäisenä, joutuu maksamaan lisää korkeintaan 200:- ja hyvästä nahkaselkämäisestä korkeintaan 350 lisää, nämä hinnat riippuvat vähästä siitä, paljonko sellaisia tilataan. - 700 kpl. tulisi maksamaan siinä 10 - 12.000 mk enempi. Ilmoitappa kantasi hinnan suh-

Kun Mauno on valittu oltermanniksi, hän on hoitanut rahastonhoitajan tehtävää ja on saanut paljon vastuuta seuraavan sukokokouksen valmisteluissa, joka pidetään Ilmajoella. Myös ensimmäinen sukokirja on valmisteilla ja siihen liittyviä tehtäviä Mauno joutuu myös hoitamaan hyvän ystävänsä ja Koskenkorvalla kesiä viettäneen Kosti Könnin kanssa.



Könnin suvun Sukukirjan valmistuminen on nyt siinä vaiheessa, että käsikirjoitus on painokunnossa, lataminen aloitetaan kohdakkoin ja sukukirjamme valmistuu syksyn mennessä, mahdollisesti loppukeuhällä. Viivästyminen on aiheutunut siitä, että sukukokouksen 15. 11. 47 aikana käytettävissä olleisiin sukutietoihin on jouduttu hankkimaan varsin laajoja täydennyksiä ja työn kestäessä ilmaantui tai ilmoitautui yhä uusia suvun haarautumia, joitten selvitys ja henkilöluetteloiden hankkiminen veivät aikansa. Viimeinen luettelo saatiin kuluvan vuoden huhtikuussa. Sukukirjamme sukuluettelossa on lähes 300 perhetulua ja niissä vli 2.700 henkilöä.

Tuoreimmatkin perhetapahtumat mukaan. Kun sukuluettelomme voidaan painatuksen alkuvaiheissa vielä jossain määrin täydentää, toivomme saavamme siihen mukaan eri perheitten viimeiset tapahtumat, syntymät, avioliitot ja kuolemantapahtumat, myös toimen ja kotipaikan muutokset. Niitä sukuun kuuluvia perheitä, joitten piirissä on näitä tapauksia tapahtunut sen jälkeen kun tiedot sukukirjaa varten on annettu, kehoitamme **aivan ensi tilassa** lähettämään nämä tiedot Sukukirjan toimittajalle Mestari-Könnille (Kosti Könni, Vaasa). Täydellisen nimen ja päivämäärien ohella olisi mainittava asianomaisen ammatti tai arvo ja kotipaikka, sekä syntymän, vihkimisen tai kuoleman tapahtumapaikkakunta.

Sukukirjamme, johon laajan sukuselvityksen lisäksi sisältyy mielenkiintoinen sukuhistoria, tulee, koska painos on suhteellisen pieni, maksamaan pehmeissä kansissa mk 1.500:— (tuhattivissataa) + lähetyskustannukset joten ne, jotka ovat tehneet ennakkotilauksen suorittaa jo mk 500, saavat 1000 markalla. Näitä ennakkotilauksia ottaa vastaan Varainhoitaja-Oltermanni edelleen vastaan osoitteella: Konsuli Ilmari Pohjo Korkeavuorenkatu 15 a, Helsinki, puh. 29955.

Edellämainittu hintalaskelma on kuten sanottu tehty pehmein (kartonki-) kansiin varustetulle kirjalle. Kun kuitenkin jotkut saattanevat haluta tämän erikoiskirjan koviin kansiin sidottuna, ilmoitamme, että sukukirja kovissa kansissa kangaskeskeläisenä tulee maksamaan mk 200 enempi ja hyvässä nahkaselkäläisessä mk 350:— enempi. Nämä hinnat ovat korkeimmat mahdolliset, sillä jos sidottuja tilataan runsaammin, voi tämä lisähinta jonkin verran laskea. Tällaisesta kansiä koskevasta lisätilauksesta on sellaisia haluavien ensi tilassa ilmoitettava Varainhoito-Oltermannille, jonka osoite on edellä mainittu.

Kun suvun jäsenen **postiosoitteet** ovat kovin monissa tapauksissa epävarmat, pyydämme kaikkia niitä, joille tämä kiertokirjeemme tulee vääärällä tai vailinaisella osoitteella, ilmoittamaan osoitteensa joko sukukirjatilauksen yhteydessä Ilmari Pohdolle tai erikseen Sihteeri-Oltermannille, everstiluutn. Mikko Hannukselalle, Pohjois-Ranta 20 C, Helsinki, puh. 69727.

Myös olisi paikallaan, että sellaisista sukuun kuuluvista perheistä tai henkilöistä, jotka osoitteen puutteesta eivät ole tätä kiertokirjettä saaneet, ilmoitettaisiin oltermannikunnalle, jotta heidätkin saataisiin mukaan osoiteluetteloihimme. Osoitteen muutokset olisi myös ilmoitettava.

Sukumerkkiämme voidaan edelleen tilata Ensimmäiseltä Oltermannilta os: Everstiluutn. Yrjö Könni, Linankoskenkatu 2 B, puh. 46507. Naisten sukumerkkien hinta on mk 350:— ja miesten mk 200:—, mihin tulee lisäksi lähetyskulut.

Könnin suvun Oltermannikunnan puolesta

K o s t i K ö n n i
(Mestari-Könni)

Mikko Hannuksela
(Sihteeri-Oltermanni)

Vaasa 12.9.49

Mauno: - Kovaa vinkkiä asia: oltermanni Ilmari Pohto täyttää 70 v., ja jo keskv. 14 p:nä. Olin viikolla Hgis-tä ja siellä tuumasimme, että eiköhän tehdä samanlainen lahjavervehdys kuin Mikollekkin keväällä. Yrjön oli puhe puhelimetse tiedoittaa, mitä kunkin on suoritettava osuut-ta, mutta ei ole tullut. Ja kun minä tässä välillä jo olin reisulla Järviykiellä, jäi näin tuhotoman myöhälle. Maksusta tiedoitan sitten kun saan pääkallon paikalta tie-don. - Tässä tulee nyt kortti. Täytä se samaan tapaan kuin edellisilläkin.

Oltermanni:

Oltermannin Emäntä:

Ja pistä eri vinkkiä menemään Yrjölle (Linnankosken-
katu 2 B), kohta tiistaina. - Jos niin hullusta sattuisi,
että jokin ylivoimainen syy myöhästyttää, niin lähettä kum-
min, saavat panna väliaikaisen kortin alkaapäälle. Toi-
mita siis juttu. Kortti seuraa ynnä varakpl.
Sukukirjaa ladotaan kovalla tohinalla.
Terveisemme.

Partea a doua a volumului
 de la anul 1900.

**Tässä kirjeenvaihtoa, jotka kertovat siitä työmäärästä, joita eri luottamustehtävät ovat Maunolta vaatineet ja niitähän todettiin syntymäpäiväjutuissa kovin monia. Veljesten suhdetta asioiden hoidossa kuvaa Maunon puhe Paa-
volle, joka muutaman sivun päässä.**

Könnin toisen sukukirjan markkinoinnissa olin jo mukana tultuani oltermanniksi 1979, 32 vuotta isän valinnan jälkeen. I oltermanniksi minut valittiin 1997 ja Mestari Könniksi 2012 ja kannoin sitten päävastuun uuden kirjan "Jonsei Piru niin Könni" kirjoittamisesta, painattamisesta sekä myynnistä, joten paljon on yhdessä isän kanssa tehty töitä Könnin sukuyhdistyksen eteen. Tuon kirjan eteen tein liki 1,5 ja tämän kirjan eteen 2 täyttä työvuotta.

Könni Könni

Vaasassa lauantaina 22.10.1949
(Ukon 30-v.päivä!)

Terveppä vain, oltermanni Mauno!

Olis tässä taas niitä sukuasioita, vaivookses! Kun se ^{kesä} ensi tapahtuma siellä emäseurakunnassa pakostakin lähenee.

Muutama ~~viikko~~ sitten H:issä käydessäni rookasin oltermanneja ja asioista jutustettiin. Ilmajoen sukukokouksen lopullisten valmistelujen käyntiinpanon suhteen tuumiskelimme niin, että on turha kovin varahin ruveta riehumaan, ja pääteltiin, että piisaisi, jos ensi tammikuussa saataisiin aikaan oltermannikokous siellä I:joella. Kun silloin pannaan asiat ~~vat~~rinkiin ja rattahat pyörimään, niin hyvästi pitäisi ~~kesä~~keriä. Jotain tammikuun jälkipuoliskon pyhäpäivää noia suunnilleen ajateltiin. Nyt jäljistäpäin mulla syntyi sellainen funteeraus, jotta mitäs olis, eikö lähtisi vielä reilummin asia matkaan, jos pidettäisiin ensim lauantapäivänä oltermannikunnan kokous, jossa ohjelma suunniteltaisiin ja muuta virallista, ja sitten pyhänä saataisiin mukaan isohko parvi sikäläisiä könniläisiä, ja tässä "suuressa neuvostossa" ratkottaisiin lisää juhlan käytännöllisiä juttuja.

Mitäs sanoisit tuollaisesta? Tuumikaa, sekä oltermanni että oltermannin emäntä, asiaa. Ja tilitställningin paikka tai paikat? Se isompi kokous ainakin kai keskikunnalla, huolisiko han joku könniläistalo sellaista porukkaa? Olis päivä määrätävä lähiviikkoina, jotta saadaan tieto kaikille o-manneille, jotta osaavat vetää kriipookeen alunakkahansa.

Sitten toinen, vielä vähän kiiruhullisempi ja ehkä konstikkahampi juttu. Ilmajoen sukukokouksen ajaksi suunniteltiin kesä-heinäkuun vaihe, ja siinä mielessä olen erinäisiä aikoja sitten tilannut ~~xxx~~ kunnallistalon ensi heinäkuun 1 - 2 päiviksi, lauantai ja sunnuntai. Etukäteen saattoi odottaa, että yhteensattumia tulee, ovathan kesät nykyään hurjan täynnä jos jonkinlaisia tapahtumia. Ja nyt osuikin aika paha yhte-

Könni Könni

sattuma jo: maakunnan laulujuhlat ovat samoina päivinä Seinäjoella. Tällä oli mus.toimikunnan kokous, ja kun mainitsin tästä yhteensattumasta, pidettiin siitä aika melsket ja vaadittiin muuttoa, mutta sanoin, että asia on kauvan jo ollut kiinni, eikä Könnien juhlia siirrellä sen helpommin kuin laulujuhliakaan. Omas-
ta puolestanikaan en ollenkaan pidä laulujuhlilla oloa niin tärkeänä että Könnin juhlia lähtisin siirtelämään. Olin vain rehevää könniläisten puolesta.

Mutta jäljistäpäin huomasin asialla olevan vähän muutakin puolta kun vain yhden miehen mukanaolo. Minkälaiseen välikäteen joutuvat ne könniläiset, jotka kuuluvat kuotoihin ja soittokuntiin t.m.s., jotka ottavat osaa kilpailuihin. Ajattelen kohta ensimmäiseksi K-korvan kuoroa, jolla on kiertopalkinto katkolla ja kai siis aikoo kilpailla pokaalin kotiinsa. Se ei voine niin vain jättää laulajiaan pois, ja toiselta taas olisi enemmän kuin sopimatoonta, jos ~~pitäisi~~ ^{pitäisi} oltermanni sen takia joutuisi edes osan aikaa olemaan sukukokouksesta poissa. Ja kaipa muitakin meikäläisiä olisi samassa liemessä.

Jotta tämä asia olisi nyt mietittävä kypsäksi, ja aika nopeaa. Ainoa siirtomahdollisuus mielestäni olisi viikkoa myöhemmäksi, jolloin tietysti myös on yhteensattumia, mutta ehkei näin totisia. Siis heinäk. 8 - 9 päiviksi. Ennenkun mitään puhutaan, olisi nyt äkkiä otettava selko, onko kunnall.talo vielä vapaana tuona heinäk. 8 - 9 -nä, ja sinun täytyisi se kohtapuoliin kysäistä. Samalla voit tarkistaa, vieläkö könniläisten vanha tilaus on siellä tallessa. Jos tuo uusi päivä on vapaana - mikäli nyt yleensä ^{luottolisin} pidät asiallisena tuota muuttotouhua ollenkaan -, niin olisi se ^{luottolisin} varattava vaikka muutamaksi päiväksi. Sitten kysytään muilta oltermanneilta ja ratkaistaan asia lopullisesti nopeasti. Ajattelen, että sukukirjaa joulun tienoihin jaettaessa panisin mukaan kirjelmän, jossa m.m. sukukokouksen aika ilmoitettaisiin.

Siinäpä asiat. Tällä voimme hyvin ja samaa Herran la-
jaa toivotamme huoneellesi. Terveisemme Kaarinalle ja itsellesi ja kaikille K-korvalaisille. Soittolo...

*Könnin toinen sukukirja on valmis. Jotta nyt vielä...
Könnin toinen sukukirja on valmis. Jotta nyt vielä...
Könnin toinen sukukirja on valmis. Jotta nyt vielä...*

Jatkoa sivulta 64. 27.7. Erkki Talvitielle 5.000 mk. A. Luukkonen maksanut vuokran 700, sähkön 771 ja maidosta 1.775 mk = 3.246 (vuokrat jääneet jälkeen muusta hintakehityksestä – olikohan vuokrasäätely voimassa?)

Merkintä: Helsingistä tuotava sähkölamppuja. Hankkijalla käytävä lypsykoneen hintaa kysymässä.

Västi maksanut huhti- heinäkuun maidot 23.8. 249 litraa á 20 mk + kauroja = 5.000 mk.

K. Mikkonen maksoi 7.9. maitolaskun 108 l á 25 mk = 2.700, josta vähennetään 1.400 kun Maija ollut perunamaalla.

Talon rakennusten vakuutusmäärä 3.378.000 mk.

Ruis 5 → 9.75 mk/kg, Siemenkaura 14 mk/kg, Heinä 5 → 9 mk/kg, peruna 6 → 9,30 mk/kg,

Sonnin liha 220 mk ja lehmä 190 mk/kg. Voi 320 mk/kg. Sian astutus 1.000 mk/kerta. Hevonen tehtaalla töissä 60 mk/ t loppuvuodesta alussa 40 mk/t.

Jussi Soininen maalannut lattioita 4.700 mk.

Nuohouskuitti 11 tulisijaa I lk 20 mk ja 6 tulisijaa II lk 25 mk, savukanavaa 6 m ja 4 m yli yksikerroksinen yhteensä 404 mk.

Verot lopulliset vuodelta 1946: tulot 300.200 mk omaisuus 4.36 milj. verot 99.292 mk.

Veroennakot 1948; Tulot 533.000 mk omaisuus 4.23 milj. verot 118.640 mk. Leipäviljan tuotantopalkkio 27.100 mk.

Salpietarisäkki 903 mk. Petroli 20 mk/k bensa 22.59 mk/k (1 €/l)

Perunainventaari 1948: Nausriskellari ja perunakellari yhteensä 26.500 kg.

Kaarina kirjoittaa Isälle ja äidille 29.12.1948

Rakas kotoväki!

Rakkaat kiitokseni teille jokaiselle joululahjoista meidän molempien puolesta! Ja sitten, äiti kulta Sinulle lämpimät kiitokseni siitä arkun sisällyksestä! Kyllä Sinä olit nähnyt suuren vaivan niistä lakanoista ja pyyheliinoista – niin kauniisti merkannut ja vielä pesytkin ne. Entäs ne täkit sitten – ne ovat suorastaan suloiset, niin ihmeen kevyet, pehmeät ja lämpöiset. Siitä kahviliinasta olin myös eri iloinen. Kaikesta, kaikesta kiitokset Sinulle!

Muistin tässä sen tyynyliinakaan – työlaitokselta en ole kysynyt, mutta Aili-rouva on luvannut kutoa. Tule nyt äiti kohta tammikuussa käymään täällä ja tuo sitten ne langat samalla. Soita tai kirjoita milloin tulisit!

Kun tulimme Helsingistä silloin tiistaina, tuli toinen emäntä synnytyslaitokselta seuraavana maanantaina ja makasi sen jälkeen kolme viikkoa rintojensa takia – sai penisilliinit ym. Minä hoidin siis äidin, lapsen ja koko talouden. Kun aamulla nousin klo 5, niin illalla menin nukkumaan klo 23 viimeisen lapsen syötön jälkeen. Voitte kuvitella, ettei siinä jäänyt paljon aikaa kirjoittamiseen eikä muuhunkaan! Sitten Annikki oleili ja istuskeli vielä viikon, eikä saanut tehdä mitään (tohtorin määräyksestä) ja sitten alkoivat kovat joulukiireet: pyykit, sen korjaukset, leipomiset ym. kuten hyvin tiedätte. Ellin kanssa tein kolmena iltana yli puolenyön joulukoristeita ja kaiken muun touhun välissä kudoin Maunolle slipoverin. Yritys oli ainakin hyvä 10 ja kyllä kaikki olivat tyytyväisiä jouluunsa – ainakin Mauno ja palveluskunta! Miehet olivat aattona puolipäivää töissä, joten aamulla varhain syötiin ja 13 aloi-



Helppo huomata että iloinen hääkuva on vakavaa selvästi parempi - vai mitä?

tettiin saunominen. Klo 18.00 syötiin jouluateria. Koko väki ei mahtunut samaan pöytään, joten keittiössä söi palvelusväki 6 henkilöä ja meitä oli 7 (Aili, Suoma, Aatto ja me 2 paria) Vanhalla emännällä oli poikansa perheineen vieraana, joten hän oli poissa sakista. Tupaan oli pantu uudet kirkkaan väriset matot (Annikin), pöydällä oli iso valkoinen liina, jonka päällä joululiina ja männynoksia maljakossa. Pieni kuusi oli peräseinällä kellon alla. Perunahimmeli riippui katossa pöydän yläpuolella ja keittiön vievän oven yläpuolella oli olkitähti (emäntälehti). Keittiössä oli ruokasaliin vievän oven vieressä seinässä perunahimmin puoliska seinään naulattuna! Pöydillä liinat ja ruokapöydällä kynttilä. Ruokasalissa oli pöydän yläpuolella pieni olkihimmeli, pöytä oli koristeltu punaisin silkkinauhoin ja piparkakkusydämin. Kolmihaarainen kynttilänjalka, jossa punaiset kynttilät. Salissa oli kuusi, ihania kukkakoreja, joita oli saatu jouluksi, 2 Soinnun tekemää pukkia ja kaikkea muuta pientä koristelua muissa huoneissa.

Ateria: 1) Sillisalaatti, etikkasilliä, sienisalaatti, savustettua kinkkua, juustoa, perunoita, leipä: maustelimppu, hiivaleipä, varileipä ja tavallinen leipä, juomana maitoa ja kaljaa.

2) Kinkku, porkkanalaatikko, perunat, punajuuria, hillsipulia, tomaattisalaattia, mustaviinimarjahilloa.

3) Ohraryynipuuro.

Kun ruoka oli korjattu, tiskattiin ja siirryttiin koko väki saliin, jossa veisattiin, laulettiin joululauluja ja jaettiin lahjat. Sitten juotiin kahvit oli tosi hyvää pullaa, maustekakku, Sirkkan kakku, koristeltuja piparkakkuja (se oli hyvä resepti se Soinnun) ja Hanna-tädin kakut ynnä tortut. Kahvin jälkeen leikittiin vielä joitakin leikkejä ja lopuksi veisattiin iltavirsi. Kun kaikki hiljeni – tuli minulle koti-ikävä – ajattelin teidän rauhallista hiljaista joulua ja teitä rakkaita. Siihen ikävään nukuin, väsyneenä ja tyytyväisenä ponnistelujen tulokseen.

Sitten vielä järjestin ne ristiäiset Tapaninpäivänä (20 vierasta) ja eilen illalla ensimmäiset vieraskutsut – saman verran vieraita. Tuntuu siltä kuin olisin tyhjiin pumpattu ja tänä iltana pitää mennä kylään Meijerille ja huomenna taas leipoa uudeksi vuodeksi jne...

Siinä asiassa, josta silloin kerroin ei ole mitään perää -!

Sointu – kerro Sirkalle terveisiä ja kiitoksia kuvasta, se oli oikein tervetullut ja sitten huomauta hänelle, että osoite on Koskenkorva eikä Ilmajoki! Äidille ja isälle huomautus, että olen emäntä enkä rouva!!

Teille kaikille rakkaimmat terveiseni ja onnellisen uuden vuo-

den toivotukseni! Kirjoittakaa nyt joskus tekin. Teidän Kaarina.

Hyvää Uutta Vuotta toivotan, terveiseni Mauno. Kiitän lahjoista.

9–14.2 1949 Lypsykonekurssit Tuusulassa, piletit, ruuat ym. 5.800 mk.

Tähän päättyy muistikirjojen kavalkadi, joista saatiin aivan käsittämättömän paljon tietoa aikakauden tapahtumista ja mm hintakehityksestä.

Viimeisin jakso on 21/1 – 18/2 1949

Talous 2.000, Emännille 3.000 (huom. nyt monikko) Suoma 5.000 mk yhteensä siis 10.000 mk/kk (450 €/kk) Aatolle oli ostettu sukkia ja alusvaatteita 1.315 mk, muut merkinnät vuoden vakioissa.

Aikaisemmin puhuttiin lentolipuista ja nyt lypsykurssista, mutta ei ole varma onko kyse samasta asiasta. Saatiin kuitenkin selville koska taloon tuli lypsykone ja uusi traktori yms, joskin moni remontti ja korjaus jäivät yksilöimättä, mutta lautaa sahattiin ja nauvoja meni, joten jotain aina rakennettiin.

Sirkka vierailee Kauhavalla ja Koskenkorvalla ja kirjoittaa 8.3.49 Aslakille:

Kaisu ja Raili Västikin oli ollut hiihtolomalla, että Erkki oli saanut lukurauhaa. Puhuttu oli kaikista lapsuuden jutuista yömyöhään.

”Pieni järkytys on ollut havaita entisen kotinsa menneen ja olevansa vieras siellä. En ole ollutkaan siellä muuta kuin päivää sanomassa pikipäin ja sitten silloin kun soitin sinulle. Huomenna kutsuttiin kahville illalla, jotta tulee sitten sielläkin sen verran trahteerattua.

Eilen vasta tulin päivällä pois Kauhavalta ja kyllä siellä niin mukavaa oli. Et usko kuinka lapset on jo suuria. Annikki lukee jo suoraan ja on hurjan nätti tyttö. Joku poika oli sanonut, että hän on koko koulun nätein tyttö. Ja Juho on eri vesseli, pelaa niillä suurilla silmillään, että taitaa tulla kans yksi hurmuri, kun ehtii.

Mennään sitten torstai-illalla saunaan. En ole ollutkaan täällä. Aamulla lähdän täältä ja olen siellä 16.30, tule sitten vastaan. Kosken Liisa on täällä ja lähettää paljon terveisiä samoin äiti. Rakkain terveisin ja pikaisiin näkemisiin oma Siikkisi.”

**Maunon pitämä puhe
Paavolle 50 v päivänä
10.5. 1949**

Veli hyvä!

Me omaiset, jotka olemme tänne kokoontuneet, onnittelemme sydämistämme Sinua merkkipäivänäsi!

Sinussa me, veli hyvä, näemme sen Runebergin Saarijärven Paavon, joka hiljaisena vaatimattomana, ei mistään itselleen mainetta ja kunniaa vaatii, vaan työtä tehden ja velvollisuutensa täyttäen vaelttaa tämän elämän läpi ja yksin tällaiset ovat maan suola.

Isältäsi saamasi oikea maahenki, jota olet täydentänyt maamieskoulussa, on Sinut kiinnittänyt tähän meidän kaikkien rakastamaan kotilaan niin, että olet kaikkesi tämän kodin hyväksi ahertanut. Et ole etualalle koskaan pyrkinyt, mutta olet erinomaisen taitavasti kuitenkin osannut ohjata kaiken tavalliseen arkipäivän vaativaan kulkuun.

Sanotaan, että sukujen historiassa on nousu ja laskukohtia. Niinpä meidänkin kohdallemme on sattunut nähtävästi se laskusuunta, että se Koskenkorvan talon kohdalle on sattunut pysymään kohdallaan – toisin sanoen saimme jäädä kotitaloon, on laskettava suureksi osaksi Sinun, veli hyvä, ansioksi.

En tiedä onko paikallaan tässä tilaisuudessa mainita sitä, että Koskenkorvan talo Rn:o 3:120 Ilmajoen kunnan Kokkolan kylässä, on ainoa tila, joka on pysynyt niin Kuhnan kuin Ala-Pirilän sukujen hallussa. (poistuneet olivat siis Yli-Kuhna, Ala-Pi-



rilä, Hopiavuori ja Västilä)

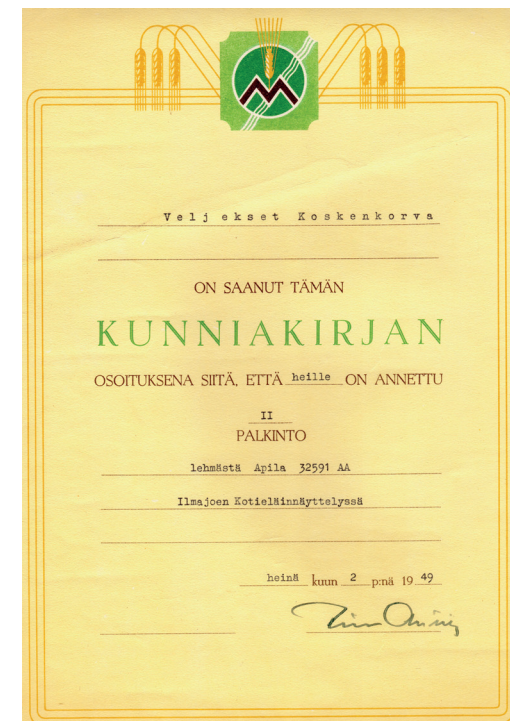
Mainita sen voi sen takia, ettei sellaisia työmiehiäkään kuin meidän Paavomme on, ei tädäkään ihmettä olisi tapahtunut.

Sinä, joka olet niin joustavasti ja hienolla huumorintajulla monta kertaa väistänyt perhepiirissä tapahtuneet välikohtaukset.

Me toivomme Sinulle jatkuvaa menestystä ja lisääntyvää perhettä – ajatella, että Sinulla on jo tuo hymylapsi Katariina ja niin täytät Könnisuvun vaativan perinteen.

Emme tiedä mitä tuumaat tuosta laiskanlinnasta, jonka me Sinulle annamme, mutta toivomme, että Katariinan ja muiden tulevaisten kanssa lepäilet siinä päivätyön päätyttyä – armaasta emäntäisestäsi tietysti puhumattakaan, joka on etusijalla.

Omasta puolestani pyydän Sinua kiittää niistä monista vuosista, jotka olemme yhdessä viettäneet. Et ole ikinä mieltäsi osoittanut, vaikka olen monta monituista kertaa joutunut lähtemään ja jättämään kaikki Sinun niskoillesi.



Veljekset hakevat metsäojitushanketta 8.6 35 ha suoalueelle.

Kaarina soittaa kaukopuhelun Lahteen no 3375 15.7. aamulla 7.18 kestää 5 min.



**lisalmi 17.12. 49
Eeva-Liisa kirjoittaa**

Hyvät sukulaiset! Tämän ylioppilaskuvani mukana lähetän Teille kaikille myöhästyneet kiitokseni siellä nauttimastani vieraanvараaisuudesta. Ei ole vain ketään Teistä tänne kuulunut, vaikka olemme pikkuhiljaa odotelleet.

Minä olen ollut nyt täällä uudessa Apteekissa oppilaana 3 ½ kk. Mukavasti on aikani kulunut. Työpaikkani on kaikin puolin mukava.

Kuinka Katariina-serkkuni voi? Joko hän kävelee ja veteleekö liinoja alas, kuten allekirjoittanut on kuule-

ma tehnyt? Toivotan koko perheen puolesta teille kaikille hyvää joulua. Eeva-Liisa.

Vuodelta 1949 on säästynyt Kaino Annikki Sillanpään laatima kronikka:

(Säv. Koskelan komias...) Oottakos kuulluna mainittavan tuosta Koskenkorvan komiasta talosta, hei juu ja noin niin Koskenkorvan komiasta talosta. Eipä tuo talo niin komia ollut mutta

komiat oli siellä asujat. Hei juu ja noin niin komiat oli siellä asujat.

Mauno (Säv. Maan ponteva poh...) Meil'isäntämme ponteva talossa on, sitä ei voi kieltää kenkää, niin rohkea, reima ja horjumaton, häntä varmaan moni jo pelkää. Hän miehiä nostaa ja innostaa, eläköön, eläköön kauan isäntämme vaan.

Paavo (Säv. Paljon on kärsitty...) Paljon on kuunneltu Paavon saarnaa, navetta markilla kulkeissa, navettaan on saatava raitista ilmaa, illalla ovia sulkeissa, silti hyvää tarkoittaa, aina meidän parasta, vaikka ei me sitä aina hoksaa.

Kaarina (Säv. Sä kasvoit neito kaunoinen) Me nälkään muuten kuoltaisiin, jos ei ois emäntää, hän puurot, vellit laittavi hyvällä taidolla ja meitä aina muistavi herttaisella hymyllään.

Annikki (Säv. Arvon mekin ansaitsemme) Arvon Annikki ansaitsepi täällä akka joukossa, ammatille uskollisna työnsä tekee innolla. Liikkeissä on vikkelyyttä, äänessä on heleyttä la la jne...

Katariina (Säv. Eipä paikkaa olekkaan...) Tiedän lapsen arman rauhallisen puhtahan, jol on sydän paikallaan Katariinaa se tarkoittaa.

Anja (Säv. Paljon on kärsitty vilua...) Neitonen vakaa Sillanpään Anja (Annikki) Laihialta tänne tullut on, lyhyt vanttera ahkera tyttö emännän alku verraton.

Kalle (Säv. Paljon on kärsitty...) Mistä on yksi, jolla lanttu aina leikkaa veikkaus lappujakin tutkiessa, se on Kalle Mannila, poika pieni vaalia tullut tänne Larvan perukoolta.

Esko (Kaunismäki) (Säv. Inga pinga pask...) Esko, Esko Koskenkorvalle paarle puu, Koskenkorvan talossa eikös juu, olet saamas valistusta, muttet vielä ihastusta, inka pinga paarle puu.

Aatto (Säv. Liisa pien...) Aatolla laulun lahja on, kämppäkunnan isä, on aivan verraton, vastustaa ei uskalla, sillä Aatto voisi suuttua ja ottaa housusi ja heittää alle sänkysi.

Sylvi (Säv. Hei rullaati rullaa...) Hupi ja hauskuus on Valkaman Sylvi, toimest silti aina verraton on, kohta kun tähän saapui tänne, sulkeutui talonväen suosioon.

Minä (Säv. viimeiset markat...) Heissuli hei sinun kaskusi soioothan sinä Annikkimme huoleton huvilivi. Laihian sua kiinnosta ei Koskenkorva kuitenkin voiton vei.

Jos tästä meinaa joku suuttua hältä taitaa mieltä puuttua -rantan taliali, rantan taliali antakaa hälle sukko juu. Piirsi Kaino Sillanpää Laihia Jakkula.

Lainanhoitoja 1949:

Edelleenkaan ei merkintää.

Työntekijöitä ja palkkoja 1949:

Aino Hakalan palkka: 16/12–31/1 palkka vapaapäivineen 9.250.- josta hänen omaa veroa 700 mk, työnantajan osuus 655 (joulukuu 225 ja tammikuu 430)

Juho Mattila hakannut 15.2. 342 m3 á 130 mk = 4.160 mk.

Vuonna -46 taksa oli 75 mk eli 6 € ja nyt 130 mk eli 5.8 euroa. Palkat eivät saa kiinni juoksevaa inflaatiota!

Palkkakirjanpito 1949:

Kalle Mannila talvikausi 144 pv 275 mk/pv 39.620 mk. Kesäkausi 150 pv (23–26 pv/kk) á 300 mk 45.000 mk tallilisä 450, ruokaraha 1.400 mk veroista työnantajan osuus 4.860 mk.

Esko Kaunismäki talvikausi 121 pv á 250 mk 32.375 mk. verot 3.960 mk. Kesäkausi 153 pv á 275 mk ja tallilisä 400 mk 42.475 mk, ruokaraha 1.400 mk, työnantajan osuus veroista 4.680 mk

Annikki Sillanpää 7.500 mk/kk 7 kk 7.250 mk ja 5 kk 7.500 mk 88.250 mk, vero 11.520 mk työnantajan osuus 5.340 mk.

Hintatietoja 1949:

Verolippu omaisuusverosta 1949. Omaisuus 1.820.000 mk vero 41.800 mk maksettu kahdessa erässä Koskenkorvan Osuuskassaan 23/7 20.900 mk ja 27/10 20.900 mk

Aili Mella maksoi vuokraa tammikuulta 400 ja maidosta 31 l á 20.- = 620 yht:1.020 mk.

Muistikirjaan 7.2. 49: Maunolle ja Paavolle Flanellia (?) 3.390. Annikille kumisaappaat Kaarinalle 1.000 mk. = 5010 mk.

Tapaturmavakuutus 9.580 mk ja osuuskaupan lasku 32.151 mk.

Ruis 19 mk/kg, Timoteinsiemen 152,50 mk, Vehnänsiemen 19,50 mk, vehnä lese 11 mk/kg. Kali 413 mk/säkki.

Vasikka 70 mk, lehmä 90 mk, sika 140 mk/kg. Voi 320 mk/kg

Maito: Kesäkuu 5.299 kg 18.26 mk Lokakuu 2742 kg 16.73 mk, marraskuu 4.032 16.74, Joulukuu 4.841 15.92

Maidon hinta on taas asettunut aivan uudelle tasolle. Meijeri maksaa 17 mk ja tinkimaito 25 mk. Nykyrahassa siis 0.78 -1.14 euroa, joten vuoden 1943 tasokorotuksen jälkeen maidon hinnan nousu vastaa inflaatiota aika hyvin.

Paavon vuositulot -48 (lopullinen) 242.000 mk omaisuus 2.6 milj. vero 24.880 mk.

Verotus 1949: Maunon tulot 354.000 mk omaisuus 2.9 milj. verot 44.635 mk. Paavon tulot 334.000 mk omaisuus 2,8 milj. vero 38.320 mk. Tulot nykyrahassa 16–19.000 euroa/vuosi.

Elinkustannusindeksi nousi 1942–49 477 %. Pahimmat vuodet 45 -47, jolloin oli 30-60 % vuosi-inflaatio.

Tulo/Menolaji	muutos %	indeksin muutos
Kok. tulot	283	477
Kok. menot	414	477
Maito tulot	490	477
Maito menot	280	477
Pelto tulot	554	477
Pelto menot	240	477
Sika tulot	588	477
Sika menot	378	477
Palkka menot	912	477
Korot ja verot	566	477
muut menot	466	477

Kokonaistulojen kehitys jäi jälkeen inflaatiokehityksestä ja vaikka tuotantosuunnat sai kustannukset kuriin tosi hyvin, pilasi menokehityksen palkkakustannusten valtava nousu. Kiinnostavaa oli myös huomata, että ryhmän ”korot ja verot” ylitti myös inflaation. Vaikka siis korkomenot laskivat lähes nollaan, tuli tilalle verot, joiden määrät nousivat ensin sodan lisäverojen vuoksi ja sitten Suomi siirtyy verotuksessa aivan uudelle tasolle, vaikka tässä nähdyt verot ovat vielä vain kalpea aavistus tulevasta.



Uudet emännät Annikki ja Kaarina tuvan portailla kevät 1949.

KASSAKIRJAN YHTEENVETOJA

AIHE	VUOSI ½ 1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949
TULOT YHTEENSÄ	293.047	707.907	903.974	741.296	805.084	976.380	973.194	832.742
MENOT YHTEENSÄ	205.258	580.119	818.761	686.576	860.021	1.131.426	979.430	848.404
KASVIVILJELYN MENOT	12.880	31.308	28.717	21.489	56.942	69.732	82.795	28.758
TULOT	82.247	143.379	294.210	149.812	153.054	95.523	269.653	445.024
NAUTAKARJAN MENOT	18.389	24.633	45.297	12.953	27.494	90.327	35.198	50.317
TULOT	68.332	114.383	326.038	231.118	203.835	463.396	359.997	333.960
SIKATALOUS MENOT	5.370	8.488	7.597	5.323	9.200	14.200	20.328	1.800
TULOT	31.428	45.868	72.371	58.111	13.300	291.200	185.000	51.100
RUOKATALOUS	5646	8.355	15.287	8.070	15.055	25.979	17.908	17.973
PALKKAMENOT	39.815	110.860	126.724	207.378	171.211	430.749	325.043	356.765
KOROT JA VEROT	44.965	115.858	136.521	108.743	170.638	174.974	108.236	255.101
MUUT MENOT	43.245	353.568	73.447	24.743	97.840	182.108	98.296	350.000
MUUT TULOT	62.197	350.255	60.211	107.376	35.737	79.925	6.870	25.825
MYLLY MENOT	1.111	17.103						
MYLLY TULOT	62.792	96.428						
ERITYISTILIN MENOT		75.766	236.178	186.849	263.913	45.300	368.279	48.000
ERITYISTILIN TULOT		49.359	118.984	176.273	329.156	172.382	149.704	2.658
YKSITYISKÄYTTÖ	8.311	34.546	45.642	39.685	56.834	52.200	43.500	2.000

Tässä on erillisestä kassakirjasta poimitut ja selvennetyt luvut tilan taloudesta. Seuraavilla sivuilla on selvityksiä eri vuosien kirjauksista ja tuotantosuintien tuloksista. Kassakirjan pito lopetettiin 1950 ja voimavarat menivät tilan jakamiseen ja siihen liittyviin rakennushankkeisiin.

KASSAKIRJAN YHTEENVETOTAULUKON KOMMENTIT:

Vuosi 1942 käsittää ajan 1.7.–31.12:

Kuvaa tavallaan lähtötilannetta, johon voidaan verrata jatkossa, miten sota muuttaa tilannetta. Kohdassa verot ja korot verojen osuus on vain n 7.000 mk ja siitäkin luovutusvoittoveroa 2.700 mk, joten tuloverotusta ei juuri ollut, mutta korkomenoja on vielä tänä vuonna runsaasti. Muissa menoissa on lainan lyhennyistä ja muissa tuloissa hevosen myyntituloja 36.000 mk ja vuokratuloja. Myllyn tuloutus on hyvä, mutta erikseen tileistä ei löydy myllärien palkkaa, vaan ne ovat myllyn omassa verokirjanpidossa, samoin valtaosa muista menosta.

Vuosi 1943:

Tämän vuoden luvuissa näkyy Myllyn myynti 400.000 mk hinnalla, joka näkyy muitten tulojen ja menojen luvuissa lainan lyhennyksinä ja tulona loppuosalta, lisäksi myydään hevonen ja moottori, joka paisuttaa tulopuolta. Myllyn tulot näkyy ja paljon menojakin, mutta edelleen myllärien palkat ovat muualla. Kun Myllyn todellista tulosta ei näistä näe, on myllyn ”oikean” myyntihinnan kommentointi vaikeaa, ja kun tietää miten inflaatio hoiti lainat seuraavina vuosina, olisi saattanut olla parempi vielä odottaa?

Muissa myynneissä on myös merkittävät lampaiden myynnit ja paljon vuokratuloja ja erityistilille kirjattiin lainan lyhennyistä ja nostoja.

Vuosi 1944:

Tulojen ja menojen suhde on edullinen kaikissa tuotantohaa-roissa n.10 % suoria menoja, tosin monet kulut on kirjattu palkka- ja muihin menoihin. Palkkamenot ovat alkaneet kasvaa ja korko- ja veroluku on korkea ja niistä korot vielä korkeat, mutta veroja vain 22.000 mk. Lyhennyksiä on kirjattu ”eri tilin” menoihin (99.000 mk). Muissa tuloissa on lampaan myyntiä ja hevosen vuokratuloja Alkolta.

Vuosi 1945:

Edelleen suorat menot tuotantoon vähenevät. Tavallaan santon ”lypsetään lihoista” sopii hyvin, eli tuotantoa pyritään ylläpitämään vain kotoisin panoksin ilman väkirehuja ja lannoitteita. Tulot ja menot ovat hyvin tasaiset. Korot ja verot sarakkeella verojen määrä ylittää nyt korkojen määrän. Suomi-yhtiön laina 138.000 mk maksetaan pois. Erityistilin tulopuolella on puun-

myyntiä ja tontin myynti Ilmarille ja kunnalle yhteensä 125.000 mk, muissa tuloissa hevosen myynti 30.000 mk ja halkojen myyntiä ja siirtolaisten (Häyhä) vuokraustoimintaa.

Vuosi 1946:

Tuotantopuolella kiinnittyy huomio sikatalouden notkahdukseen, joka selittyy sodanaikaisella luovutusvelvollisuudella ja sillä, ettei ollut rehuja sioille, kun perunat piti antaa elintarvikkeeksi ja niiden myyntituloja näkyy muussa myynnissä.

Korot merkitään muihin menoihin ja verojen osuus on korkea osin myyntivoittoverojen takia. Tänä vuonna myydään karjalaiselle Suokkaalle pientilan maa-alueet ja rakennukset 623.000 markalla, mutta tämä raha ei esiinny kirjanpidossa lainkaan? Se selittää toki lainojen poismaksua, mutta niitä maksettiin jo aikaisemmin ja erityistilillä tämän vuoden osalta paisuttaa traktorikauppa 252.000 mk ja runsaat puunmyynnit 209.000 mk.

Vuosi 1947:

Kasvinviljelytulojen notkahdus saattaa selittyä heikolla sadolla, mutta myös mahdollisesti satsauksella rehuntuotantoon omalle karjalle. Sekä maidontuotanto että varsinkin sikatalous toipuu sodan rehupulasta ja tulot kasvavat.

Muissa tuloissa on Alkolla töissä olevan hevosen tulot ja hevosen myynti 55.000 mk. Muissa menoissa on vakuutusmaksuja, sähköä ja etenkin kasvavassa määrin polttoainekustannuksia. Erityismenoissa on aurojen osto uuteen traktoriin 39.300 mk ja tulopuolella merkittävät määrät puun myyntituloja ja tilan myynti Taipaleelle.

Vuoden menot ovat selkeästi yli tulojen, ja kirjanpidossa on myös outo siirto yksityistilille (200.000 mk) joka saattaa olla kirjaamisongelmaa myydyn asutustilan tuloista?

Erityisesti palkkamenot ovat hyvin korkeat ja saattaa osittain johtua puunkorjuupalkkojen ajoittumisesta tms.

Vuosi 1948

Vuoden kirjanpidossa oli juoksutusongelmaa ja luvut ovat hieman epävarmat. Palkkamenot ovat jääneet korkealle ja osittain johtuvat remonttitoista, joita erityistilillä on erityisesti päätalon kattohanke, jonka levytkin jo maksoivat 128.000 mk ja tilillä esiintyy myös 149.000 mk siirtosumma, joka ei selviä. Tulopuolella on halkojen myyntiä, jonka tekopalkat nostaa myös palkkamenoja. Muissa menoissa on kaikki tavanomaiset menot kuten vakuutus, sähkö, polttoaine jne. ja navetan remontti yms.

ovat erityistilin korkeissa summissa mukana. Muut tulot ovat vähentyneet.

Vuosi 1949

On tämän kirjan viimeinen vuosi, vaikka kirjassa olisi toki sivuja vielä riittänyt. Tosin vähän aloiteltiin vuotta 1950, mutta sitten into loppui kesken.

Ehkä talous oli saatu todella hyvälle tasolle eikä sen tarkkaan seurantaan ollut enää tarvetta, vai vaikuttiko lähestyvä tilan jako ja nuoret emännät mielenkiinnon hiipumiseen kirjanpitoon.

Erityisesti se näkyy tilin muut menot paisumisesta, joka on eräänlainen koontitili, jossa kirjauksetkin ovat aikaisemman tarkan erittelyn sijaan muodossa ”erilaista tavaraa” jne.

Kokonaisliikevaihto laskee, mutta kasvinviljelytuotteiden osuus on merkittävä, sikatalous on taas laskussa, mutta maidontuotanto pysyy vakaana.

Eräänlaisena aikakauden taitoksena voidaan kirjata tältä jaksolta myös syytingin maksun aloittaminen Inkerille ja Suomalle kummallekin 4.000 mk /kk eli 96.000 mk/v. Tätä menoerää tilan talous ei aikaisemmin olisikaan kestänyt.

Vuoden menot ovat selkeästi yli tulojen, ja kirjanpidossa on myös outo siirto yksityistilille.

Nämä vuodet ovat hyvin merkittävä käänne tilan taloudessa. Tilan talous luisui Juho Kuhnan viimeisinä vuosina lähinnä Hopiavuoren, mutta myös Eero Kuhnan konkurssien kautta viettävälle pinnalle, jolta sen velkakurimukseen sitten syöksi leipätehtaan konkurssi 1930-luvun alussa, yleisen laman vauhdittamana, ja päättyi lopuksi koko tilan pakkohuutokauppaan 1933. Eli vaikeimmat vuodet olivat 1926–1933, mutta pakkohuutokaupan jälkeenkin toiminta oli jatkuvaa taistelua, jossa vain valtava usko tulevaisuuteen ja taitava osaaminen peltojen ja karjan kanssa nostivat tilan näihin vuosiin asti. Tavallaan sota ja ruuan hinnan korjaantuminen ja inflaatio pelastivat tilan, jossa avusivat Myllyn ja asuntotilan myyminen ja muut taloudellisesti järkevät hankkeet.

Tästä oli taulukko selvityksineen sivulla 14 vuodelta -43.

Tilan talouden kehittyminen ja ongelmien ja kannattavuuden selvittely oli ikään kuin palapelin kokoamista, josta ei aina saanut kuitenkaan aivan kokonaista kuvaa, vaan osia piti arvioida ja arvata.

Mielestäni se ainakin selvisi, ettei tilan vaikeudet johtuneet pelkästään Juhon kuolemasta ja perikunnille tyypillisistä hoito-ongelmista, vaan ongelmien syyt olivat jo olemassa ja riskit osittain toteutuneet, mutta niiden vaikutukset kaikkineen tulivat esiin heti kuoleman jälkeen.



**Tällä jaksolla päättyy sota ras-
kaaseen rauhaan.
Lapsista Aatto ja
Sirkka aloittavat
oman elämän ja
Sirkalle koto tun-
tuu jo vieraalta,
kun uudet emän-
nät asettuvat
hoitamaan tehtä-
viään ja pian on-
kin edessä tilan
jako.**